TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (1245) 1973 GRUODŽIO - DECEMBER 13 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Laisvės seimas

Sukaktuvinis VLIKo seimas, paminėjęs trisdešimtmečio sukaktį, buvo istorinis dar ir ta prasme, kad įvyko Kanadoje. Tai kraštas, kurio lietuviai pavergtos Lietuvos laisvinimo reikalams yra sutelkę, imant proporcingai, gana daug lėšų, bet VLIKo seimą priėmė pirmą kartą. Dėlto ir susidomėjimas jo darbais buvo neeilinis. Iš 41 atstovo 24 buvo Kanados lietuviai, o pusantro šimto svečių bei viešnių, sekusių seimo darbus, pripildė erdvią Toronto Lietuvių Namų salę. Politinės bei rezistencinės grupės, sudarančios VLIKą, pasistengė į savo delegacijas įjungti Kanados lietuvius. Tai nebuvo lengvas užmojis, nes Kanadoje partinė veikla tiesą sakant yra jau nutilusi. Teko rankioti pavienius asmenis, pritariančius tos ar kitos grupės ideologijai. Bet kaip ten bebūtų, kanadiečiai pirmą kartą taip gausiai dalyvavo seime ir taip iš arti stebėjo jo veikėjus. Reikia pasakyti, kad nė vienas jų VLIKu nenusivylė. Jie pamatė, jog VLIKas nėra senukų saujelė, o pajėgių žmonių kolektyvas, kurio priešakyje stovi žvalus, patyręs ekonomistas ir politikas dr. J. K. Valiūnas. Žinoma, tai nėra kolektyvas savo visumoje pačių geriausių mūsų pajėgų, bet tokių geros valios žmonių, kuriems Lietuvos laisvinimas daugiau rūpi, negu kitiems. Esamomis sąlygomis jie savo uždavinį atlieka, kiek jėgos, išmintis ir lėšos leidžia. Galimas dalykas, kad yra žmonių, kurie tą uždavinį geriau atliktų, bet to savo gerumo šioje srityje dar nėra parodę.

★ ★ ★

VLIKo seimo organizavimas Kanadoje buvo, be kitko, išraiška jo valdybos pastangų užmegzti platesnius ryšius su visuomene. Jau seniai girdėti balsų, kad VLIKas, išlaikomas visuomenės lėšomis, nuo tos visuomenės izoliuojasi, netenka atramos. Tokie seimai, įvykę Detroite, Klevelande, Toronte, yra vienas tų tiesioginių kelių į visuomenę. Jis pasirodė gana veiksmingas, tad reikėtų šiuo keliu ir toliau eiti. VLIKo atrama išeivinėje visuomenėje dar labiau sustiprėtų, jeigu jis rastų formulę, suderinančią partinį ir bendruomeninį pradą. Partinis pradas yra tradicinis, savo laiku labai aktualus Lietuvoje, bet išeivijoje to aktualumo jis nebeturi. Partinė veikla yra nutilusi ne tiktai Kanadoje, bet ir kituose lietuvių gyvenamuose kraštuose, išskyrus JAV-es. Šiuo metu yra iškilęs bendruomeninis pradas, kuris visiems yra priimtinas, o ir jaunimui suprantamas. PLB seime Vašingtone vienas kalbėtojas net buvo siūlęs įderinti bendruomeninį pradą į VLIKo struktūrą ta prasme, kad rinktieji Bendruomenės atstovai sudarytų VLIKo seimą, o politinių grupių atstovai — tarybą. Ar tokia formulė praktiškai įmanoma, galėtų pasakyti aktyvieji veikėjai, bet ji įdomi savo užmoju suderinti du pradus, kurie šiuo metu yra būdingi mūsų visuomenei. Tuo atveju pvz. Kanados lietuviai, kurie nori matyti savo atstovą VLIKe, galėtų jį turėti. Jei kanadietis įeitų VLIKan kaip kurios politinės grupės atstovas, jis jai ir atstovautų, o ne Kanados lietuviams.

★ ★ ★

Jei pavyktų suderinti abu minėtus pradus, VLIKo atrama visuomenėje žymiai padidėtų. Tuomet jaustųsi atstovaujamos ir tos masės tautiečių, kurių partinė veikla nesiekia. Žmonių domesys VLIKo darbams pakiltų. Labai palengvėtų lėšų telkimas, jų rinkėjams nereikėtų tiek daug aiškinti kas yra tas VLIKas ir ką jis veikia. Didesnės masės žmonių jaustųsi dalyvaujančios VLIKo žygiuose. Pajudėjus ta linkme, lengviau spręstųsi kelios problemos. Su padidėjusia visuomenine atrama padidėtų lėšos, įgalinančios telkti geriausias pajėgas Lietuvos laisvinimo darbui bei vykdyti platesnio masto žygius atitinkamose srityse. Šiuo metu ypač krinta į akis labai kuklios lėšos, sutelkiamos VLIKo darbams. Kiekvienos didesnės parapijos biudžetas yra didesnis už VLIKo. Reikia stebėtis, kad dabartiniai VLIKo veikėjai gali išsiversti su tokiu mažu metiniu biudžetu ($52.000). Su tokiom lėšom neįmanoma sutelkti laisvinimo darbui pirmaeilio pajėgumo žmones. Taip, dabar dar turime idealistų, kurie ne tik nieko negauna už savo darbą VLIKe, bet dargi jam duoda. Bet ar ilgai taip galima rikiuoti Lietuvos laisvinimo veiklą? Žiūrint į ateitį, reikia ruoštis ilgai laisvinimo kovai, sudaryti tinkamus pagrindus jau dabar, nebijoti net ir struktūrinių reformų, nepažeidžiant VLIKo prigimties. Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė yra perdaug svarbus reikalas, kad sustotume veiksnių labirintuose ir užmirštume pagrindinę savo misiją. Šis VLIKo seimas, pajudinęs likiminius Lietuvos klausimus, verčia susimąstyti ir racionaliai veikti.

VLIKo seime, kuris įvyko Toronte š. m. gruodžio 1—2 dienomis, kalba VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, VLIKo vicepirm. J. Audėnas, KLB Toronto apylinkės pirm. A. Puteris. Pastarasis Toronto lietuvių vardu pasveikino seimą ir talkino krašto valdybai — seimo rengėjai Nuotr. St. Dabkaus

Tauta nepasiekia laisvės, jei nekovoja

Sukaktuvinis VLIKo seimas • Daug atstovų iš Kanados • Pajudintos esminės problemos

VLIKo seimą Toronte š. m. gruodžio 1 d. pradėjo inž. E. Čuplinskas, KLB pirmininkas, tardamas sveikinimo žodį kanadiečių rengėjų vardu. Pradinę kalbą pasakė VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas, pabrėždamas, kad šis seimas yra sukaktuvinis (30 metų), įvykstąs pirmą kartą Kanadoje. Kaip VLIKo uždavinys yra globalinis — Lietuvos laisvinimas, taip ir jo veikla turinti būti globalinė, apimanti visą išeiviją. "Mūsų visų uždavinys tebūnie sujungti visų mūsų jėgas šiam didžiajam ir svarbiajam tikslui — Lietuvos laisvei atstatyti" — kalbėjo pirmininkas. "VLIKas . . . turi didelės reikšmės mūsų pavergtam kraštui. Kitaip rusas okupantas neeikvotų pastangų VLIKui griauti bei jo darbui trukdyti."

Kun. P. Ažubaliui perskaičius invokaciją, sudarytas prezidiumas: pirm. Aug. Kuolas, vicepirmininkai — Pr. Razgaitis ir dr. S. Čepas, sekretoriai — Pr. Bastys ir T. Stanulis. Taip pat sudarytos rezoliucijų ir mandatų komisijos. Rezoliucijų: dr. M. Brakas, A. Raulinaitis, A. Paulaitis, V. Banelis, J. Skorubskas, A. Skirius, A. Pautienis. Mandatų: J. Šarapnickas, dr. A. Škėrys, Stp. Jakubickas. VLIKo statuto pakeitimo projektui paruošti nutarta sudaryti specialią komisiją. Savo pasiūlymus ji pateiks sekančiame VLIKo seime.

Seimą sveikino gen. kons. dr. J. Žmuidzinas, PLB pirm. Br. Nainio vardu — E. Čuplinskas, ALTos vardu — T. Blinstrubas (ižd. J.Skorubskas įteikė VLIKui $4000 čekį), JAV LB pirm. J. Gaila, Toronto L. Namų pirm. J. Strazdas ir kt. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, diplomatinė tarnyba, Ontario premjeras W. Davis ir kt.

Politinė būklė

Vieną svariausių pranešimų apie tarptautinę politinę būklę ir lietuvių poziciją pataré pats dr. J. Valiūnas. Išsamioje kalboje jis apžvelgė pasaulio politiką, primindamas, kad šiuo metu yra net penkios didžiosios jėgos — JAV ir Kanada, V. Europa, Kinija, Sov. Sąjunga ir Japonija. Jungtinėse Tautose yra 132 nariai, kurių 75 yra vadinamieji neutralūs kraštai, savo balsais lemią sprendimus. Bendrajame vaizde dr. J. K. Valiūnas ypač iškėlė arabų-izraelitų karą, palietusį ypatingai Vakarus. Sovietai, remią arabų kraštus ginklais, esą privertė arabus paspausti vakariečius ir parodyti jų priklausomybę nuo Rytų, valdančių naftos išteklius. Pvz. V. Vokietija net 75% naftos importuodavo iš arabų kraštų. Susidariusią situaciją esą reikia išnaudoti Lietuvos reikalui, nurodant vakariečiams gresiantį pavojų.

Dr. Valiūnas taip pat gvildeno naujos Atlanto Chartos projektą, siūlomą dr. H. Kissingerio. Joje nebėra kalbama apie tautų laisvės principą, tačiau vakariečių politikai užtikrinę, kad tas principas nebūsiąs ignoruojamas. Nemažai dėmesio teikė pranešėjas ir dabartinei Rytų-Vakarų atoslūgio politikai. Esą JAV, V. Europa jos siekia, tačiau jautriais momentais atoslūgis gali tapti didžia įtampa. Pvz. buvo momentas, kai JAV karinės pajėgos turėjo būti aliarmuotos, nes sovietai buvo paruošę septynias parašutininkų divizijas mesti Egiptan.

Europos saugumo konferencija, pasak dr. J. K. Valiūno, pareikalavo didelių pastangų. Nežiūrint visų sunkumų, VLIKo buvo daug padaryta prieš ir konferencijos metu: išsiuntinėti memorandumai vyriausybėms, įteikta ministerijoms prof. Br. Kaslo redaguota knyga "Soviet Agression Against Lithuania", aplankyta visa eilė užsienių reikalų ministerių ir t. t. Dabar vykstanti Europos saugumo konferencija Ženevoje yra sekama Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovų Šveicarijoj.

Santykiai su visuomene

Išsamų pranešimą apie VLIKo veiklą lietuvių visuomenėje padarė vicepirm. Jurgis Valaitis. Pasako jo, VLIKo valdyba stengėsi įtraukti daugiau jaunimo į Lietuvos laisvinimo veiklą, skatino organizacijas domėtis tuo klausimu, planavo veiksnių konferenciją. Pastaroji numatoma 1974 m. balandžio mėnesį. VLIKo seimai šaukiami vis kitose vietovėse, nes norima glaudesnio ryšio su visuomene. Esą palaikomi glaudūs ryšiai su visais veiksniais. Iš pranešimų betgi buvo matyti, kad ryšiai su PLB buvo gana silpni. Pranešėjas rado gerą žodį Kanados lietuviams už vieningą organizacinę veiklą.

Permažai aukoja

Kitas VLIKo vicepirmininkas A. Vakselis pateikė piniginę apžvalgą. Iš jos matyti, kad tokiam dideliam darbui lėšų surenkama permažai. Pvz. 1973 m. sąmata buvo tik $52,725. Ta suma išleista labai taupiai. Bendriem reikalam išleista $9,200, leidiniam — $17,325, radijo transliacijom — $10,300, ypatingiem reikalam — $14,000 (Brazinskų bylai $6,000, Europos saugumo konferencijos reikalam — $8,000) ir t. t.

Iš pateiktos apžvalgos aiškiai matyti, kad JAV lietuviai permažai sutelkia lėšų Lietuvos laisvinimo reikalams. Jeigu kanadiečiai sutelkia $15,000 į metus, tai amerikiečiai turėtų sutelkti bent $150.000. Reikalai ateityje galbūt pagerės, nes prel. J. Balkūnas pranešė, kad jo pirmininkaujamas Tautos Fondas bus pertvarkytas ir įregistruotas kaip atskira korporacija "Lithuanian National Fund" ir turės teisę išduoti mokesčių atleidimo kvitus aukotojams. Prel. J. Balkūnas pareiškė, kad T. Fondas per 25 metus surinko arti milijono dolerių, bet Lietuvai išlaisvinti reikia milijardų. Tautos Fondo atstovybės pirmininkas Kanadoje Aug. Kuolas pasidžiaugė uoliais talkininkais Kanadoje, ypač Toronte, kur 1973 m. surinkta $9,000. Jis įteikė prel J. Balkūnui $14,000 čekį.

Lietuvos pogrindyje

Kadangi VLIKas gimė prieš 30 metų Lietuvos pogrindyje, tai apie jo gimimą kalbėjo įvykių sūkury nuolat dalyvavęs dabartinis VLIKo vicepirm. J. Audėnas. Jo, kaip autentiško liudininko, įdėmiai klausėsi ne tik seimo nariai, bet ir gausūs svečiai, susirinkę į seminį banketą, kuriame puikią programą atliko Hamiltono mergaičių choras "Aidas". Daug kam pogrindžio įvykiai buvo naujiena, nes iškilo aikštėn faktai ir pavardės, kurie nevisiem buvo žinomi. Baigdamas savo apžvalgą, J. Audėnas pareiškė: "Tvirtai tikiu, kad tiek Lietuvoje, tiek ir laisvajame pasaulyje užteks tvirtų dvasinių jėgų bei sveiko proto mūsų kovai tęsti iki visiškos pergalės."

Beteisiai žmonės

Seime daug dėmesio skirta okupuotai Lietuvai — ne tik pranešimuose, bet ir paskaitose, kurių temos buvo išrikiuotos ta pačia linkme. Aktualumu padvelkė JAV-se politinius mokslus dėstančio prof. Br. Kaslo paskaita "Gyventojų nuteisinimas Lietuvoje." Pradžioje jis kalbėjo apie vakariečių ir sovietų konstitucijas, rado kaikurių bendrų teorinių bruožų, bet praktikoje jie visai išsiskiria. Sov. Sąjungoje virš visko stovi partija. Tai režimas, kuris keičiasi labai lėtai, bet ne iš esmės. Ypač įdomiai profesorius dėstė apie laisvėjimo galimybes sovietinėje sistemoje. Pasak jo, sovietiniai žmonės praktiškai yra beteisiai, nors vyksta tam tikras bangavimas. Paėmus stalinizmą kaip žemiausią liniją ir žmogaus teises kaip augščiausią, matyti tam tikra kreivė, kuri betgi niekad nepasiekia viršutinės linijos. Būklei pakeisti galimi du veiksniai — vidinis ir išorinis. Pirmasis reiškia vidinės rezistencijos jėgas, kurios atsitrenkia į kietus varžtus. Prie vidinių elementų priklauso ir ekonominė gerovė, veikianti laisvėjimo linkme. Antrasis veiksnys — išorinės jėgos, esančios užsieniuose. Jų spaudimas laisvėjimui gali būti reikšmingas. Prie jų priklauso ir išeivija. Pastarosios uždavinys — veikti taip, kad palengvintų okupuotos Lietuvos lietuvių buitį. Svarbiausia — kad Lietuvoje išliktų lietuviai, nes be jų nebus ir Lietuvos. Dėlto reikia veikti tokia linkme, kuri mažintų rusifikacijos spaudimą ir didintų lietuvių atsparumą. (Bus daugiau)

Federacinio parlamento teisingumo komitetas yra pasisakęs už devintos valstybinės šventės įvedimą, kuriai geriausiai tiktų vasaris. Problemą sudaro tokios šventės pavadinimas. Kaikurie komiteto nariai siūlo švęsti Kanados pirmojo premjero J. A. Macdonald gimtadieni, bet jis yra gimęs sausio 11 d. Taigi, ši šventė būtų tuojau pat po N. Metų. Kiti pasiūlymai — Kanados Vėliavos Diena ir Kanados Atradimo Diena gali susilaukti politinių priekaištų. Ve-

(Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

AMERIKIEČIAI PASIEKĖ NAUJĄ TRIUMFĄ ERDVIŲ TYRIME — PO DVEJUS METUS trukusio pusės bilijono mylių skrydžio erdvėlaivis "Pioneer 10" praskrido pro Jupiterio planetą 81.000 mylių nuotolyje. Jupiteris yra išorinėje Saulės sistemos dalyje ir turi 12 savo mėnulių. Didžiausią rūpestį mokslininkams sudarė Jupiterio magnetinis lankas, kurio elektronai yra milijoną kartų stipresni už žemės magnetinio lanko elektronus, o protonai — tik penkis kartus. Buvo spėjama, kad radiacija gali sunaikinti automatinio erdvėlaivio elektroninę sistemą ir sutrukdyti signalų perdavimą. Radiacija pasiekė 99% numatyto instrumentų atsparumo, bet ji truko labai trumpą laiką, nes radiacijos pagrindinė juosta supa tik Jupiterio pusiaują. Erdvėlaivio elektroniniai instrumentai sėkmingai perdavė žemėn spalvotus Jupiterio vaizdus bei eilę kitų duomenų, kuriuos dabar studijuoja mokslininkai. Dėl didelio nuotolio tarp Jupiterio ir žemės kiekvieno signalo perdavimas truko net 45 minutes. Iš gautų duomenų mokslininkai jau nustatė, kad Jupiterį supa karšti debesys, kuriems pats Jupiteris duoda pustrečio karto daugiau karščio už saulės spindulius. Jie daro išvadą, kad Jupiteris, didžiausia Saulės sistemos planeta, traukiasi ir mažėja savo tūriu, tačiau šis procesas yra labai lėtas. Erdvėlaivis "Pioneer 10", praskridęs pro Jupiterį, išsiverš iš Saulės sistemos ir nukeliaus į kitas sistemas. Dėl šios priežasties jis buvo aprūpintas Saulės sistemos žemėlapiu, vyro ir moters figūromis, išraižytomis specialioje plokštėje. Jeigu erdvėlaivį kada pasigaus kitų planetų gyventojai, jiems bus aišku, kad jis atskridęs iš Saulės sistemos ir kad žemėje gyvenantys žmonės jiems siunčia specialų pranešimą.

TAIKOS PROBLEMOS

JAV valstybės sekr. H. Kissingeris gruodžio 13 - 17 d. d. lankysis Egipte, Jordanijoj, Sirijoj ir Izraely. Jis vis dar tiki, kad taikos konferenciją bus galima pradėti gruodžio 18 d. Ženevoje. Bene didžiausią kliūtį šiuo metu sudaro Sirijos atsisakymas apsikeisti belaisviais ir Jungtinėse Tautose Izraelio mestas kaltinimas Sirijai, kad jos kariai yra nužudę 42 Izraelio belaisvius. Olandijos vyriausybė, norėdama įsiteikti naftos tiekimą nutraukusiems arabų kraštams, pasmerkė Izraelio įvykdytą nelegalią arabų teritorijos okupaciją. Saudi Arabijos naftos ministeris A. Z. Jamanis lankėsi Vašingtone ir turėjo pasitarimą su H. Kissingeriu. Jis pabrėžė, kad JAV taikomas naftos tiekimo boikotas bus atšauktas, kai Izraelis pasitrauks iš arabų žemių. Naftos tiekimą gali padidinti ir dalinis Izraelio pasitraukimas. Rumunijos kompartijos vadas N. Ceausescu, aplankęs prez. R. Niksoną, pažadėjo padidinti naftos eksportą į JAV. Rumunija dabar amerikiečiams parduoda apie 17 milijonų statinių naftos bei jų gaminių per metus. Šis kiekis galėtų būti padvigubintas. Spaudos konferencijoje N. Ceausescu kvietė amerikiečių naftos bendroves ieškoti naujų jos šaltinių Rumunijai priklausančiuose Juodosios jūros pakraščiuose. Dalis tokios surastos naftos tektų JAV. N. Ceausescu ir prez. R. Niksonas nutarė plėsti ekonominį bendradarbiavimą tarp abiejų kraštų. Kongresas bus paprašytas suteikti draugiškom valstybėm taikomą muitą Rumunijos gaminiams. Prez. R. Niksonas pažadėjo apsilankyti Rumunijoje, kur paskutinį kartą jis yra viešėjęs 1969 m.

DEŠIMT PARTIJŲ

Vyriausybės krizę Danijoj sukėlė netikėti parlamento rinkimų rezultatai. Premjero A. Jorgenseno socialdemokratai, turėję 179 vietų parlamente 70 atstovų, šį kartą tegavo 46 atstovus. Antroji vieta su 28 atstovais teko advokato M. Galistrupo pernai įsteigtai progreso partijai. Rinkiminiame vajuje jis žadėjo visiškai panaikinti pajamų mokesčius ir palikti tik 50 valdžios tarnautojų. Jis taipgi pasigyrė, kad jo pernykštis uždarbis siekia $700.000, bet valdžia negaus nė cento pajamų mokesčio. Pasak M. Galistrupo, tik durniai moka pajamų mokesčius. Iš viso parlamentan buvo išrinkti net 10 partijų atstovai. Dėl tokio didelio susiskaldymo greičiausiai nebus įmanoma sudaryti koalicinės vyriausybės, teks skelbti naujus rinkimus. Danijos socialistinėje valstybėje rinkėjus prieš senąsias partijas nuteikė nepaprastai dideli pajamų mokesčiai ir įsigalėjęs biurokratizmas.

NAUJAS VICEPREZIDENTAS

Vašingtone buvo prisaikdintas naujasis viceprez. G. Fordas, pakeitęs susikompromitavusį S. Agnew. Jau savo pirmaisiais pareiškimais jis stojo ginti prez. R. Niksono ir užtikrino amerikiečius, kad priverstinis prezidento pašalinimas JAV kongreso sprendimu esąs neįmanomas. Šis jo teigimas turi pakankamą svorį, nes G. Fordas buvo respublikininkų partijos vadu JAV atstovų rūmuose. Jo vieton respublikininkai dabar išsirinko J. Rhodes.

AIRIJOS TARYBA

Britanijos, Airijos respublikos, Š. Airijos protestantų ir katalikų atstovai įsteigė bendrą Airijos tarybą, kurią sudarys 7 Airijos respublikos bei 7 Š. Airijos vyriausybių atstovai su specialiu sekretoriatu. Pagrindinis jos tikslas — ryšiai tarp Dublino ir Belfasto, turizmo ir prekybos plėtimas. Airijos respublika įteiks Jungtinėm Tautom viešą įsipareigojimą pripažinti Š. Airijos jungtį su Britanija, kol jos nebus atsisakyta gyventojų balsų dauguma.

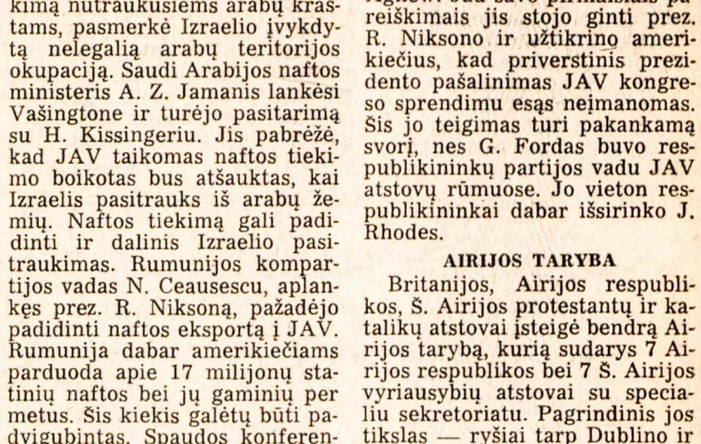

VLIKO seimo Toronte prezidiumas. Iš kairės: Aug. Kuolas, dr. S. Čepas, Pr. Razgaitis. Apačioje — Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirm. Aug. Kuolas įteikia $14.000 čekį Tautos Fondo pirm. prel. J. Balkūnui Nuotr. St. Dabkaus

KANADOS ĮVYKIAI

PADIDINO SAVO ALGAS

Ontario premjero W. Davis vyriausybė, paskyrusi vienkartinį kalėdinį $50 priedą neturtingiems provincijos pensininkams, neužmiršo savęs ir provincinio parlamento narių. Priimtas atlyginimų padidinimas premjero W. Davis metinę algą pakėlė nuo $40.000 iki $52.000. Dabar jis gaus tik $1.000 mažiau už Kanados premjerą P. E. Trudeau. Ministeriams su portfeliais algos padidintos nuo $35.000 iki $40.500, ministeriams be portfelių — nuo $24.000 iki $30.000, liberalų opozicijos vadui R. Niksonui — nuo $35.000 iki $43.000, NDP socialistų vadui S. Lewis — nuo $22.000 iki $29.000. Parlamento narių algos buvo padidintos $4.500 iki $22.500. Kai parlamente iškeliamas parlamentarų algų padidinimo klausimas, dingsta visos opozicinės partijos. Ir šį kartą parlamentarai ne tik pritarė savo algų padidinimui, bet ir nutarė, kad padidinimas galiotų nuo š.m. spalio 1 d. Taigi, kalėdinė dovana parlamentarams yra gerokai didesnė, negu $50 neturtingiems pensininkams.

Premjeras P. E. Trudeau paskelbė parlamente savo vyriausybės nutarimą pratęsti iki pavasario vietinės naftos gaminių kainų užšaldymą, kuris turėjo pasibaigti sausio 31 d. Vyriausybė taipgi sudarys valstybinę bendrovę rūpintis naujų naftos ir natūralių dujų išteklių suradimu. Albertos naftotiekis iš Toronto bus pratęstas iki Montrealio, atsisakant nuo 1961 m. praktikuoto naftos importo Kvebekui ir Atlanto provincijoms. Sekančių 5 metų laikotarpyje bus išleista $40 milijonų sukurti technologijai, kurios dėka bus galima išsiurbti naftą iš Albertos dervingų smėlio klodų. Premjeras P. E. Trudeau taipgi pažadėjo paramą provincijoms atominių elektros jėgainių statyme. Šiuo klausimu bus sušaukta federacinės ir provincinių vyriausybių speciali konferencija sausio 22-23 d.d. Naujasis energijos išteklių planas buvo paruoštas paskubomis, kai NDP socialistų vadas D. Lewis pagrasino atšaukti savo partijos paramą liberalų mažumos vyriausybei ir kai konservatorių vadas R. Stanfieldas nutarė iškelti pasitikėjimo vyriausybe klausimą. Kadangi plane numatyti ėjimai pilnai patenkina socialistus, premjero P. E. Trudeau liberalai vėl užsitikrino jų paramą ir pašalino rinkimų grėsmę.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $8.50, pusmetinė — $5. Rėmėjo prenumerata $15
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $8.50 per year, $5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

★ **Šventuosius Metus** pradėdamas Šv. Jono Laterano bazilikoje, Paulius VI kreipėsi į tikinčiuosius, ragindamas kiekvieną pažvelgti į save ir pamatyti kas iš tikro mes esame. Jis prisipažino jaučiąsis labai mažas žmogelis, drebąs kalbėdamas apie dalykus, prašokančius ne tik jį patį, bet ir visą pasaulį. Tokie dalykai esą reikalingi pranašiško balso. Visdėlto jis visa tai skelbia, nes tam yra Kristaus pašauktas. Žmonės esą gali jo nemėgti, būti juo nepatenkinti, tačiau privalo kreipti dėmesį į jo žodžius, nes jis — šv. Petro įpėdinis.

★ **Visuotinius atlaidus** katalikai gali gauti visame pasaulyje nuo pirmojo šių metų Advento sekmadienio ryšium su Šventaisiais Metais, kurie prasidės 1974 m. Kalėdose ir baigsis 1975 m. Kalėdomis. Dabartinis laikotarpis yra skirtas visų tikinčiųjų dvasiniam pasiruošimui. Kiekvienos valstybės vyskupų konferencija paskelbs savo nurodymus bei reikalavimus visuotinių atlaidų reikalu.

★ **Moterų vaidmenį K. Bendrijoje** ir visuomenėje studijuojanti komisija turėjo savo pirmąjį posėdį Vatikane. Penkiolika katalikių moterų iš įvairių kraštų parodė labai mažai domesio moterų į kunigus šventinimo svarstyme. Trijų dienų laikotarpyje komisija svarstė 4 klausimus: 1. moteris kaip asmuo; 2. biblinis ir teologinis moters vaidmuo Dievo plane; 3. moteris bendruomenėje; 4. moteris K. Bendrijoje. Komisijos padaliniai paskirti parengti diskusijų santraukoms bei rekomendacijoms.

★ **V. Vokietijos vyskupams** kard. Jean Villot, Vatikano valstybės sekretorius, parašė laišką, kuriame pareiškia, jog tauta, nesiryžtanti pasmerkti abortų niekšybės, praranda betkokią teisę žmonių akyse girtis tikru žmoniškumu.

★ **Anglijos ir Valijos vyskupai** įsteigė medicinos etikos centrą Westminster arkivyskupijoje. Centras telks ir kodifikuos medžiagą bei rūpinsis tiek medicininiu, tiek teologiniu jos tyrinėjimu. Ypatingas dėmesys bus teikiamas toms sritims, kurios šiais laikais kelia rūpestį bei yra neaiškios: įvairūs psichiatrinio gydymo būdai, kūno dalių perkėlimai ir pan. Studijų rezultatai bus pateikiami krašto vyskupams ir visuomenei.

★ **Tarptautinė liuteronų-reformatų-katalikų komisija**, kuri svarsto Santuokos teologiją, sutarė, kad Santuoka yra viso gyvenimo įsipareigojimas. Dalyvių nuomonės labai išsiskyrė kitu klausimu, būtent, perskyrų, pakartotinių santuokų.

★ **V. Vokietijos vyskupai** uždraudė savo kunigams dalyvauti viešoje politinėje veikloje. Kunigai gali būti partijų nariai, kaip ir visi kiti piliečiai, tačiau negali darbuotis viešai kurios nors partijos naudai ar ją reklamuoti, pasiremdami savo kunigiškuoju autoritetu.

★ **Tarptautinė Šeimos Planavimo Draugija** pranešė, kad abortai esanti labiausiai paplitusi priemonė pasaulyje vaikų skaičiui apriboti. Pagal jos duomenis, vienas iš trijų nėštumų yra sulaikomas aborto būdu. Iš 3 bilijonų dolerių, skirtų šeimos planavimui 1971 m., du trečdaliai įvairių valdžių paaukotų pinigų buvo panaudoti abortams.

★ **Katalikiškas arabų universitetas,** pasak Vatikano radijo, tuojau bus atidarytas Betlėjuje, Izraelio užimtoje Jordano srityje. Universitetui vadovaus Krikščionių Brolių vienuolija. Veiks humanitarinių ir tiksliųjų mokslų fakultetai, administraciniai ir verslo kursai.

★ **Pax Christi,** tarptautinės katalikų taikos organizacijos, italų padalinys surengė Turine tarptautinį krikščionių suvažiavimą, kuriame pasmerkė JAV ir P. Vietnamo valdžias, bet nė žodžiu neužsiminė apie Š. Vietnamą, Rusiją, Kiniją.

★ **Argentinos jėzuitai** planuoja perleisti didesnę dalį administracinių darbų savo vedamuose trijuose universitetuose pasauliečiams. Tai verčia juos daryti pašaukimų stoka ir dabartiniai socialiniai bei pastoraciniai reikalavimai. Šiuo metu Argentinoje yra 242 jėzuitai.

★ **Bendroji metodistų ir katalikų komisija** susirinks pokalbiui apie bendrąjį Kristaus Evangelijos liudijimą bei jos skelbimą. Komisiją sudaro 5 metodistų ir 5 katalikų atstovai. Katalikai atstovai yra šie: vysk. Michael Bowen, mons. Charles Moeller, kun. Thomas Stransky, kan. William Purdy ir kun. Michael Hurley.

Kun. J. Stš.

Praeitis, kuri tebėra ir dabar gyva

Knygos "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti" belaukiant

J. VILIUŠIS
Lietuvos kariuomenės kūrėjas - savanoris, Vyčio Kryžiaus kavalierius ir Lietuvos laisvės kovų invalidas

I

Knyga apie 1941 m. birželio 23 d. sukilimą prieš Lietuvos okupantą jau spausdinama. Jos autorius yra vienas mūsų didžiai nusipelniusių valstybės vyrų, diplomatas ir karys — plk. Kazys Škirpa, pirmasis Lietuvos kariuomenės kūrėjas-savanoris. 1919 m. sausio 1 d. su branduoliu savanorių jis iškėlė Lietuvos tautinę vėliavą Gedimino kalne, Vilniuje, ir vėliau aktyviai dalyvavo Lietuvos laisvės kovose. Už narsumą apdovanotas Vyčio kryžiumi su kardais.

II

Nors jau 32 metai praslinko nuo ano Lietuvos sukilimo, tačiau tas faktas yra gyvas mumyse ir bus visuomet mūsų tautos gyvenimo aktualija. Tai neišdildomos reikšmės istorinis įvykis, garbingas tautos heroizmo aktas, parodęs visam pasauliui, kad lietuvių tauta, momentui atėjus, visuomet yra pasiryžusi kovoti ir aukotis už savo laisvę prieš betkokį, kad ir milžiną, okupantą. 1918—1920 m. Lietuvos kūrėjų-savanorių dvasia tebėra gyva!

III

Tik su lengvais ginklais sukilėliai išėjo 1941 m. birželio 23 d. į atvirą kovą prieš tankais ginkluotą sovietinę armiją. Sukilo visa Lietuva . . . Kiekvienas Lietuvos kampelis tapo tvirtove. Užklupta iš netyčių, rusiško okupanto "nepobiedymaja" armija greitai demoralizavosi ir galvotrūkčiais nešdinosi iš Lietuvos, pasiėmusi su savim ir saujelę parsidavusių okupantui lietuviškų kvislingų. Lietuva buvo išlaisvinta!

Susidarius Lietuvos vyriausybė su ministeriu pirmininku Kaziu Škirpa priešakyje paskelbė urbi et orbi, kad Lietuvos suverenitetas yra atstatytas ir kad Lietuva yra vėl laisva, nepriklausoma valstybė! Sukilimas pasiekė savo pagrindinį tikslą!

IV

Jei iš viso tai buvo tarptautinės reikšmės įvykis, tai jis ypač buvo didelė staigmena hitlerinės Vokietijos rytų politikai (Ostpolitik!), sumaišęs kortas iš anksto suplanuotam žaidimui.

Niekam nepaslaptis, kad Hitlerio pradėtas karo žygis į rytus prieš rusus nebuvo tiktai kova vokiškos nacionalsocialistinės ideologijos prieš rusišką komunistinę (abi ideologijos yra grynai imperialistinės ir diktatūrinės). Tai buvo paprastas vokiečių jieškojimas rytuose naujų kolonijų, turinčių kompensuoti prarastas po I D. karo kolonijas Afrikoje. Hitleris tai aiškiai išdėstė savo knygoje "Mein Kampf" (mano kova).

Hitleris lengva širdimi pardavė būsimam savo priešui Stalinui Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes, kad neužilgo jas vėl pasiglemžtų sau, jau kaip rusų, t. y. savo priešų teritorijas.

Savo karinių veiksmų pradiniame triumfe vokiečiam teko okupuoti ne Rusijos teritorijos dalį, o jau nepriklausomą ir laisvą Lietuvos valstybę, kurios suverenitetą atstatė minėtas tautos sukilimas. Kad dėl to naciai smarkiai užsirūstino ant Lietuvos atstovo Berlyne plk. K. Škirpos, **kuris ir buvo to sukilimo autorius bei spiritus movens,** netenka labai stebėtis. K. Škirpą vokiečiai uždarė naminiam arešte, kad sutrukdytų jo išvykimą iš Berlyno ir neleistų jam pačiam tvarkyti valstybinių reikalų Lietuvoje kaipo ministeriui pirmininkui.

Tačiau istorinis faktas jau buvo įvykęs! Laikinai eiti ministerio pirmininko pareigas teko švietimo ministeriui J. Ambrazevičiui. Bet tai nepakeitė sukilimo rezultatų.

Taigi, 1941 m. birželio 23 d. sukilimas atstatė ne tik mūsų laisvę ir nepriklausomybę, bet ir mūsų tautos garbę, kuri taip lengvai buvo prarasta tuolaikinių mūsų politinių vadovų.

V

Lietuvos tragedija prasidėjo, kaip ir Latvijos bei Estijos, 1939 m. rugpjūčio 23 d., kai du didžiausi pasaulio galiūnai Stalinas ir Hitleris pasirašė tarpusavę "draugiškumo" sutartį. Slaptais protokolais juodu pasidalino laisvas ir žydinčias Pabaltijo valstybes — Lietuvą, Latviją ir Estiją, o 1939 m. rugsėjo 28 d. ir Lenkiją (tai buvo IV Lenkijos padalinimas). Tas susitarimas įgalino Hitlerį pradėti antrąjį pasaulinį karą, kurio pradžia reikia laikyti 1939 m. rugsėjo 1 d., kai Hitleris užpuolė Lenkiją.

Pagal tarpusavės pagalbos sutartis su Lenkija, Anglija ir Prancūzija paskelbė Vokietijai karą 1939 m. rugsėjo 3 d. Tačiau pradžioje praktiškai nieko Lenkijai negalėjo padėti, nes jos pačios karui nebuvo pasiruošusios. Vėliau į karą įsijungė ir daugiau valstybių.

Lenkija viena pati gynėsi, tačiau prieš milžinišką vokiečių karo mašiną jai buvo neįmanoma ilgai atsilaikyti, ypač kai iš užpakalio buvo klastingai užpulta dar ir kito suokalbininko — Maskvos. Ir tai Lenkija sugebėjo priešintis net 17 dienų.

VI

Karo veiksmai vyko Lietuvos pašonėje. Karinis Lenkijos sugriuvimas buvo tik dienų klausimas. Besikeičiančios tarptautinės politinės aplinkybės vertė ir mus susirūpinti savo gyvybiniais reikalais. Logiškai galvojant, Lietuva neturėjo pasilikti tada tik pasyvi stebėtoja aplink vykstančių audrų, kurios ilgainiui vienap ar kitaip turėjo paliesti ir mus. Nedelsdama ji turėjo reaguoti pagal susidariusias sąlygas ir galimybes — išnaudoti bent mums palankią politinę situaciją.

Atėjo proga ir galimybė atsiimti istorinę sostinę Vilnių, kurį Lenkija, sulaužiusi visas tarpvalstybines (Suvalkų sutartis 1920 m. spalio 7 d.) ir tarptautines sutartis bei teises, klastinga jėga išplėšė ir valdė, lenkino daugiau kaip 20 metų! Tai buvo Lenkijos suorganizuota Želigovskio avantiūra, palaiminta ir kaikurių didžiųjų santarvininkų. Tik mūsų jaunos kariuomenės gili tėvynės meilė, aukos ir gera jos vadovybė sutriuškino lenkų avangardus Giedraičių ir Širvintų kautynėse, užkirsdama kelią lenkų planams.

VII

Kažkodėl tuolaikiniai mūsų Lietuvos valdovai nepasinaudojo puikia politine situacija ir palankiu mums strateginiu momentu atsiimti Vilnių be jokių sunkumų. Tai nebūtų buvęs grobimo veiksmas, pasinaudojus kito nelaime, bet tik atsiėmimas to, kas mums priklausė istoriškai ir teisiškai, kas buvo išplėšta iš mūsų prieš 20 metų.

Daugiau kaip 20 metų šaukėm "mes be Vilniaus nenurimsim", o išmušus 12-tai valandai atsiimti Vilnių, mes "nurimom"!

Lietuvos valdžia, atrodo, pasiliko ir toliau tik stebėtoja pasaulinių įvykių, nežiūrint iš visų pusių ateinančių raginimų žygiuoti į Vilnių.

Paskatinimai atsiimti Vilnių ėjo ne tik iš mūsų įtakingų visuomenės asmenų, mokslininkų ir diplomatų, kaip plk. K. Škirpos, bet ir iš labai palankaus Vokietijos atstovo Lietuvoje Erich Zechlino (1883-VI-26, 1954-X-24). Visi raginimai negelbėjo! Lietuvos vadai tylėjo.

(Bus daugiau)

Lietuviai vokiečių repatriacijoj

Vieno tautiečio pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio n-rio)

Maistas, pramogos ir kitkas

Maitinimas to meto Vokietijoje nebuvo blogas, tačiau viskas buvo normuojama. Daržovių galima buvo pirkti be kortelių ir jų užteko. Nugriebtas pienas buvo be kortelių. Valgyklose buvo galima gauti sriubų ir daržovių mišrainių be kortelių. Tačiau padėtis kasdien sunkėjo.

Miesto gyventojai buvo švariai ir tvarkingai apsirėdę, gyveno šiltuose namuose. Mielai lankė pramogas, teatrus, kinus, sporto rungtynes ir kavines. Šokti buvo draudžiama. Šventadieniais parkai ir miškai pilni mėgstančių pasivaikščioti žmonių.

Miestas turėjo gerą ir pigų viešo susisiekimo tinklą — elektrinius tramvajus ir troleibusus. Juos aptarnavo moterys, daugiausia olandės. Jos ne tik bilietus pardavinėjo, bet ir vairavo troleibusus bei tramvajus.

Susisiekimas geležinkeliu buvo pigus ir nesuvaržytas. Radijo priimtuvų krautuvėse jau nebuvo galima gauti.

Išsinuomoję butą, užpildėme formą, gautą iš stovyklos sunkiam bagažui gauti. Taip pat teko nusiųsti Berlynan savo gyvenvietės adresą. Po poros mėnesių gavome dėžę. Atidarę pamatėme, kad viskas, kas buvo vertingesnio, išimta. Išimti megztiniai, baltiniai, batai ir eilutės. Palikti seni vartoti baltiniai, indai ir kitkas. Kas aptuštino, nežinome. Niekam nesiskundėm.

Svetimšalio pasas

Apsigyvenę Braunšveige, turėjome užsiregistruoti policijos nuovadoje. Dienos metu buvome užimti darbe, o vakarais eidavome kartais į kiną, teatrą ar skaityklą. Savaitgaliais nueidavome į kokį naktinį klubą ar kavinę. Viena kavinė buvo ypatingai puošni. Skoningai baldais apstatyta, geras orkestras ir dainininkai. Šioji kavinė turėdavo daug lankytojų. Mielai joje lankėsi ir rumunų karo aviacijos karininkai lakūnai su puošniom uniformom. Jie aerodromuose prie Braunšveigo atlikdavo skraidymo pratimus.

Tuoj po N. Metų 1942 m. gavome iš policijos pakvietimą atvykti nuovadon. Stebėjomės, ko mus kviečia. Nuvykus į nuovadą ir parodžius pakvietimą, policijos seržantas paklausė kokia mūsų pilietybė. Atsakėme, kad esame be pilietybės. Tuo atveju, pasakė seržantas, mes esame svetimšaliai. Reikia paduoti prašymus gauti svetimšalio pasui. Gavome blankus, namuose užpildėme juos, pridėjome keletą fotografijų ir po kelių dienų nunešėme į nuovadą. Ten paėmė iš mūsų užpildytus blankus ir išdavė dvi savaites galiojantį pažymėjimą, kad mūsų dokumentai paimti policijos prezidiuman svetimšalio pasui gauti. Maždaug po šešių savaičių gavome svetimšalio pasus. Labai apsidžiaugėme, nes dabar atsirado galimybė sugrįžti Lietuvon. Tereikėjo susirasti adatos skylutę ir pro ją praslysti.

Pastangos grįžti tėvynėn

Jieškojom ir klausinėjom, ar nėra kokio legalaus kelio grįžti Lietuvon. Pagaliau suradome. Vokiečiai savo karo pramonei užimtuose kraštuose telkė darbo jėgą. Darbininkams pavilioti buvo išleidę potvarkį, kad svetimšalis, išdirbęs Vokietijoje vienerius metus, turi teisę grįžti gimtinėn, jei darbdavys jį nuo darbo atleidžia. Vargu ar darbdavys atleistų darbininką nuo darbo, nes karo metu trūko darbo jėgos visose srityse. Ypač trūko kvalifikuotos darbo jėgos. Bet potvarkis veikė, nors viešai nebuvo skelbiamas.

Aš turėjau gauti atleidimą. Jei gausiu, tai žmona, kaip šeimos narė, tikrai gaus. Žinojau, kad mano įmonės savininkas buvo I D. karo dalyvis, kovojęs Pabaltijo kraštuose ir Estijoje netekęs dešinės kojos. Pažinojo Pabaltijo kraštus ir reiškė jiems tam tikrą simpatiją.

Vieną rytmetį nuėjau jo kabinetan ir ilgai jam savo reikalą dėsčiau. Rodžiau jam "Kauener Zeitung" iškarpas. Atsakė pagalvosiąs, pasitarssiąs su darbo įstaiga ir man pranešiąs. Laukiau savaitę, kitą. Praėjo kelios savaitės, ir nieko. Paprašiau savo žmoną, kad jam paskambintų ir pasikalbėtų. Paskambino, bet tas nieko nepažadėjo. Po poros dienų mano sekretorė pranešė man, kad vykčiau darbo įstaigon pas skyriaus vedėją. Nuėjau. Davė man užpildyti formą, kurią mano įmonės savininkas turėjo pasirašyti. Grįžau įmonėn. Pasirašė ir firmos antspaudą užspaudė. Buvau taip laimingas, kad pamiršau net padėkoti (padėkojau tik 1947 m., kai po karo pas jį nuvykau). Nunešiau atgal darbo įstaigon. Skyriaus vedėjas pasirašė ir liepė eiti policijos prezidiuman sienai pereiti leidimo gauti.

Žmona greit gavo atleidimą. Pasiėmiau dokumentus ir nuėjau prezidiuman. Paklausė, ar turiu atleidimą iš darbo. "Kokį pasą turite — Umsiedler Ausweis?" Ne, atsakiau, Fremdenpass. Pasiėmė, pavartė, paskaitė. "Ateikite po keturių dienų" — tepasakė. Nuėjau po šešių dienų. Gavau Vokietijos — Lietuvos (Ostland) sienai pereiti leidimą ir ištaisytus pasus, kad už dviejų savaičių nustoja galios Vokietijoje ir po to jų galiojimas pratęsiamas dviem savaitėm už Vokietijos ribų.

Važiuojam Lietuvon

Taigi, išbuvę truputį ilgiau nei metus Vokietijoje, gavome teisę grįžti į savo tėviškę pas motiną, brolius ir seseris.

Iš Braunšveigo per Berlyną ir Karaliaučių išvykome į Klaipėdą. Ten gyveno žmonos tėvai, kurių dar nepažinojau. Kelionė truko apie 14 valandų. Jie suruošė mums vaišes. Suvažiavo plati giminė. Gyvenome džiaugsmo ir laimės valandas. Viešėjome apie 10 dienų. Iš Klaipėdos traukiniu vykome į Deutsche Krottingen, o iš ten pėsti į Lietuvą — Russische Krottingen. Abu mūsų lagaminus atvežė vėliau vokiečių karo transporto traukinys.

Išvykstant iš Klaipėdos, geležinkelio stotyje teko matyti du vyresnio amžiaus vokiečių uniformuotus geležinkeliečius, laisvai ir gana garsiai tarpusavy lietuviškai šnekant. Labai nustebau, nes tai buvo 1942 m. anksty vą pavasarį.

(Bus daugiau)

PADĖKA

A.a. Povilui Kolesinskui staiga palikus šį pasaulį, nuoširdžiai dėkojame: klebonui kun. P. Ažubaliui ir kun. J. Staškui už paskutinius religinius patarnavimus laidotuvių namuose, bažnyčioje ir amžino poilsio vietoje — lietuvių kapinėse; sol. V. Verikaičiui už įspūdingą giedojimą per Mišias; karsto nešėjams; šeimininkėms už taip greitą pietų paruošimą; užprašiusiems Mišias ir visiems gausiai dalyvavusiems laidotuvių namuose, bažnyčioje ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Tebūnie lengva tau, Povilai, ši svetingo krašto žemelė.

A. Lingytė
St. Prakapas

PADĖKA

Mūsų dukrelė **Rūta,** sulaukusi vos 14 metų amžiaus, š.m. lapkričio 25 d. atsiskyrė iš mūsų tarpo.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie jos laidotuvių, o ypatingai už tokias gražias gėles.

Katkauskų šeima
Rodney, Ontario

A✝A

Onai Gelžinienei

Lietuvoje mirus, dukrą E. ŠOPIENĘ, sūnus VINCĄ ir ANTANĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

G. J. Žemaičiai **A. V. Kvedarai**

A✝A

Onai Geležinienei

Lietuvoje mirus, dukrai E. ŠOPIENEI, sūnums ANTANUI, VINCUI ir jų šeimoms skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia —

P. Pleinys
R. J. Pleiniai

NAUJA
KLEVELANDO VYRŲ OKTETO
PLOKŠTELĖ
su sol. IRENA GRIGALIŪNAITE
STEREO ——— KAINA $5

Aštuoniolikos okteto repertuaro populiariausių liaudies, kariškų ir lengvo žanro lietuviškų dainų rinkinys

Kur tas kelelis? • Pypkės dūmai • Tėviškėlė • Pajūrio daina — Pajūriais, pamariais • Kariūnų daina • Gaudžia trimitai • Užstalės daina • O, dalele ir dar 10 kitų.

Iškirpkite šį užsakymo lapelį, užpildykite ir su $5 čekiu ar pašto perlaida už kiekvieną plokštelę pasiųskite:

R. B. Butkus,
60 East 212th St.
Euclid, Ohio 44123, USA

Čekyje ar perlaidoje prašome rašyti — R. Butkus

Prašau man atsiųsti ..... plokšteles.

Pridedu čekį arba pašto perlaidą $..... sumoje

Pavardė .....

Gatvė .....

Miestas ..... Valstybė .....

Zip Code .....

Mylimai MAMYTEI

Lietuvoje mirus, dukrai ANELEI URBONAVIČIENEI ir jos šeimai skausmo valandoje gilią užuojautą reiškia —

K. R. Butkevičiai **J. R. Jurgučiai**

A. J. Gedrimai

A✝A

Uršulei Stoškienei

Lietuvoje mirus, dukrą ANELĘ URBONAVIČIENĘ su šeima Hamiltone, sūnų su šeima ir vyrą Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiu —

S. Budrevičienė

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
GIFTS INTERNATIONAL INC.
2501 W. 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629. Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampas Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757
LOUIS TEMPORALE -- oficialus skulptorius -- Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757 **Namų telefonas 278-4529**

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvo "Parama" valdybos pirm. H. Stepaitis, stebint vedėjui St. Grigaliūnui, įteikia $500 čekį I kurso universiteto studentei S. Šarkutei. "Paramos" valdyba šią stipendiją paskyrė KLB švietimo komisijai rekomendavus. S. Šarkutė šiuo metu yra KLB Toronto apylinkės valdybos narė

DISKUSINĖS MINTYS

KURIUO KELIU EISIME?

DANILIŪNAS

Londone įvykęs KLB krašto tarybos suvažiavimas ir simpoziumas gal ir buvo tuo labiausiai būdingi, kad juose pirmą kartą taip atvirai ir nuoširdžiai buvo ieškoma naujos, realesnės krypties mūsų veiklai. Simpoziumų srityje pasiektas savotiškas laimėjimas ta prasme, kad pirmą sykį pradėta lošti atviromis kortomis, nebijant pasakyti kad ir karčią tiesą. Jaunimas pirmą sykį pasijuto lygiu partneriu ir todėl ateityje bus lengviau visus klausimus išsiaiškinti. Tačiau anaiptol tai nereiškia, kad mūsų problemos tuo jau išsisprendė. Priešingai. Jaunimo atviras žodis dar labiau išryškino kaikurių problemų sunkumą ir padėties kritiškumą.

* * *

Tiek suvažiavime, tiek ir simpoziume buvo pabrėžtas reikalas išeiti plačiojon Kanados visuomenėn neatsisakant savo lietuviškumo: suartėti su kitomis etninėmis grupėmis, įsigyti draugų įtakingų kanadiečių tarpe mūsų užsimojimams paremti. Visa tai reikalinga, jei nenorima, kad mūsų veikla liktų tik popieriuje, be apčiuopiamos naudos lietuviškam reikalui. Jei tai būtų buvę padaryta anksčiau, laisvinimo reikalai ir mūsų pozicija kanadiečių sluogsniuose šiandien visai kitaip atrodytų.

Taip pat buvo aiškus pasisakymas už kultūrininkų konferencijos sukvietimą ir gal net ateinančiais metais. Tokia konferencija galėtų ne tik suderinti partizaniškai vykstančią kultūrinę veiklą ir nutiesti veiklos gaires, bet taip pat pasvarstyti ir surengimą stambaus masto renginio, skirto kaandiečiams ir atkreipiančio į mus jų dėmesį. Mes turime vienus iš gražiausių ir bene pačius spalvingiausius tautinius drabužius pasaulyje. Ir tai yra ne mūsų pačių nuomonė, o kitataučių atsiliepimai ir tarptautinių parodų įvertinimai. Bet ar daug kanadiečių apie juos žino? Reikiamai jų neišreklamavome ir sau nieko nelaimėjome. Gal kultūrininkų konferencija galėtų pagalvoti ir apie išleidimą reprezentacinio leidinio su spalvotomis nuotraukomis iš tautinių šokių švenčių, su spalvotais Lietuvos gamtovaizdžiais, menininkų išskirtinų kūrinių fotografijomis ir kondensuota informacija apie Lietuvą ir mūsų bylą. Ligi šiol išleisti leidiniai atrodo jau gana pilki, atsilikę, juodos nuotraukos kitataučiams nepatrauklios. Išleista maža brošiūra neatstos reprezentacinio leidinio. Reikėtų su spalvotomis nuotraukomis įsibrauti ir į žurnalus anglų kalba. Lėšų abiem minėtiem projektam būtų galima gauti iš daugiakultūrio fondo.

Pasigesta lietuvių finansininkų. Jų turime, tik jie gal pasijuto nepageidaujami. Ar nebūtų naudinga pirmoje eilėje sukviesti jų konferenciją, kuri sudarytų stiprų lėšų telkimo skyrių ir pajieškotų naujų, platesnio masto kelių — stambios loterijos suorganizavimą, televizijos projekto išsiaiškinimą ir t. t. Vyriausybei pasikeitus, valdžios parama gali nutrūkti. Todėl reikia savo dispozicijoje turėti stiprų ir pastovų lėšų šaltinį. Tokiu kaip tik ir galėtų būti etninių grupių televizijos tinklas. Etninių programų yra jau ir dabar. Jų netrūktų. Menininkams būtų proga pasirodyti. Jei visų etninių grupių vardu eitų leidimo gavimas, atrodo, irgi būtų įmanomas. Personalo taip pat yra. Vienintelė galima kliūtis— ar pajėgtume įtikinti kitas grupes ir sudaryti lėšas projekto finansavimui. Tik nesakykime "neįmanoma", kol tuo reikalu dar nieko nežinome. "Neįmanomi" dalykai dažnai tampa įmanomais. Skelbimų tikrai netrūktų. Ištirkime reikalą ir būkime iniciatoriais. Tuo atveju daugiau laimėsime. Principas — išeikime iš rutinos, ištirkime galimybes ir išnaudokime visas progas.

* * *

Suminėtos lengvosios problemos, bet viena yra ir sunkiai išsprendžiama, būtent, katra kalba turėtų būti vartojama, mūsų ateities veikloje — lietuvių ar anglų? Vyresnioji karta mano, kad nuo atsisakymo lietuvių kalbos ir prasideda nutautimas, o jaunimas tvirtina, kad be anglų kalbos nebus įmanoma Bendruomenei lietuvybę išlaikyti. Šis klausimas mus kaip tik ir pastato į kryžkelę: kuriuo keliu pasukti? Vienas jų gal veda į išsigelbėjimą, o kitas į žuvimą. Katras yra tikrasis kelias? Po laiko bus aišku, o dabar niekas tam neturi atsakymo. Tuo klausimu turėtų vykti nuolatinės diskusijos, ypač visų kartų atstovams pasisakant spaudoje. Viena yra aišku, kad šio klausimo negalima pastūmėti į šalį, nes jis mums yra gyvybinės svarbos, lemiąs mūsų tautos ar bent išeivijos likimą.

John E. Soosaar, C.A. DIPLOMUOTAS BUHALTERIS

Suite 402, 725 Don Mills Rd. • (chartered accountant)
Don Mills, Ontario • Telefonai: 781-3593, 429-4944

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE 363-6633
AIR-CONDITIONED

KANADOS BALETAS

stato

The Nutcracker

(SPRAKTUKAS)

ŽAVIĄ KALĖDŲ PASAKĄ

gruodžio 21 – 29

popietiniai seansai — 2 v. p. p.
vakariniai — 7.30 val. vakaro

Kasa atidaryta kasdien 11 v.r. — 9 v.v., išskyrus sekmadienius

Telefonas informacijai: 366-8484 (O'Keefe Centre)
arba 363-0228 (specialus Kanados baleto numeris)

Lietuviško Šv. Rašto vertėjo sukaktis

Prieš šimtą metų gimė arkivyskupas Juozapas Skvireckas

MONS. KL. RAZMINAS
buvęs jo sekretorius

Šiemet, 1973 m., sukako lygiai šimtas metų, kai gimė vienas žymiųjų lietuvių tautos ir Bažnyčios vyrų — arkivyskupas Juozapas Skvireckas, kuris Lietuvai paliko nenykstantį paminklą — pirmąjį viso Švento Rašto vertimą į lietuvių kalbą.

Arkiv. J. Skvireckas gimė 1873 m. rugsėjo 18 d. Rimkūnų kaime, Pumpėnų parapijoje, caristinės Rusijos okupacijos laikais. Sunkūs tai buvo laikai lietuvių tautai ir Katalikų Bažnyčiai, daugeliu atžvilgių panašūs į dabartinius laikus. Caristinė hegemonija siekė suprovoslavinti ir surusinti kraštą lygiai, kaip dabar to siekia raudonieji pavergėjai. Taigi arkivyskupui J. Skvireckui teko gerai pažinti tuos pavojus ir priešų kėslus, kurie visą laiką jį lydėjo ir privertė mirti tremtyje.

Jau pirmaisiais jaunystės metais J. Skvireckui teko susidurti su rusifikacijos ir provoslavijos problemomis. Vos kiek namuose pramokęs su tėvo pagalba skaityti lietuviškai iš maldaknygės, pradinėje rusų mokykloje jau susidūrė su rusifikacija. Čia teko mokytis rusiškai skaityti, rašyti ir rusiškai kalbėti. Tik religijos dalykų paklausinėti lietuviškai atvykdavo du tris kartus į metus kapelionas iš Krinčino.

Panašiai buvo ir Skvireckų Juziui pradėjus lankyti Panevėžio gimnaziją. Senaisiais laikais čia veikė pijorų vadovaujama lietuviška gimnazija. Joje mokslus ėjo ne tik Upytės apskrities, bet ir platesnės apylinkės bajorų ir šiaip ūkininkų vaikai. Po 1863-4 m. sukilimo Panevėžio gimnazija buvo uždaryta. Tik pradėjus veikti gimnazijom Šiauliuose bei kituose miestuose, ir Panevėžyje rusai įsteigė gimnaziją ne tiek lietuvių tautai mokslinti, kiek jai rusinti. Gimnazijoje griežčiausiai buvo uždraustas lietuvių ir lenkų kalbų vartojimas, net religijos dėstymas buvo leidžiamas tik rusų kalba.

Didžiausi rusinimo šulai gimnazijoje buvo rusų kalbos mokytojai, kurie kiekvienoj klasėj ją dėstydavo šešias valandas į savaitę. Kiti mokytojai taip pat prisidėdavo prie rusinimo akcijos, nors ir netiesiogiai. Todėl lietuviai vaikai nelabai mėgo rusų kalbos pamokas. Ypač daug sunkumų turėjo gimnazijos kapelionai dėstyti tikybą rusiškai. Apie trečiąjį savo kapelioną arkivyskupas Skvireckas savo atsiminimuose taip rašo:

Trečiuoju kapelionu po kunigo Jokimo ir kunigo Jačinausko buvo paskirtas kunigas Aleksandras Dambrauskas-Jakštas. Savo ūgiu jis mažai kuo skyrėsi nuo savo mokinių. Silpnos sudėties, romus ir tylus jis nedarė didelio įspūdžio. Kad jis buvo teologijos magistras, baigęs Petrapilio Akademijos mokslus ir universitete klausęs Vladimiro Solovjovo filosofinių paskaitų, kad jis turėjo būti tas didysis Lietuvos atgimimo veikėjas, dvasios milžinas, Panevėžio gimnazijos mokiniai nejautė ir nesuprato. Nesuprato ir Skvireckų Juzis, kad tas akiniuotas kunigėlis bus jo dvasios vadu, jo geriausiu prieteliu ir ilgamečiu bendradarbiu.

Kapelionas Dambrauskas taip pat dėstė religiją rusų kalba, naudodamas platesnį katekizmą, rodos, kunigo Stanevičiaus išverstą rusų kalbon. Tai netraukė katalikų moksleivių, kurie mokinių pamaldose girdėdavo dar ir lenkų kalba skaitomą evangeliją. Bet neilgai teko kapelionui kunigui Dambrauskui dėstyti religiją Panevėžio gimnazijoje. Mat, tuo laiku kaip tik pasmarkėjo rusinimo akcija Lietuvoje, ir daugeliui mokyklų kapelionų teko skaudžiai nukentėti...

Anuo metu ir Lietuvoje iškilmingai buvo švenčiamos įvairios caro šeimos šventės: vardinės, gimtadieniai, vainikavimo dienos ir t. t. Tomis dienomis būdavo laikomos pamaldos rusų cerkvėse, kuriose privalomai turėjo dalyvauti rusų valdininkai, mokytojai, įgulų karininkai ir kiti atsakingi asmenys. Ir mokiniai buvo raginami dalyvauti tose pamaldose. Ar jie visi ateidavo — nebuvo labai tikrinama, tačiau dažnai jų būdavo nemaža, nes po pamaldų aikštėje vykdavo kariuomenės paradai ir orkestrų koncertai, kurie patraukdavo nemaža žingeidžiųjų. Vienos tokios caro šventės išvakarėse kapelionas kunigas Aleksandras Dambrauskas visose klasėse paskelbė, kad rytoj caro šventės proga katalikų parapijos bažnyčioje rengiamos pamaldos, ir visi mokiniai kviečiami atvykti pasimelsti už carą. Mokiniai negalėjo žinoti, kad direktorius buvo uždraudęs kapelionui Dambrauskui kviesti mokinius į pamaldas katalikų bažnyčioje, nes jie turėjo dalyvauti oficialiose pamaldose už carą rusų cerkvėje. Tačiau moksleiviai jautė, kad čia yra apsisprendimo valanda. Jie nutarė neiti į cerkvę, bet dalyvauti katalikų pamaldose. Tai nujausdama, gimnazijos vadovybė per savo patikimus moksleivių bendrabučių vadovus įsakė mokiniams susirinkti gimnazijoje. Baimė ir kitokie motyvai privertė daugelį moksleivių susirinkti gimnazijoje, kur buvo paviršutiniškai patikrinti pagal sąrašus. Nežiūrint to, daugelis visai čia nepasirodė. Daugelis atvykusių tačiau lengvai paspruko eidami į cerkvę, kuri buvo gana tolokai. Ir Skvireckų Juzis cerkvėje nepasirodė, bet atsirado katalikų bažnyčioje. Apytuštė cerkvė tada buvo lengvai papildyta įvedant visą kariuomenės pulką, gi katalikų bažnyčioje buvo pilna besimeldžiančių. Šventas Mišias aukojo parapijos vikaras, dalyvaujant moksleiviam ir jų kapelionui kun. Dambrauskui, kuris sėdėjo suole ir meldėsi iš savo brevijoriaus. Pamaldom pasibaigus buvo sugiedota "Te Deum laudamus" himnas už krašto valdovą.

Gimnazijos vadovybė tą įvyki smulkiai pranešė savo valdžiai, pakaltindama kapelioną sukurščius mokinius neiti į cerkvę. Tuoj prasidėjo smulkus tardymas. Buvo apklausinėjamas kapelionas ir mokiniai, ieškant kaltininkų. Kapelionas Dambrauskas atvirai prisipažino, kad jis, kviesdamas mokinius į katalikų pamaldas, atliko tik savo pareigą, nes ir katalikai norį melstis už carą ir tai jie geriau galį atlikti savo šventovėje, negu provoslavų pamaldose, kurios maldų jie nesupranta. Tačiau čia jis buvo pakaltintas "nepaprastu nusikaltimu", nes jis sėdėjęs padėkos himno "Te Deum laudamus" metu ir nepagerbęs caro. Tai buvęs didelis nusikaltimas ir kunigas Aleksandras Dambrauskas buvo pasmerktas ištremti iš Lietuvos į Rusijos šiaurę, kur jis ir iškentėjo net penkerius metus gyvendamas Ustiužnoje. Visi gi mokiniai, dalyvavę "sukilime", pedagogų tarybos buvo nubausti elgesio pažymio sumažinimu iki trijų. Nubaustųjų tarpe buvo ir Skvireckų Juzis, kuris šiaip visuose dalykuose buvo pirmasis mokinys.

(Iš arkiv. Skvirecko neišspausdintų atsiminimų).

Rusinimo ir provoslavinimo problema lydėjo Skvirecką ir tolimesniame gyvenime tiek studijuojant Kauno kunigų, tada vadinamoje Žemaičių vyskupijos seminarijoje, tiek Petrapilio teologinėje akademijoje. Tačiau ten šis pavojus jau buvo suprantamas ir atitinkamai sutinkamas. Pusiau slaptas lietuviškasis sąjūdis lengvai įsąmonino jaunųjų studentų širdyse tvirtą tėvynės ir lietuvių kalbos meilę bei ištikimybę tautiniam lietuvių papročiam. Su didžiausiu idealizmu ir susižavėjimu buvo sutinkami Prūsuose spausdinami lietuvių laikraščiai ir knygos slaptai skaitomi seminarijoje. Juozapas Skvireckas ėjo bibliotekininko pareigas turtingoje seminarijos bibliotekoje ir turėjo progos gerai susipažinti su visokia literatūra bei moksliniais veikalais. Jis anksti prisidėjo prie Lietuvių Būrelio veikimo, gilino lietuvių kalbos mokėjimą ir anksti pradėjo rašyti įvairius straipsnius lietuvių slaptajai spaudai. Šiame lietuvių būrelyje gimė ir mintis paruošti viso švento Rašto vertimą į lietuvių kalbą, pasiskirstant darbą dalimis. Tačiau dėl įvairių priežasčių kolektyvinio vertimo sumanymo nepavyko įgyvendinti ir vėliau teko vienam Skvireckui jį atlikti.

1896 m. pavasarį Juozapas Skvireckas baigė Žemaičių seminarijos keturis kursus ir Žemaičių vyskupo Mečislovo Paliulionio buvo pasiųstas tęsti augštųjų teologijos studijų į Petrapilio bažnytinę akademiją, kur pilnai atsidavė moksliniam darbui. Po trejų metų įtempto darbo 1899 m. birželio 1 dieną išlaikė egzaminus, gavo teologijos kandidato laipsnį ir buvo įšventintas dijakonu. Tais pačiais metais birželio 24 d., atostogų grįžęs į Lietuvą, buvo įšventintas kunigu. Privačiai, paprastą darbo dieną Panevėžyje pas savo gerą bičiulį kanauninką ir dekaną Chodoravičių aukojo savo pirmąsias šventas Mišias, dalyvaujant tik motinai ir nedaugeliui artimųjų, nes rusų valdžia sukliudė didesnes iškilmes.

Kunigu įšventintas Skvireckas grįžo atgal į Petrapilį baigti studijų. 1900 m. geriausiais pažymiais išlaikęs egzaminus ir parašęs disertaciją "Skirtumai tarp pagonių ir krikščionių iškalbos" gavo teologijos magistro laipsnį. Atsiradus progai, aplankė Šventąją Žemę ir Kristaus karsto šventovę.

Taip pilnai pasirengęs kunigo darbui vyskupo Paliulionio buvo paskirtas vikaru į Ukmergės parapiją, kurioje tačiau tik keletą mėnesių tedirbo, nes tais pat metais buvo paskirtas Žemaičių seminarijos profesorium. Darbą čia kunigas Juozapas Skvireckas pradėjo 1901 m. sausio 1 d., perimdamas Šv. Rašto įvado, Senojo ir Naujojo Testamento egzegezės, lotynų kalbos ir katekizmo dėstymą.

Rašo jis savo atsiminimuose:

Pašauktas aiškinti kitiem Šventą Raštą, nuo pirmų profesoriavimo metų galvojau ... kad būtų galima įvykdyti Švento Rašto vertimą į lietuvių kalbą ...

Seinų vyskupo Antano Baranausko bandymas versti Šventą Raštą kiek sulaikė Skvirecko darbą, tačiau jau 1906 m. Lietuvai atgavus spaudos laisvę, pasirodė Skvirecko verstos "Keturios Evangelijos ir Apaštalų Darbai" su trumpučiais paaiškinimais. Taip buvo padaryta pradžia tam dideliam darbui — viso Šv. Rašto vertimui, kuris buvo baigtas tik 1935 m. išleidus paskutinį Šv. Rašto tomą su plačiais komentarais. Lietuvių tauta dėkingai sutiko šį pirmąjį viso Šv. Rašto vertimą į lietuvių kalbą ir ilgus metus naudojosi juo tiek liturgijoje, tiek privačiame gyvenime.

Lietuvių tauta niekad nepamirš savo didžiojo Ganytojo, kuris taip artimai buvo susijęs su jos likimu. Pradėjęs savo veiklą dar caristinės okupacijos laikais, jis plačiausiai pasireiškė savo darbais nepriklausomos Lietuvos gyvenime. Trumpame straipsnelyje neįmanoma tai apžvelgti. Tam reikėtų monografijos, kurios jis tikrai nusipelnė. Minint šimto metų sukaktį nuo arkivyskupo Juozapo Skvirecko gimimo, Lietuvos tikintieji tėvynėje ir išeivijoje bent maldoje kviečiami susitelkti valandėlei prašant Dievo palaimos tam didžiajam Lietuvos ir Katalikų Bažnyčios sūnui.

Arkivyskupas Juozas Skvireckas. Šiais metais suėjo 100 metų nuo jo gimimo. Sukaktis buvo paminėta įvairiose vietose

AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATĄ?

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

V. Vokietijos lietuvių kvintetas "Baltija". Jis koncertuos Toronte gruodžio 22, šeštadienį. Iš kairės: V. Lemkis, H. Bertulaitis, E. Rotkis, J. Jasulaitis, St. Jasulaitis. Jis ypač pagarsėjo lietuvių jaunimo kongrese.

KUO DEGA, TUO IR ŠVIEČIA

JULIUS VIDZGIRIS

Juozui Brazaičiui — septyniasdešimt metų

"Jei mes nebūsime mūsų tautai lygūs tiems ugniniams stulpams, kurie kadaise žydų tautai rodė kelią tyruose ... ką mes nuveiksime? ir kokia mūsų vertė? ...

G. Petkevičaitė-Bitė

Daugiau nei prieš 40 metų pasirodžiusioje studijoje šiais jos pačios žodžiais buvo įžvalgiai apibūdinta rašytoja ir visuomenininkė Gabrielė Petkevičaitė-Bitė. Taip iš tikrųjų galvojo ir savo žmogiškąjį bei visuomeniškąjį pašaukimą suprato visi didieji atgimusios Lietuvos veikėjai.

Biblinio įvaizdžio kilmė ir prasmė kiekvienam akivaizdi ir suprantama. Būti ugniniu stulpu — tai eiti su savo tauta, ją vesti iš nelaisvės namų į Pažadėtą žemę. Egiptiškoji nelaisvė anuomet mums reiškė ne tik carinės Rusijos okupaciją, bet ir tą ilgais amžiais užtrukusį lietuvybės susvetimėjimą ir užgožimą, dėl kurio didele dalimi buvo kalta nuo liaudies atitrūkusi augštuomenė, svetimiems dievams tarnauti nuėjusi šviesuomenė.

Su tautiniu atgimimu praeitame amžiuje prasidėjusi lietuvių tautos kelionė į savąją Pažadėtąją žemę, į savo didžiosios vilties įsikūnijimą ir šiandien tebevyksta. Ir šiandien lietuvis turi toliau klajoti pasaulio tyruose tiek dėlto, kad Lietuva tebevelka rusiškosios okupacijos jungą, tiek dėlto, kad Pažadėtoji žemė yra niekad galutinai nepasiekiamas idealas. O būtų baisiai sunku klajoti be ugninių stulpų.

Štai kodėl ir nūdienos lietuviui šviesuoliui G. Petkevičaitės-Bitės suformuluotasis ugninio stulpo įvaizdis yra giliai prasmingas ir patrauklus.

* * *

Bet kas gi buvo tasai akylus minėtosios studijos autorius? Tuomet jis buvo dar jaunas, bet jau pasižymėjęs literatūros kritikas — **Juozas Ambrazevičius** (žr. "Židinys", 1931, XIII, 354 p.).

Dabar, iš tolimo laiko nuotolio žvelgdami, nesunkiai pastebime, kad autoriaus įžvalgumas jau tada jį patį atskleidė. Jis nebūtų pastebėjęs to kilnaus bruožo Petkevičaitės asmenybėje, jeigu jo apmatų nebūtų pats savyje turėjęs. **Similis simili gaudet** (toks džiaugiasi tokiu).

Šiandien, kai kukliai pažymime septyniasdešimtąjį profesoriaus **Juozo Brazaičio** gimtadienį, mes negalime jam pačiam nepritaikyti to įkvepiančio įvaizdžio, kuriam jis prieš daugelį metų prisegė savo dvasios sparnus ir kurį savo darbais, savo visa asmenybe įsikūnijo. Jeigu iš viso įmanoma vienu žodžiu apibūdinti ilgą žmogaus gyvenimo kelią, tai vargu ar galėtume šiuo atveju tiksliau išsireikšti, kaip teigdami, jog prieš mus stovi vienas didžiųjų ugninių stulpų, kurių šviesa mums taip labai reikalinga sunkių tautinių bandymų nūdienoje.

Jau dešimtmečiais trunka nūdienė Lietuvos kova už laisvę. Atrodo trumpas žmogaus gyvenimas, lyginant su istoriniais šitos kovos metais. Nevienas drauge su sukaktuvininku šioje kovoje senatvės pasiekė, bet jis vis dar žvalus jos priekyje. Viena svarbiausiųjų asmenybių lietuvių tautos rezistencinėje kovoje (taip jį prieš gerą eilę metų pavadino dr. A. Damušis). Toks jis yra mums ir šiandien, kai jam nuoširdžiai linkime ilgiausių metų.

Verta šia proga prisiminti ir pakartoti dr. A. Damušio žodžius pilname jų sąryšyje:

Vadovaujančios padėties užėmimas rezistencijoje vyksta ne balsavimo keliu. Vadovu pasidaro tas, kuris drąsiai ir sugebančiai pajėgia ir ryžtasi atlikti uždavinius, kuriuos sunkios priespaudos sąlygos stato. Rinkimo ar paskyrimo keliu į rezistencijos kovą nesijungiama — į ją įeinama savanoriškai pagal savo sąžinės balsą. Ta prasme ir tuo keliu Juozas Brazaitis lietuvių antinacinėje rezistencijoje, ypatingai iš lietuvių katalikų tarpo, buvo tapęs centriniu ir pačiu svarbiausiu asmeniu.

Lietuvių antinacinė rezistencija — tęsia savo liudijimą dr. A. Damušis — Juozo Brazaičio įtakos ir linijos dėka buvo tikslinga ir neiššaukianti, bet kaip galinga pogrindžio srovė brandinanti lietuvių tautą tautinės savigarbos ir savarankiškumo troškuliu ir laisvės meile, atmesdama nacizmą ir komunizmą ir remdamasi lietuvių tautoje gyvais krikščionybės principais.

Ką anuomet ir vėliau iki šiandien kovojančiajai tautai davė Juozas Brazaitis, tuo jis pats visą laiką gyveno ir gyvena.

Tokia ugnies prigimtis: kuo dega, tuo ir šviečia.

Neįmanoma keliais žodžiais išreikšti ilgo ir kūrybingo gyvenimo darbų bei idėjų. Reikėtų ištisos monografijos, kuri atspindėtų viską, kuo šis mūsų dienų ugnies stulpas dega ir šviečia. Tuo tarpu su giliu dėkingumu ir pagarba pažymime Sukaktuvininko garbingo amžiaus sukaktį ir džiaugiamės jo skleidžiama šviesa.

STUDENTAI ŠOKO IR POSĖDŽIAVO

AL. GIMANTAS

Tuo pat metu, kai Čikagoje rinkosi mūsų mokslininkų, tautinių šokių ir fotografų elitas, Detroite savo 23-iąjį suvažiavimą surengė lietuviškoji studentija. Tai mūsų jaunosios kartos taipgi elitas, tad ir tas sąskrydis kaikuriuo atžvilgiu negalėjo turėti mažesnės reikšmės už čikagiškius įvykius.

Pasirinktas didmiesčio centre ištaigingas viešbutis, sustatyta nebloga intelektualinio ir informacinio lygio programa, palikta pakankamai vietos pramogai ir žaismui, gal kiek ir paskubomis suruošta pačių studentų meno paroda, — buvo tie akstinai, pajėgę sutraukti netoli 300 mūsų studijozų. Užbaigai "Antrasis kaimas" linksmai nuteikė penkšimtinę auditoriją (gražus būrys vietinių tautiečių panoro pabendrauti su akademiniu jaunimu). Buvo karštų valgių bufetas, na, ir šokiai.

Visas suvažiavimas, lyg anuometinis Vienos kongresas, praėjo šokių nuotaikoje. Buvo šokta ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio vakarais. Surengtas savų talentų pasirodymas, akordeonų muzikos varžybos. Piniginėmis premijomis apdovanoti meno parodos (įvairių sričių) laimėtojai.

Darbo posėdžiai, paskaitos taipgi traukė dalyvių dėmesį. Mažiau veidų buvo rytinėje programos dalyje ir žymiai daugiau popietinėmis valandomis. Dauguma suvažiavusių, įskaitant ir vietinius detroitiečius, buvo išsinuomoję kambarius viešbutyje ir išsimėtę per keliasdešimt pastato augštų. Studentai (greičiausia jų tėvai) buvo finansiškai pajėgūs gyventi ir maitintis viešbutyje, kuriame kainos nebūtinai tik vargšams skirtos ...

Nebuvus aktyviu dalyviu, tik pašaliniu stebėtoju, norisi pastebėti, kad, aplamai žvelgiant, atvykęs jaunimas buvo gražus, tvarkingas ir atsakomybę jaučiąs. Viešbučio prieangyje, gatvės pusėje, plevėsavo lietuviškoji trispalvė, kuriai gėdos tikrai niekas nepadarė.

Stebėtis reikėjo jaunųjų ištverme, tiek mažai miegota, tiek daug naktimis linksmintasi, tačiau žvalumo ir energijos nestigo. Kaikur į koridorius iš atskirų kambarių sklido rūkomos "žolės" tvaikas, matėsi viena kita tuščia alaus skardinė. Taip pat galėjai pastebėti po pažastimi į kambarius nešamą "kontrabandą" — "kietesnio" gėrimo bonkelę. Keletas besimylinčių ir artimiau norinčių pabendrauti porelių galėjo, žinoma, pasišalinti iš koridorių į kambarius, bet bendras vaizdas nebuvo nei aliarmuojantis, nei iš reguliarių

(Nukelta į 7-tą psl.)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ATVEŽĖ ORDINĄ

"TŽ" 49 nr. "Pasaulio įvykių" skyriuje buvo paskelbtas "The New York Times" korespondento Ch. S. Wren labai miglotas pranešimas iš Maskvos apie Kremliaus vyriausiojo ideologo M. Suslovo apsilankymą okupuotoje Lietuvoje. Amerikiečiui žurnalistui netgi nebuvo žinomas šios viešnagės pagrindinis tikslas — pernai Lietuvai paskirto sovietinės tautų draugystės "Družba narodov" ordino atvežimas. M. Suslovas tą ordiną prisegė prie susovietintos Lietuvos vėliavos Vilniaus sporto rūmuose įvykusiame vilniškės kompartijos ir augščiausiosios tarybos posėdy. Jis taipgi pasakė okupuotos Lietuvos laimėjimus liaupsinančią kalbą, į kurią padėkos žodžiu atsiliepė vietinės kompartijos I sekr. A. Sniečkus ir keli kiti parinkti kalbėtojai. Iškilmė buvo pradėta I. Dunajevskio daina "Ir platus gi kraštas mūs gimtasis", o užbaigta partiniu himnu "Internacionalu". Už maskvinį ordiną svečias gavo liaudies menininkių išaustą juostą su įaustais žodžiais: "Gerbiamam Michailui Andrejevičiui Suslovui nuo Tarybų Lietuvos darbo žmonių". Koncertinėje programoje dalyvavo apie 1.500 lietuvių atlikėjų, profesijonalų ir saviveiklininkų, Moldavijos orkestras "Flueraš", Gudijos valstybinis choras ir Maskvos didžiojo teatro sol. A. Vedernikovas. Apie šio koncerto pobūdį "Komjaunimo Tiesos" 235 nr. rašoma: "Jie atliko kūrinius, šlovinančius Leniną, partiją, neišardomą tarybinių tautų brolybę."

KAUNE IR VILNIUJE

Lapkričio 27 d. Vilniaus geležinkelio stotyje iš Maskvos atvykusį M. Suslovą sutiko ne tik vilniškės kompartijos augštieji pareigūnai, bet ir Lietuvos okupaciją primemantys rusai: Pabaltijo karinės apygardos kariuomenės vadas gen. plk. A. Majorov, jo vyr. politrukas gen. ltn. I. Gubin, Baltijos laivyno vadas admirolas V. Michailin su savo politruku M. Šablikovu. Iš Vilniaus M. Suslovas buvo nuvežtas į Kauną, kur A. Sniečkus ji supažindino su dirbtinio pluošto gamykla, M. K. Čiurlionio muzėjumi bei šio mūsų tautos genijaus kūriniais ir nuvedė į Kauno politechnikos institutą. Čia M. Suslovas turėjo progą susitikti su radioelektronikos ir automatikos fakultetų studentais, pabuvoti auditorijose, laboratorijose, radijo klube, skaičiavimo centre ir studentų valgykloje. Po to M. Suslovas, gėlėmis papuošęs Lenino paminklą, nuvyko į S. Nėries kolchozą, kuriame įvyko pokalbis apie žemės ūkio darbuotojų uždavinius devintajame penkmetyje, gamybos vystymo kelius. Grįžęs Vilniun, M. Suslovas tą pačią dieną susitiko su vilniškės kompartijos ir vyriausybės vadais. Šiam susitikimui vietiniai laikraščiai skiria tik vieną ilgą sakinį: "Įvykusiame pokalbyje M. Suslovas nušvietė kai kuriuos ūkinės ir kultūrinės statybos klausimus, iškeltus TSKP XXIV suvažiavimo nutarimuose, taip pat nūdienos tarptautines problemas." Citatoje minima TSKP reiškia Sovietų Sąjungos kompartiją. Lapkričio 28 d. M. Suslovas dalyvavo jau minėtoje ordino įteikimo iškilmėje Vilniaus sporto rūmuose ir lapkričio 29 d. iš Vilniaus geležinkelio stoties išvyko Maskvon.

PABALTIJO GELEŽINKELIIS

Pabaltijo geležinkelio tinklo sudarymo šimtąsias metines lapkričio 14 d. geležinkeliečiai paminėjo Vilniuje ir Šiauliuose. Vilniuj pranešimą padarė Pabaltijo geležinkelio viršininko pavaduotojas G. Žemaitis, Šiauliuos — šios apygardos viršininkas E. Volčeckis. Vilniaus geležinkelio apygarda buvo pripažinta visasąjunginio socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja. Jos atstovams pereinamąją raudonąją vėliavą įteikė Pabaltijo geležinkelio profsąjungos pirm. A. Sarapas. Pagrindinės Pabaltijo geležinkelio šimtmečio iškilmės įvyko lapkričio 16 d. Rygoje, kur buvo atvykęs net Sovietų Sąjungos susisiekimo ministeris B. Beščevas prisegti prie geležinkelio vėliavos maskvinio augščiausiojo sovieto paskirto "Spalio revoliucijos" ordino. "Tiesa" 258 nr. paskelbė pasikalbėjimą su Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos vyr. inž. N. Vasinu apie numatytą Vilniaus priemiestinio eismo elektrifikavimą, kuris bus pradėtas po N. metų: "Elektrifikuoti užsibrėžta tris ruožus: Vilnius — Kaunas, Vilnius — Trakai, Vilnius — Naujoji Vilnia. Iš viso turėsime 120 kilometrų elektrifikuotų kelių. Bet prieš tai reikė atlikti nemaža sudėtingų darbų: pastatyti šimtus metalinių konstrukcijų, nutiesti jomis kelis šimtus kiometrų kontaktinių laidų, įrengti traukos pastotes, kontrolės punktus. Iškils ir erdvus naujųjų traukinių depas. Teks taip pat rekonstruoti nemaža elektros bei ryšių linijų..."

Kaip dabar atrodo visasąjungines soclenktynes ir vėliavą laimėjusios Vilniaus geležinkelio apygardos kaikurie traukiniai, "Komjaunimo Tiesos" 222 nr. vaizdžiai nušviečia A. Valys, spalio 5 d. važiavęs traukiniu Vilnius — Klaipėda: "Įsėdau į vagoną Nr. 2. Iš pradžių lyg ir nieko, nors, tiesa, nelabai malonu ilgą kelią ant kietų suolų sėdėti. Tačiau, kai Kauno stotyje į vagoną prilipo gausybė žmonių, pasidarė labai tvanku.

— Mergaite, atidarykite ventiliaciją, — paprašė vienas keleivis palydovę.

— Negaliu, ji sugedusi, — atsakė.

— Tai gal langus galima atidaryti? — pasiteiravo kitas.

— Jie neatidarinėjami, — numykė palydovė.

— Tai nors lauko duris atviras palikit, kad šviežio oro įeitų, — jau maldaute maldavo šalia stovėjusi moteriškė.

— Negaliu, instrukcija neleidžia.

— Tai ką daryti? — pasigirdo trys balsai.

Palydovė truktelėjo pečiais. Iš tiesų vargu ką nors galėjo padaryti. Pats mačiau, kaip ji su užuojauta žvelgė į mažus vaikus, kurie, sėdėdami ant tėvų kelių ir dusdami nuo karščio, leido "dūdas". Išlipau Telšiuose ir pasijutau lyg iš pirties išėjęs. Bežingsniuojant gimtųjų namų link, toptelėjo mintis: "Kažin, kokių priemonių imtųsi Vilniaus geležinkelio apygardos vadovai, jeigu jiems tektų važinėti panašiomis sąlygomis?"

V. Kst.

LONDON, ONTARIO

LIETUVIAI STUDENTAI dabar laiko egzaminus. Gruodžio 15 d. jie planuoja aplankyti Londono parapijos šeimas giedodami kalėdines giesmes. Ši tradicija buvo pradėta prieš dvejus metus. Po to planuojamas pobūvis visiems dalyviams. Sausio mėnesį studentai rengia šokius. Kartu su apylinkės valdyba jie rengia Vasario 16 minėjimą, kuriame pasirodys vyrų oktetas iš Klevelando. Planuojama gauti Althouse College minėjimui.

TRADICINĖS FUTBOLO VARŽYBOS tarp Londono ir Windsoro studentų bus šiemet Windsore. Pernai Windsoro studentai laimėjo, šiemet Londono studentai pasiruošę atsiimti taurę. Po varžybų įvyks linksmavakaris.

Lietuvių studentų klubas linki visiems linksmų Kalėdų ir laimingų naujų metų. **N. G.**

Atitaisymas. "TŽ" 49 nr. 6 psl. paraše po šokėjų nuotrauka turėjo būti S. Dragūnevičius, o ne K. Lowson.

AYLMER, ONTARIO

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju Augščiausiam, kad man padėjo sulaukti 50 metų. Didžiausia padėka priklauso pobūvio rengėjoms — E. Mačiulienei ir E. Rugienienei, kurios įdėjo tiek daug darbo. Ačiū už pasakytą kalbą S. Jakubickui, Mr. Moore Forrest už tartą žodį. Ačiū už atsiųstus sveikinimus kun. dr. J. Gutauskui, kuris ligos metu negalėjo atsilankyti. Ačiū visiems atsilankiusiems ir tiems, kurie negalėjo atsilankyti, bet prisidėjo prie dovanos. Dėkoju J. Adomaičiui iš Toronto už puikią muziką. Nuoširdus ačiū: seseriai E. Beržaitienei ir sūnėnui E. Beržaičiui iš Hamiltono, L. Norkevičiams, Mt. Brydges, L. Rutkauskams, J. Vieraičiams, V. Dirsei, B. Dirsei, J. Rudžiams iš Sarnios, V. Radauskams, Z. Obelieniams, A. Miknevičiams, S. Olekai, S. Jakubickams, J. Grigaičiams Hamiltone, Ed. Stanat, M. Stanat, J. J. Rasai Toronte, J. Raškauskams Toronte, S. Augustine, P. Lileikiui, A. Usvaltams, O. Gutauskams, J. Gerčiams, J. Mačiuliams, G. Rugieniams, G. Balback. Jūsų dovana pasiliks man neužmirštama visą mano gyvenimą.

Ačiū — **Gediminas Sutkaitis**

Lavinia's Flowers

(lietuviška gėlių parduotuvė)

1288A Weston Road • Tel. 762-7817

Telefonas vakarais 763-2873

★ GĖLĖS ĮVAIRIOMS PROGOMS
★ Gėlės Kalėdoms, vazonėliai, vainikai
★ NEMOKAMAS PRISTATYMAS VISAME MIESTE

MARYTĖ (GUTAUSKAITĖ) HURST

Hamiltono lietuvių dramos grupė "AUKURAS" maloniai kviečia visus Hamiltono ir apylinkių lietuvius gausiai atsilankyti į Dalewood School, 1150 Main St. West, gruodžio 16, sekmadienį, 3 v.p.p.

Ten bus vaidinama puiki CHRISTIAN ANDERSENO pasaka

Sniego karalienė

Įėjimas — $2.50, studentams — $1.00. Šeštadieninės mokyklos mokiniams įėjimas nemokamas.

Po vaidinimo atsilankys Kalėdų senis. "AUKURAS"

KLB Hamiltono apylinkės valdyba gruodžio 31 d.

Jaunimo Centre (48 Dundurn St. N.) ruošia

NAUJŲ METŲ SUTIKIMA

- Šilta ir šalta vakarienė
- Turtingas bufetas
- J. Vaičiaus orkestras
- Loterija ir kitos staigmenos
- Pradžia — 7 val. vakaro

VALDYBA

Bilietus iš anksto įsigyti galima pas A. Stanevičių tel. 627-7874, A. Stosių telefonu 628-2611, L. Skripkutę tel. 529-4811 ir sekmadieniais A. V. parapijos salėje po kiekvienų Mišių.

HAMILTONPORT

N. METŲ SUTIKIMO baliaus bilietų parduota trečdalis jau pirmą dieną. Nelaukime iki paskutinės savaitės, bet įsigykime bilietus iš anksto. Jų kaina — $12, studentams — $10. Gaunami sekmadieniais po pamaldų ir šio puslapio skelbime nurodytose vietose.

KANADOS LIETUVIŲ MOKYTOJŲ suvažiavimas numatomas Hamiltone kovo 23 d. **K. B.**

KŪČIOS. Gruodžio 15, šeštadienį, 3 v. p. p., "Širvintos" tunto skautės ruošia tradicines Kūčias. Drauge su skautėmis Kūčiose dalyvauti yra pakviesti skaučių ir skautų seneliai. Numatyta įdomi Kūčių programa: kalėdinės giesmės, eglutė ir Kalėdų senelis su dovanomis mažiesiems skautams. **L. S.**

"SNIEGO KARALIENĖ" bus vaidinama "Aukuro" gruodžio 16, sekmadienį, Dalewood mokyklos patalpose, Main St. W. Premjera įvyko gruodžio 9 d. Klevelande. Visi kviečiami dalyvauti šiame vaidinime. Gruodžio 2 d. "Aukuras" Hamiltone suvaidino J. Marcinkevičiaus dramą "Mindaugas" anglų kalba. Gaila, kad labai mažai buvo žiūrovų. Nesimatė net mūsų veikėjų, kurie dažnai kalba apie jaunimą ir jų veiklą. Šį vaidinimą atliko daugiausia jaunimas. Mūsų nedalyvavimas jų veikloje ir nejvertinimas jų pastangų dažniausiai atima jaunimui norą dirbti. Todėl nekaltinkime jaunimo, bet patys save. Dienraštis "Spectator" šia proga įdėjo gana ilgą ir gražų straipsnį "Lithuanian drama a look at land's history", kuriame labai palankiai įvertino "Aukuro" darbą vaidyboje.

"AIDAS" atliko koncertinę programą gruodžio 1 d. VLIKo seimo bankete Toronto Lietuvių Namuose. Ta proga choro pirm. K. Pareštytė įteikė VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnui choro pirmąją dainų plokštelę "Baltos gėlės". "Aidas" per KLB krašto valdybą gavo iš Kanados Lietuvių Fondo $100 auką. Choras už ją nuoširdžiai dėkoja. "Aidas" yra pakviestas dainuoti Lietuvių Dienoje Winnipege, o pabaigoje vasaros ruošiasi vykti į Europą. Kelionė į Europą jau suplanuota. Pirmas koncertas bus Londone rugpjūčio 17 d. "Aidas" tikisi, kad ir daugiau atsiras rėmėjų, kurie šias choro išvykas parems savo aukomis. Aukas prašome siųsti lėšoms telkti komiteto izd. J. Stankui, 121 Rothsay Ave., Hamilton, Ont.

VIETOJ KALĖDINIŲ sveikinimų p. Stanevičiai paskyrė $20 auką "Aidui". E. Br. Šopiai paaukojo Šalpos Fondui $10. Abi šios šeimos sveikina savo gimines bei draugus Kalėdų ir N. Metų proga. **J. P.**

"GYVATARO" šokių vakaras gruodžio 1 d. šutraukė rekordinį žmonių skaičių (parduota 410 bilietų) ir davė rengėjams gražaus pelno. Malonu, kad daug senųjų gyvatariečių nepatingėjo atvykti iš Toronto, St. Catharines ir kitų vietovių. Šokiams grojo pirmą kartą "Cabaret" orkestras. Vyravo smagi ir šilta nuotaika. Vakarą paįvairino gausi loterija, bufetas ir laimės staliukai, aukoti dr. Kvedaro, A. Šilinsko ir D. ir A. Jonikų. — Gruodžio 8 d. šokėjų mamyčių rūpesčiu prieš Kalėdas rekolekcijų užbaigimo proga po kiekvienų pamaldų Jaunimo Centre buvo paruošti pusryčiai iš įvairių užkandžių bei kepinių. Vaišių metu įvyko loterija, kuriai televizijos aparatą aukojo A. Pilypaitis (Knight Radio) ir paveikslą J. Gudinskas. Visus "Gyvataro" parengimus, norint sukelti lėšų išvykai į Kolumbiją, labai nuoširdžiai remia mons. dr. J. Tadarauskas, šokėjų tėvai ir Hamiltono visuomenė. **V.**

HAMILTONO LIETUVIŲ ŽŪKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ klubas "Giedraitis" ruošiasi savo metiniam zuikių baliui 1974 m. sausio 26 d. Meninę programą sutiko atlikti Toronto tautinių šokių grupė "Gintaras". Klubo valdyba labai dėkinga Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopos valdybai už finansinę paramą. Mūsų klubui atliekant didelius remontus, ta parama atėjo neprašoma. Tai nebuvo paskola, bet dovana. Ačiū. **V-ba**

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudo.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $4.600.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
šėrus ir sutaupas	7%
term. dep. 1 m.	8%
3 metų	8½%
ir 5 metų	9%

DUODAME:

asmenines paskolas iš	11%
nekilnojamo turto iš	9½%

Mėsos ir putkūs dešros gaminiai

Skanėstai kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468 • GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510

740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641

DELHI, ONTARIO

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems už suruoštą mums sidabrinę vedybų sukaktį. Ypatingai dėkojame rengėjams: p. Antanui Mažeikai, p-lei Stella Rozenberg, K. Šimutienei ir vaikučiams, sūnui, marčiai ir jos mamai. Dėkojame gerb. kun. St. Kulbiui, SJ, už palaiminimą bažnyčioje, V. Garnelienei už vargonavimą, sesutei ir švogeriui už asmeninę dovaną ir maldas. Dėkojame visiems prisidėjusiems, kurių pavardžių neminėsime, bijodami kurią nors praleisti. Dėkojame už sveikinimus, brangias dovanas ir pagerbimą atsilankant, p. Andriekienei už specialiai sukurtas ir padainuotas tai progai dainas.

Visuomet liksime dėkingi už tą neužmirštamą dieną.

T. B. Vidmontai

Sault Ste. Marie, Ont.

SIDABRINĖ SUKAKTIS. Albinas ir Antosė Vanagai savo vedybinį gyvenimą prieš 25 metu pradėjo Anglijoj, Halifakso mieste. Juodu ten prie altoriaus sutiko kun. J. Kuzmickis. Albinas uoliai dalyvauja visuomeninėje veikloje, eidamas įvairias pareigas Bendruomenėje. A. Kramiliūtė-Vanagienė yra dviejų vaikų motina. Jos tėvelis a. a. Jonas Kramilius buvo Lietuvos nepriklausomybės kovų dalyvis — Vyčio kryžiaus žymūnas. Net ir dabar Australijos lietuviai prisimena jį kaip veiklų visuomenininką, gerą kalbėtoją. Sukakties proga Albiną ir Antosę nuoširdžiai sveikinu ir linkiu sulaukti auksinės sukakties.

Ant. Kramilius, Sydney, Australija

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVIŲ KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ konferencija, įvykusi lapkričio 18 d. Čikagoje, į centro valdybos naująjį komitetą išrinko: pirm. Vladą Šoliūną, nariais — Praną Povilaitį, Juozą Paškų, Adomą Viliušį, Algimantą Pautienį, dr. Aldoną Rugienę ir Leoną Pabedinską. Visi jie yra čikagiečiai, išskyrus Klevelande gyvenantį A. Pautienį. Pagrindinius pranešimus konferencijoje padarė senoji valdyba: apie nuveiktus darbus — pirm. A. Kasulaitis, apie finansinius išteklius — H. Idzelis, apie Leono XIII Fondą — dr. V. Baublys, revizijos komisijos — P. Polteraitis. Konferencijai pirmininkavo G. Lušys, V. Šoliūnas, sekretoriavo A. Viliušis. Konferencijos dalyvius sveikino Lietuvos gen. konsulė Čikagoje J. Daužvardienė, Leonardas Šimutis, iš Otavos atvykęs prof. dr. A. Ramūnas-Paplauskas ir kiti.

K. DONELAIČIO LITUANISTINEI mokyklai Vašingtone nemokamas patalpas Marylando universitete išrūpino jo prof. dr. Jonas Genys. Mokykla turi 40 mokinių, įskaitant ir keletą vaikų darželio amžiaus. Šiais mokslo metais jai vėl vadovauja Rūta Penkiūnienė, buvusi 5 metus mokyklos vedėja ir 7 metus mokytoja. Ji pakeitė pernai vadovavusią ir šiemet iš mokyklos pasitraukusią Virginiją Gureckienę. Be vedėjos R. Penkiūnienės, mokytojauja Aldona Bačkaitienė, Regina Petrutienė, Genė Vasaitienė ir trys buvusieji šios mokyklos auklėtiniai — Antanas Dambriūnas, Marytė Dambriūnaitė, Joana Vaičiulaitytė.

GALINOS GOBIENĖS vadovaujama tautinių šokių grupė "Šilainė" ruošiasi 25 metų veiklos sukakčiai, kuri bus paminėta Detroito lietuvių naujajame kultūros centre 1974 m. gegužės 18 d. "Šilainė" yra gavusi kvietimą dalyvauti rinktinių grupių tautinių šokių mažojoj šventėj Kalifonijoj ir galbūt bus pakviesta į metinį festivalį Floridoj. Pranešant Detroito lietuvių jaunimo choro iširimą, spaudoje be reikalo buvo rašoma, kad ir "Šilainės" šokėjai nelanko repeticijų. Iš tikrųjų jie uoliai lanko repeticijas, o šokėjų pasiūla prašoka jų paklausą. Visų norinčių šokti "Šilainė" netgi negali priimti.

LOS ANGELES LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIAI sausio 26-27 d.d. rengia politinių studijų savaitgalį.

Venecuela

VAIKŲ IŠKYLĄ į gamtą spalio 26 d. surengė Caracas miesto lietuviai. Joje susilaukta apie 150 dalyvių, kurie susirinko p. Mažeikos ūkyje Mariche prie Caracas. Iškyla buvo pradėta bendruomenės kapeliono kun. A. Perkumo atnašautomis Mišiomis. Iškylautojų eilėse buvo vaikų, jaunimo ir tėvų iš įvairių Venecuelos vietovių.

VLB CENTRO VALDYBA, vadovaujama pirm. inž. V. Venckaus, specialiu raštu pasveikino Latvių Bendruomenę Latvijos nepriklausomybės atkūrimo 55-tųjų metinių proga. Inž. V. Venckus yra išvertęs į lietuvių kalbą Latvijos himną.

Argentina

ARGENTINOS LIETUVIŲ SENELIŲ ŽIDINYS Buenos Aires Adrogue priemiestyje susilaukė dviejų naujų butų, kuriuos lapkričio 4 d. pašventino kun. J. Petraitis, prieš tai atlaikęs Mišias kaimyninėje bažnytėlėje už židinio narius ir rėmėjus. Naujųjų butų kūmais buvo J. Griciūnaitė-Stočkūnienė, O. Savinaitė-Talmantienė, J. Pavilionis ir V. Lisauskas. Sveikinimo žodį tarė Argentinos Lietuvių Centro pirm. A. Ruplėnas, padėkos — ALS Židinio pirm. V. Grigaitis. Buenos Aires lietuvių kolonija dabar jau turi aštuonis butus seneliams.

DVEJŲ METŲ VEIKLOS SUKAKTĮ Berisse paminėjo Mindaugo Draugijos mažųjų ansamblis "Pumpurėliai", vadovaujamas E. Šaulienės, Z. Mikelaitienės ir O. Šeštakauskienės. Programoje dalyvavo mažoji sol. A. Jocytė ir patys ansambliečiai su deklamacijomis, tautiniais šokiais, vaidinimėliu "Apsiriko".

Australija

ALB MOTERŲ SEKCIJA Adelaidės Lietuvių Namuose spalio 14 d. surengė bendrą lietuvių ir ukrainiečių koncertą. Lietuviams atstovavo Rasos Kubiliūtės vadovaujamas choras "Lituania" ir "Žilvino" tautinių šokių grupė su vadove Rūta Bielskyte, ukrainiečiams — jų muz. Josefato Kliš 1949 m. įsteigtas choras "Homin", solistai P. Jaroviej, I. Polatajko, A. Teplyj ir 126 šokėjus turinti grupė, jungianti mažuosius, jaunimą ir vyresniuosius. Programai vadovavo E. Varnienė. Koncertas užbaigtas abiejų tautų himnais.

Italija

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJOJE įvyko Tėvų marijonų nepaprastoji kapitulos sesija, kurioje dalyvavo visų šios vienuolijos provincijų atstovai iš JAV, Brazilijos, Argentinos, Britanijos ir Lenkijos, svarstę įvairius nuostatų atnaujinimo klausimus. Sesijoje taipgi dalyvavo ir lietuviai marijonai: vicegenerolas kun. V. Rimšelis, generalinis sekr. kun. J. Duoba, JAV lietuvių marijonų provincijos atstovas kun. A. Miciūnas ir Lietuvos marijonams atstovavęs kun. dr. J. Vaišnora. Marijonų naująjį centrą pašventino kardinolas Poletti. Marijonų vienuolijos įsteigimo 300 metų sukakties iškilmės užbaigtos gruodžio 8 d. kardinolo A. Samorės atlaikytomis Mišiomis, kurias jie koncelebravo su marijonų vienuolijos vadovais.

Britanija

VĖLINIŲ PROGA Londono lietuviai pagerbė mirusių tautiečių atminimą apsilankymu Šv. Patriko kapinėse. Gausių tautiečių eilėse buvo ir Lietuvos atstovas V. Balickas. Nuo kapinių koplyčios visi nužygiavo į lietuviškąjį skyrių, kur jau yra palaidota apie 100 lietuvių, o Šv. Patriko kapinėse jų gali būti jau apie 1.000. Procesija užbaigta bendromis maldomis ir klebono kun. J. Sakevičiaus, MIC, pamokslu. Jos dalyviai visus lietuvių skyriaus kapus papuošė gėlėmis ir degančiomis žvakutėmis.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO salėje Londone lapkričio 3 d. padarė pranešimą apie PLB IV seimą ir įspūdžius iš JAV Britanijos LB krašto valdybos pirm. S. Kasparas. Didžioji pranešimo dalis buvo skirta seimui ir jo 11 nutarimų. S. Kasparo įspūdžiai daugiausia lietė Niujorko, Vašingtono, Čikagos ir Klevelando lietuvių kolonijas.

Prancūzija

ŠV. PRANCIŠKAUS VIENUOLYNO seselė a.a. Agota Ona Lekaitė mirė lapkričio 18 d. Lijone. Prancūzijon ją su 10 kitų lietuvaičių 1928 m. atvežė Švėkšnos prel. Julius Macijauskas. Pirmieji metai Paryžiuje, pranciškiečių naujokyne, nebuvo lengvi, nes jos nemokėjo prancūzų kalbos, nepažino šio svetimo krašto gyvenimo. Velionė 1937 m. buvo perkelta į Touloną, kur ir praleido savo gyvenimą rinkdama aukas, nors labai norėjo grįžti į Lietuvą ir dirbti savame krašte. Vienintelis jos brolis su šeima gyvena Čikagoje.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS,

VALDZIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŽIŲ IR APSILDYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

KALĖDINĖS DOVANOS

Tik per Angliją — greičiau, pigiau, geriau!

Siūlome labai augštos kokybės dovanų siuntinį, kuris bus naudingas kiekvienai šeimai Lietuvoje.

KALĖDINIS 1973

3¼ jardo — puiki vilnonė angliška medžiaga eilutei; 3 jardai — stora "crimplene" medžiaga moteriškai eilutei arba moteriškam apsiaustui; vyriški nailoniniai marškiniai arba bliuzė; vyriškas arba moteriškas labai geros rūšies megztinis; 1 vilnonė gėlėta skarelė; 2 gėlėtos nailoninės skarelės; 2 p. vyriškų arba moteriškų vilnonių arba nailoninių kojinių; 2 jardai "crimplene" medžiaga suknelei arba 1 sv. vilnonių mezgimui siūlų; 1 sv. šokoladinių saldainių dėžė; 20 angliškų cigarečių. Kaina su muitu ir visomis persiuntimo išlaidomis $140.00

Maisto siuntinius sudarome pagal pareikalavimą. Tam, kas pageidauja pats sudaryti siuntinį, siūlome šiuos dalykus:

3¼ jardo labai gera angliška eilutei medžiaga	$45.00
Stora su ornamentais "crimplene" medžiaga, 1 jardas	$ 6.00
"Crimplene" medžiaga suknelėms, 1 jardas	$ 5.50
Nailoninis kailis moteriškam apsiaustui	$33.00
Dirbtinis mink moteriškam apsiaustui	$54.00
Vilnonė medžiaga žieminiam apsiaustui	$36.00
Vilnonė gėlėta skarelė	$ 8.00
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių	$ 9.00
Įvairių spalvų perukai	$30.00
Nailoniniai marškiniai	$ 9.00
Vilnoniai arba akrileno nertiniai	$19.00

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų, šaldytuvų ir kt. Persiunčiame pinigus tokiom prekėm, kurių negalima iš čia pasiųsti.

BALTIC STORES Ltd. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England. Tel. 01739 8734

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą bei kitas šalis.

Mokslo ir kūrybos dienos Čikagoje

JUOZAS DANYS

Simpoziumas įvyko Čikagoje nuo lapkričio 21 d. pavakarės iki 25 d. popietės. Viskas vyko Jaunimo Centre, išskyrus susipažinimo pobūvį Lietuvių Namuose, koncertą Augšt. Marijos Mokykloje ir banketą Sabre svetainėje. Lapkričio 22 d. rytą vyko registracija, taip pat Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių bei Architektų Sąjungos ir Lituanistikos Instituto organizaciniai posėdžiai. Lituanistikos Institutas skaitė, kad vyko IV jo suvažiavimas, kurio mokslinė dalis buvo įjungta į simpoziumo programą. Jo suvažiavime dalyvavo 35 nariai.

Atidaromąjį visuotinį simpoziumo posėdį pradėjo inž. J. Jurkūnas, organizacinės komisijos pirmininkas. Sol. D. Stankaitytė vadovavo himnų giedojimui, vysk. V. Brizgys perskaitė invokaciją, o gen. konsulė J. Daužvardienė pasakė trumpą sveikinimo žodį.

Prof. V. S. Vardys, simpoziumo pirmininkas ir rengimo darbų koordinatorius, skaitė įžanginę suvažiavimo paskaitą tema "Akademiko dilemos: dabartis iš šimtmečio perspektyvos". Pastebėjo, kad šiame simpoziume dalyvauja dvigubai daugiau dalyvių nei pirmajame prieš ketverius metus, būtent, 108. Iš jų apie 40 yra augštųjų mokyklų profesoriai, 30 dirba mokslo tyrinėjimų srityje, kiti yra pasiekę augšto lygio profesinėse ar mokslinėse srityse. Simpoziumas skiriamas 100 metų sukakčiai paminėti nuo organizuoto lietuvių įsikūrimo JAV-se ar tiksliau nuo to laiko, kai atsirado akivaizdūs darbai: pirmoji katalikų šventovė Shenandoah 1874 m., pirmasis lietuviškas laikraštis "Gazieta Lietuwiszka" 1879 m.

Prieš 50 metų lietuvių skaičius JAV buvo palyginti didelis, gyventa kompaktiškomis masėmis, daug buvo lietuviškai kalbančių. Neturint pakankamai intelektinių jėgų, lietuviška veikla ir kalbos vartojimas silpnėjo. Pokarinė ateivija vėl sustiprino Amerikos lietuvių gyvenimą. Mažai tautai svarbu turėti stiprią išeiviją. Dabar turime nemažą skaičių mokslo žmonių, intelektualų, kurių dauguma yra lietuvių bendruomenėje. Bet toks intelektualų skaičiaus padidėjimas yra visur. Mokslo darbą dirbantieji dažnai stovi toliau nuo lietuviškos bendruomenės kasdieninių reikalų. Žinoma, neužtenka, kad jie būtų tik lietuviškos spaudos skaitytojai ir koncertų lankytojai. Tik sava nepriklausoma valstybė gali visiškai patenkinti ir pilnutinai išugdyti asmenį. Išeivijoje mokslininkas dirba nelietuviškoje atmosferoje. Tik giminiškumas riša su lietuviška visuomene. Savo profesija jis yra surištas su nelietuvišku pasauliu; lietuviškoje veikloje dalyvauja kaip savanoris. Visuomeninė veikla kartais kryžiuojasi su profesine, mažina laiką mokslo studijoms. Svarbu m o k s l o darbuotojus įjungti į bendruomenės veiklą, nes ateinantis šimtmetis priklausys nuo to, kiek intelektualų aktyviai įsijungs į lietuvišką veiklą.

"Mokslininkai ir lietuvių bendruomenė: integracija ar izoliacija?"

Ši tema buvo diskutuojama bendrame vakariniame posėdyje lapkričio 22 d. Pirmininkaujantis dr. J. Girnius, "Aidų" redaktorius, supažindindamas su tema, pažymėjo, kad dabar Lietuvoje mokslo kalba yra rusų kalba, nes tik lituanistiniai dalykai spausdinami lietuviškai. Tuo būdu išeivijai tenka puoselėti ir mokslo literatūroje lietuvių kalbą.

Dr. E. Vaišnienė, peržiūrėjus statistines žinias apie universitetus baigusius, rado kad nuo 1945 m. apie 270 lietuvių gavo daktaratus, bet tik trečdalis yra įsijungę į lietuvišką bendruomenę. Diskusijose buvo abejota, ar ši statistika tiksliai vaizduoja padėtį, abejota ir statistikos pilnumu. Iš statistikos atrodo, kad 63% pasirinko tiksliuosius mokslus, 37% — humanistinius. Moterys sudaro 14%.

Dr. K. Keblys pasisakė būsiąs specialiai kritiškas mokslinnikų atveju ir teigė, kad mokslo darbą dirbantieji yra atitolę nuo lietuviško gyvenimo, vengia paprastų eilinių darbų, nori ypatingo dėmesio.

Inž. dr. J. Lazdinis, gyvendamas mažesnėje vietovėje, kur beveik nėra pokarinių ateivių, rado, kad užmirštami antros ir trečios kartos Amerikos lietuviai. Lietuvos Vyčių organizacijos nariai yra aktyvūs, daug padeda lietuvių tautos reikalams, bet, jo nuomone, lietuviškos centrinės organizacijos jais nesidomi, neteikia jiems pagalbos, jaunimo neįtraukia į kongresus. Kiti svarstytojai nesutiko su visais tvirtinimais. Vyčiai buvo visada kviečiami į jaunimo ir kitus kongresus, bet jie patys neparodė noro įsijungti. Nurodyta, kad gal svarbiausia priežastis bendradarbiavimo stokai buvo kalba: vieni kalbėjo tik angliškai, kiti — tik lietuviškai.

Prof. B. Ciplijauskaitė manė, kad kalbos išlaikymas ir puoselėjimas yra svarbiausias dalykas. Visuomenė turi atsižvelgti į mokslinį darbą dirbančiųjų skirtingą padėtį.

Diskusijos neprivedė prie aiškių išvadų. Vieniems atrodė, kad studijos ir raštai apie lietuvių mokslą, literatūrą ar politiką yra jau pakankama ir naudinga veikla. Tenka sutikti, kad mokslo darbuotojas yra daugiau ar mažiau individualistas. Kiti norėtų juos matyti labai aktyviai dalyvaujančius visuomeninėj veikloj. Atrodo, kad nemažas skaičius jau yra įsijungę į visuomeninį gyvenimą. Reikia sudaryti daugiau tokių galimybių, kaip šis simpoziumas, jiems pasireikšti.

Pietų pertraukų kalbėtojai

Lapkričio 22 d. dr. R. Šilbajoris kalbėjo apie "Association for the Advancement of Baltic Studies — AABS", kuri vykdo mokslinius tyrinėjimus, leidžia žurnalą "Journal of Baltic Studies", rengia tarptautines konferencijas. Dr. T. Remeikis pranešė apie žurnalo "Lituanus" reikalus, kuris labai pakilo savo lygiu nuo įsteigimo dienos, bet kartais sunku tokį lygį išlaikyti. Spausdinama 4,000 egzempliorių, pasiekia keliasdešimt kraštų bibliotekas, yra oficialiai įtrauktas į kartotekas. Išsilaiko daugiausia tik iš prenumeratų, nes daug egzempliorių įvairioms įstaigoms siunčiama nemokamai. Todėl svarbu turėti kuo daugiausia prenumeratorių.

Lapkričio 23 d. K. A. Kondratas pasakojo apie savo specialias vieno semestro studijas Vilniaus universitete praėjusį pavasarį. Jis rengia disertaciją Harvardo universitete tema "Vilniaus universiteto profesorius Juozas Frankas ir klinikinės medicinos raida Europoje XVIII gale ir XIX šimtmečio pradžioje". Yra gavęs Amerikos "Macy Fellow" stipendiją ir buvo gavęs Vilniaus universiteto stažuotojo stipendiją vienam semestrui. Studijų ir egzaminų sistemos Lietuvoje, atrodo, liko tos pačios, kaip buvo ir prieš karą, taigi, labai skirtingos nuo jam įprastų Amerikoje. Programos griežtai nustatytos, paskaitų valandų sakičius didelis, bet mažai darbo namuose, seminarų diskusijų beveik nėra. Asmeninis studentų gyvenimas panašus į studentų gyvenimą kitur. Politinio veikimo ar diskusijų nėra. Ruoštis aspirantūrai vietų skaičius labai ribotas. Lietuvos mokslininkams trūksta žinių apie naujausius laimėjimus užsieniuose. Knygos pasiekia vėlai, nes eina per Maskvą. Mano, kad išeivijos mokslininkai turėtų padėti Lietuvos mokslininkams, siųsdami leidinius, santraukas ar bibliografijas lietuvių kalba. Paskaitos lietuvių profesorių Amerikoje, kaip Avižieniaus, Kliorės, Gimbutienės, Vilniaus universitete padariusios didelį įspūdį, nes netikėta, kad Amerikos universitetuose yra lietuviškai kalbančių profesorių.

Paskaitų paskirstymas

Simpoziumo paskaitų programa buvo paskirstyta į tris pagrindines dalis: 1. griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros, vadovaujama inž. dr. S. Mato, 2. humanitarinių ir socialinių mokslų, vadovaujama dr. R. Šilbajorio, 3. medicinos, vadovaujama dr. J. Valaičio.

Griežtųjų mokslų, technologijos ir architektūros 36 paskaitos buvo skaitytos aštuoniose sekcijose: biologijos 4, chemijos 4, fizikos - matematikos 4, technologijos ir energijos 5, skaitytuvų ir informacijos 4, gamtos apsaugos ir jūros mokslų 5, architektūros ir statybos 5, miestų ateities planavimo 5.

Humanitarinių ir visuomeninių mokslų 35 paskaitos buvo dešimtyje sekcijų: istorijos 3, teologijos 4, filosofijos 4, literatūros 3, psichologijos 3, pedagogikos 4, kalbotyros 3, menotyros 4, kraštotyros 4 ir visuomeninių mokslų 3.

Vienuolika paskaitininkų medicinos srityje buvo pasiskirstę į 2 sekcijas. Vienos sekcijos diskusinė tema buvo "Abortas — negimusiųjų problema". Jai vadovavo dr. J. Valaitis ir svarstytojai — dr. G. Balukas, dr. P. Sutkus, kun. J. Borevičius, SJ, ir ev. kun. A. Trakis.

Iš Kanados šiame II mokslo ir kūrybos simpoziume dalyvavo 10 paskaitininkų. Štai jų paskaitos: prof. R. Knystautas — "Dešimtmečio pažanga laserio technologijoje"; dr. V. Fidleris — "Spinduliavimas ir jo poveikis medžiagoms bei aplinkai"; inž. J. V. Danys — "Dabartiniai ledo jėgų dydžio parinkimo būdai įtvarų projektavime"; dr. A. Kulpa — "Dabartinė Vilniaus architektūra"; prof. A. Ramūnas — "Pedagogika ant naujos epochos slenkščio"; prof. G. Procuta — "Mokykla ir šeima Lietuvoje"; kun. dr. F. Jucevičius — "Krikščioniškoji kultūra vilties ir nevilties dialektikoje"; Irena Lukoševičienė—"Socialinė veikla organizacijose ir lietuviškoji tapatybė"; dail. A. Tamošaitis — "Lietuvių kraitinės juostos"; dr. V. Vyčinas — "Būtis ir žodis".

Paskaitų lygis buvo augštas. Apytikriai galima sakyti, kad 40% buvo iš specifinių-siauresnių mokslų sričių ir 45% mokslinio apžvalginio pobūdžio. Paskaitos buvo gausiai lankomos ir net specifinės griežtųjų mokslo sričių paskaitos turėjo gražų būrį klausytojų.

V. Jakubėno kūrinių koncertas

Simpoziumo organizatoriai surengė koncertą kompoz. Vl. Jakubėno 50 metų kūrybai atžymėti. Koncerte dirigentu buvo A. Vasaitis, bet pačioje pradžioje jis pakvietė kompoz. Jakubėną diriguoti pirmąjį programos kūrinį. Tai buvo dramatiškas momentas, nes šiuo metu kompozitorius Jakubėnas turi sunkumų vaikščioti ir dėlto diriguoti teko sėdint.

Programoje buvo ištraukos iš Jakubėno simfonijų, dainos solistams, baleto "Miško šventė" ištraukos ir poema "Mano pasaulis" solistų kvartetui, mišriam chorui ir simfoniniam orkestrui. Solistai buvo D. Stankaitytė, R. Mastienė, St. Baras ir J. Vaznelis. Be simfoninio orkestro, dar buvo jungtinis choras — "Dainavos" ansamblio ir lietuvių evangelikų liuteronų "Tėviškės" bei Ziono parapijos chorų. Visa programa buvo įspūdingai atlikta ir klausytojų entuziastingai įvertinta. Marijos Augštesn. Mokyklos erdvi koncertų salė buvo pilnutėlė.

Banketas

Po mokslinių posėdžių lapkričio 23 d. Sabre svetainėje įvyko puošnus banketas. Suvažiavimo metu nebuvo laiko, skirto sveikinimams, dėkojimams ir pan. Dalis šios programos buvo atlikta banketo metu. Prof. Vardys, simpoziumo pirmininkas bei rengėjų darbų koordinatorius, ir inž. Jurkūnas, organizacinės - techninės komisijos pirmininkas, suminėjo visus prisidėjusius prie ruošos darbų. Savo kalboje inž. B. Nainys, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, prisiminė I mokslo ir kūrybos simpoziumo organizavimą prieš 4 metus, kai jis buvo JAV pirmininku. Šį simpoziumą pradėjo organizuoti 1972 m. tuolaikinė JAV LB krašto valdyba, bet jos kadencija kaip tik pasibaigė. Tos buvusios valdybos vardu kalbėjo Aleksas Vaškelis, buvęs vicepirmininku kultūros reikalams. Pastebėjo, kad Bendruomenės valdybai organizavimas nebuvo ypatingai sunkus, nes Lietuvių Inžinierių bei Architektų Sąjunga, Lituanistikos Institutas ir Lietuvių Gydytojų Sąjunga pasiėmė organizavimo darbus, o Bendruomenės krašto valdybai teko simpoziumo globa ir lėšų telkimas.

Baigiamasis posėdis

Lapkričio 25, sekmadienį, pamaldas atlaikė vysk. V. Brizgys, o pamokslą pasakė kun. G. Kijauskas, SJ.

Baigiamąją paskaitą skaitė prof. A. Kučas tema "Amerikos lietuvių išeivijos šimtmečio apžvalga". Prof. Kučas yra autorius knygos "Lietuvių J. A. Valstybėse istorija" (1971).

Baigminį viso simpoziumo žodį tarė dabartinis JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirm. inž. J. Gaila. Jis pasidžiaugė gerai pavykusiu simpoziumu, padėkojo visiems, dalyvavusiems rengime ir pažymėjo, kad tokie renginiai mums labai reikalingi, nes kūrybingumas mažėja, blėsta ir reiškiasi nuovargis. Kvietė jaunuosius daugiau įsijungti į veiklą, bet perspėjo, kad nevisada gal bus sutiktas išskėstomis rankomis. Generacijų pasikeitimas pozicijomis kartais sukelia trintį.

POMIRTINĖ POEZIJOS KNYGELĖ

PR. NAUJOKAITIS

Mirusiems atminti statoma visokių paminklų — medžio ir metalo kryžių, akmeninių antkapių. Bet esama ir kitokių paminklų, statomų ne ant kapo, bet paskleidžiamų visuomenėje, gal net patvaresnių už anuos metalo ar akmens paminklus. Tai knygos, pomirtiniai leidiniai, kuriuose sudėti mirusiojo asmens kūrybos darbai. Tokį paminklą pastatė Jonas Šmaižys savo mirusiai mylimai žmonai **Viktorijai Genytei - Šmaižienei,** išleisdamas knygą **Gyvenimas ir darbai.** Knygą redagavo poetas Leonardas Žitkevičius, vinjetes nupiešė dail. Paulius Jurkus, vaikų poezijos skyrių gausiai iliustravo velionės dukra Liucija Proscente. Knygoje yra trumpa autorės biografija. Iš jos sužinome, kad autorė literatūroje reiškėsi jau Kauno universiteto studijų laikais, bendradarbiavo "Skautų Aide", "Karyje", "Trimite", "Moteryje", "Motinoj ir Vaike", "Vyturyje". Jos kūrybos ir rašinių buvo spausdinama ir išeivijos laikraščiuose: "Moteryje", "Eglutėje", "Dirvoje", "Laiškuose Lietuviams". Veikė skautuose, organizavo vaikų chorus, vaidinimus, laisvės laikais buvo Kauno radiofone priešmokyklinio amžiaus vaikų valandėlės vedėja. Išeivijoje su šeima buvo įsikūrusi Winnipege, Kanadoje. Ir čia dalyvavo visuomeninėje-kultūrinėje veikloje. Mirė 1971 m. per Kalėdas.

Knygelėje sudėtas gerokas pluoštas V. Genytės-Šmaižienės sukurtų eilėraščių. Jų yra du skyriai: suaugusiems — "Žiedais težydi žodžiai" ir vaikams — "Gėlės ir sniegulėlės".

Suaugusių poezijos temos sukasi daugiausia šeimos ir artimųjų rate. Mylimiems asmenims negailima žiedais pražydusių žodžių. Ryški yra ir paliktos tėvynės nostalgija. Autorė tiki į Lietuvos prisikėlimą ir prisimena jos švelniausius vaizdus:

Ar tu jauti, kad jau vėjelis kyla?
Sujudo jau lapeliai ant šakos...
Jau tuoj nutrauks paukšteliai nykią tylą
Ir linksmą giesmę rytmečiui giedos.

Šviesus idealizmas, viltis ir pasitikėjimas Dievu trykšta iš daugelio jos eilėraščių. Ji myli gamtos grožį ir net gamtoje jaučia Dievą:

Regiu lelijoje aš patį Dievą,
Jo visą didžią galią aš regiu.

Autorei gaila klaidžiuos keliuos paklydusio žmogaus, tokio žmogaus, į kuro širdį Dievas kelio neberanda. Maldoje, skirtoje Mišių pabaigai, ji meldžiasi už visus žmones, o labiausiai už paklydusius, prašo Dievą jų pasigailėti, jiems atleisti.

Randame rinkinyje ir bendresnių buities vertinimų, nenugalimų prieštaravimų konstatavimo:

Ateinam mes iš nežinios
Ir nežinion dažnai keliaujam.
Kaip neregiai, nerandam kelio,
Pilnuos aruoduos mes badaujam.

V. Šmaižienės eilėraščių forma yra nesudėtinga, paprasta, kartais net šlubuojanti, neišbaigta. Formos trūkumus išperka nuoširdumas ir jausmo atvirumas. Tomis savybėmis pasižymi ir vaikams skirti eilėraščiai.

Dail. Adomas Galdikas, Senos kapinaitės. Jo paveikslų paroda įvyks Toronto Prisikėlimo parapijos Parodų salėje gruodžio 15 ir 16 dienomis. Rengia N. Pr. Marijos seserys. Nuotr. Vyt. Maželio

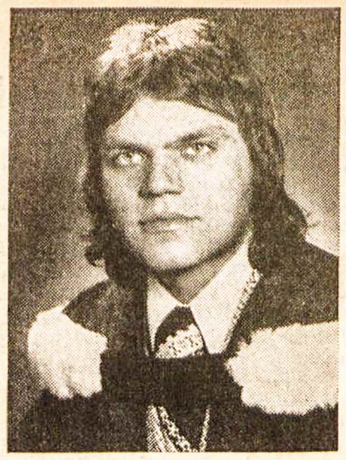

ALGIS VANAGAS, baigęs Toronto universitetą gamtos mokslų bakalauro laipsniu B.S.—Toliau studijuoja Toronto universitete mikrobiologiją ir imunologiją. Vėliau numato pereiti į odontologiją. Algis yra baigęs Toronto Maironio šeštadieninę mokyklą, buvęs aktyvus skautas ir ilgametis Toronto tautinių šokių grupės "Gintaras" šokėjas

Graži kalėdinė dovana –

pirmoji solistės plokštelė, gaunama pas platintojus

(kaina — $6.00)

arba šiuo adresu

(su persiuntimu — $6.75):

Entreprises Belle — Arti Enrg.
P.O. Box 122,
La Salle 650, Que.

KALĖDINIS IŠPARDAVIMAS

Mūsų išeivijos poetų antologiją "LIETUVIŲ POEZIJA III" gruodžio mėnesį galite įsigyti su 23% nuolaida. Pasinaudokite proga praturtinti savo biblioteką. Tinka dovanoms. Išpardavimo kaina — tik $10! Galite gauti pas platintojus arba "Ateities" leidykloj, 17689 Goldwin, Southfield, Michigan 48075, USA.

Jie sukasi vaikų interesų rate, turi ir didaktinio elemento, kai kurių formos nesklandumų.

Kadangi knyga yra paminklas mirusiai rašytojai, tai ir kritika turi būti nuolaidesnė, negu būtų gyvai debiutantei. Nors leidinėlis mūsų literatūros kuo nors žymesniu ir nepraturtino, bet jis turi savo prasmę ir dėlto nepeiktinas. Prie geriausių rinkinio kūrinių reikėtų skirti baladę "Laumių lopšinė", "Linelis", "Žuvėdra", "Žiedais težydi žodžiai", "Winnipego ežerui".

Viktorija Genytė - Šmaižienė, GYVENIMAS IR DARBAI. Eilėraščiai. Išleido Jonas Šmaižys 1973 m., spaudė pranciškonų spaustuvė Brooklyne. 96 psl., kaina $3.00.

SPAUDOS METRAŠTIS 1969. Paruošė Užsienio Lietuvių Spaudos Bibliografijos Tarnyba: pirm. Jonas Švedas, dr. Zenonas Ašoklis ir Jonas Valaitis. 84 psl. minkštais viršeliais. Tiražas — 500 egz. Kaina — $3. Išleido 1973 m. JAV LB Kultūros Fondas, 7030 So. Rockwell St. Chicago, Ill. 60629, USA.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LITUANISTIKOS INSTITUTO IV suvažiavimas

įvyko lapkričio 21-25 d. d. Čikagoje, Jaunimo Centre. Suvažiavime buvo aptarta tik organizacinė dalis, nes lituanistinės-mokslinės dalies pranešimai buvo įjungti į mokslo ir kūrybos II simpoziumo programą. Suvažiavime dalyvavo 35 nariai ir keliolika svečių. Be Lituanistikos Instituto pirm. dr. J. Gimbuto ir ižd. dr. T. Remeikio, pranešimus padarė skyrių vadovai: kalbos — L. Dambriūnas, literatūros — dr. K. Ostrauskas, tautotyros ir kraštotyros — dr. J. Gimbutas, istorijos — dr. J. Puzinas, bibliografijos — J. Dainauskas, teisės ir sociologijos — dr. D. Krivickas. Institutas š.m. rugsėjo 21 d. buvo papildytas menotyros skyrium, kuriam laikinai sutiko vadovauti dail. A. Tamošaitis. Suvažiavime pritarta filosofijos ir pedagogikos - psichologijos s k y r i ų įsteigimo projektui. Jau baigiamas ruošti spaudai 1970-73 m. bibliografinis metraštis, redaguojamas Povilo Gaučio. Suvažiavimo dalyviai patvirtino naujas redakcines komisijas: "Lit. darbams" — pirm. dr. V. Maciūną, dr. J. Puziną ir L. Dambriūną, "Suvažiavimo darbams" — pirm. dr. R. Šilbajorį, V. Kulboką. dr. K. Jurgėlą ir dr. D. Krivicką. Su giliu liūdesiu prisiminti ir pagerbti 1971-73 m. mirusieji Lituanistikos Instituto nariai — Kazys Karpius, Zenonas Ivinskis, Konstantinas Račkauskas, Vladas Viliamas, Antanas Salys, Steponas Biežis ir Jonas Aistis.

JAUNIMO CENTRO VAKARONĖJE lapkričio 2 d. čikagietis kompoz. Darius Lapinskas kalbėjo tema "Muzika ir scena", plačiau paliesdamas mūsų kultūrinio gyvenimo apraiškas muzikoje, teatre, dailėje ir kitose meno srityse. Vakaronės dalyvius jis supažindino su pagrindiniais operinės muzikos principais, primindamas ir kitus jos žanrus, ryšį su teatru, kuris betgi nėra būtinas. Teatras gali egzistuoti be muzikos, o muzika — be teatro. Kompoz. D. Lapinskas taipgi atsakinėjo į klausimus, kurie daugiausia lietė muzikinę improvizaciją, kanklių ir elektroninę muziką.

SYDNĖJAUS NAUJŲJŲ OPEROS RŪMŲ atidarymo proga surengtuose tautinių grupių koncertuose muz. Br. Kiverio vadovaujamas "Dainos" choras atliko rengėjų komisijos pasirinktas dainas "Anoj pusėj Nemuno" ir "Voveraitė", tautinių šokių grupė "Grandinėlė" — "Malūną". Operai Australijos Lietuvių Bendruomenės vardu A. Milvydas ir N. Liutikaitė padovanojo E. Lašaičio ir J. Gudaičio sukurtą lietuvišką pakelės koplytėlę, kuri dabar bus išstatyta naujuosiuose rūmuose.

KAZIMIERO VIKTORO BANAIČIO mirties dešimtmetis buvo paminėtas jo kūrinių koncertais Niujorke ir Ročesteryje. Velionies kompozitoriaus "Rapsodinę sonatą", "Pastoralinę siuitą" ir "Sonatą d-moll" atliko smuikininkas Izidorius Vasyliūnas, klarnetistas David Mott ir pianistas dr. Vytenis M. Vasyliūnas. Koncertą Niujorke, Carnegie Recital Hall, surengė Norman J. Seaman, Ročesteryje, Nazareto Meno Centre, — Šv. Jurgio parapijos socialinis komitetas ir LB kultūrinė sekcija.

"AUŠROS" IŠLEIDIMO 80-tųjų metinių minėjimą lapkričio 18 d. surengė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos R. Čikagos skyriaus valdyba, vadovaujama pirm. V. Aukštuolio. Paskaitą apie anuometines lietuvių gyvenimo sąlygas, jų nuotaikas ir dr. J. Basanavičiaus redaguotos "Aušros" išleidimą skaitė dr. Juozas Tautvilas. Pradžioje "Aušrą" rėmė visi, bet vėliau rėmėjų eilės sumažėjo, kai jos redagavimą perėmė dr. J. Šliūpas ir kai šis laikraštis pakrypo kairėn. Po nepilnų trejų metų "Aušros" leidimą Tilžėje teko sustabdyti dėl finansinių išteklių stokos, bet ji paliko gilius pėdsakus lietuvių tautinėje sąmonėje. Po paskaitos įvykusiose diskusijose buvo paliesta ir dabartinė išeivijos lietuviškų laikraščių nelengva dalia, nes ir jiems trūksta finansinės paramos.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJA paskelbė atsišaukimą, raginantį paremti Stepo Zobarsko paruoštos knygos "Fifty Years of Lithuanian Literature" išleidimą. Šiam sumanymui įgyvendinti reikia mecenato su $12.000. LR Draugija primena, kad S. Zobarskas anglų kalba jau yra išleidęs net 41 knygą. Iš šio skaičiaus 25 knygos atstovauja lietuvių literatūrai ir supažindina pasaulį su jos lobynu. Ir visa tai buvo atlikta vieno žmogaus iniciatyva, be savo spaustuvės, be vertėjų kolektyvo ir be žymesnės paramos iš visuomenės. Atsišaukime rašoma: "Stepo Zobarsko naujausias užmojis šaukiasi skubios pagalbos, ir rašytojai tikisi, kad ji ateis. Jei sunku būtų susilaukti vieno pilno mecenato, šį uždavinį galėtų atlikti keli jungtinėm aukom. Lietuvių Rašytojų Draugija maloniai kviečia visuomenę padėt išleisti Stepui Zobarskui minėtą anglų kalba knygą, apimančią mūsų literatūros 50 metų plotą. Mes linkime, kad greit atsirastų kilnus mecenatas, kuris suvoktų, jog dabar tai pelningiausia kapitalo investacija, nešanti amžinus procentus." Linksmos žinios Stepas Zobarskas laukia šiuo adresu: Manyland Books, Inc., 84-39 90th St., Woodhaven, N.Y. 11421, USA.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS TELEVIZIJA surengė šiauliečių smuikininko Algirdo Stulgio ir pianistės Veronikos Vitaitės koncertą, kuriame juodu atliko R. Wagnerio "Albumo lapelį", S. Rachmaninovo "Romansą", F. Bajoro "Šokį", C. Saint-Saenso "Havanezą", Manuelio de Falla "Ispanišką siuitą". Šiauliečiai menininkai savo koncertuose yra linkę propaguoti instrumentines miniatiūras.

POVILAS STRAVINSKAS, Maskvos P. Čaikovskio konservatoriją baigęs pianistas, surengė koncertą Vilniaus filharmonijos salėje, susilaukdamas ypač didelio jaunimo dėmesio. Šiame įtemptų studijų ataskaitiniame jauno pianisto koncerte skambėjo W. A. Mocarto, C. Francko, C. Debussy, O. Messiaeno kūriniai, o visa antroji koncerto dalis buvo skirta M. Musorgskiui. P. Stravinskas muzikos studijas yra pradėjęs Vilniaus M. K. Čiurlionio vidurinėje meno mokykloje, iš kurios buvo pasiųstas P. Čaikovskio konservatorijon. Koncertą labai šiltai sutiko jo dalyviai ir recenzentai.

VILNIAUS OPEROS TEATRE lapkričio 3 d. Lenskio vaidmenį P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas" atliko tenoras Gediminas Pamakštys. Vilniaus konservatoriją jis yra baigęs net du kartus: 1963 m. — klarneto klasę, 1968 m. — dainavimo klasę. Šiuo metu dirba Vilniaus operoje, kur jau yra sukūręs nemažai antraeilių vaidmenų, ir ruošia jaunuosius klarnetistus Vilniaus konservatorijoje. Sol. G. Pamakštys taipgi yra populiarus Vilniaus radijo dainininkas, magnetofono juoston įrašęs tokius sudėtingus dainų ciklus, kaip F. Bajoro "Sakmių siuita", V. Juozapaičio "Gyvulėlių skraidymas", "Nuostabus dalykas gyvent", bei eilę kitų lietuvių kompozitorių kūrinių ir harmonizuotų liaudies dainų.

KLAIPĖDOS DRAMOS TEATRAS turi artimus ryšius su Vengrijos Debreceno miesto dramos teatru, kuriame prieš kiek laiko lankėsi grupė klaipėdiečių aktorių. Grįžę iš viešnagės, jie paruošė Debreceno dramos teatro vadovo Ferenco Taro tragikomediją "Antkapis su kaspinu". Spektaklį režisavo vyr. rež. P. Gaidys, scenovaizdžius sukūrė vilnietis dail. V. Antanavičius, pagrindinius vaidmenis — aktoriai V. Paukštė, V. Kancleris, B. Barauskas, J. Budrikaitė, R. Grincevičius, M. Černiauskaitė ir E. Gaigalaitė.

VILNIAUS DAILĖS PARODŲ RŪMUOSE surengtoje Vilniaus dailės instituto studentų darbų parodoje dalyvavo 426 būsimieji dailininkai su daugiau kaip tūkstančiu tapybos, grafikos, skulptūros, tekstilės, keramikos, architektūros kūrinių. Dalis rodinių buvo atvežta iš Kaune veikiančio šio instituto vakarinio skyriaus. Šalia diplominių darbų buvo rodomi ir pirmieji studijas pradedančiųjų bandymai.

DRAMOS TEATRO VETERANAS Vincas Tamaliūnas mirė lapkričio 15 d., sulaukęs beveik 80 metų amžiaus. Velionis, gimęs Višakio Rūdos kaime, Marijampolės apskr., 1919 m. Kaune įstojo į A. Sutkaus vadovaujamą dramos studiją, o ją baigęs, vaidino "Tautos teatre" ir "Vilkolakio" satyros teatre. 1926-40 m. dirbo Kauno valstybiniame teatre aktoriumi ir režisoriaus padėjėju. Po to persikėlė į Vilniuje įsteigtą dramos teatrą, kuriame tą patį darbą tęsė 30 metų, sukurdamas eilę įsidėmėtinų epizodinių vaidmenų.

"ŠIMTO PAVASARIŲ" VAKARU Vilniaus respublikinės bibliotekos konferencijų salėje buvo paminėtos Kazio Binkio 80-tosios gimimo metinės. Minėjimą prisiminimų pluoštu pradėjo poetai J. Graičiūnas, A. Miškinis, rašytojas J. Būtėnas ir K. Binkio sūnus Gerdas. Aktoriai J. Kavaliauskas, K. Kymantaitė, S. Nosevičiūtė, R. Paliukaitytė, M. Mironaitė atliko K. Binkio eilėraščių, ištraukų iš poemų "Tamošius Bekepuris" ir "Kiškių sukilimas" montažą, kurio jungtimi buvo S. Binkienės atsiminimai. Vakaro programa užbaigta suvaidintom "Generalinės repeticijos" ištraukom ir "Atžalyno" IV veiksmu. K. Binkio gimtinėje Papilyje buvo atidengtas paminklinis akmuo, parūpintas Papilio žemdirbių, mokslei vių ir kraštotyrininkų pastangomis. Atidengimo iškilmėje dalyvavo filologijos mokslų dr. V. Galinis, poetai J. Graičiūnas, A. Miškinis, E. Matuzevičius, P. Keidošius, biržietis prozininkas P. Skodžius, Vilniaus dramos teatro aktoriai S. Nosevičiūtė, J. Kavaliauskas, Lietuvos paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos pirmininko pavaduotojas K. Račkauskas. Papilio vidurinės mokyklos kraštotyrininkai, vadovaujami lituanistės mokytojos O. Levandavičiūtės, surengė specialią parodą, atspindinčią K. Binkio gyvenimą bei kūrybą. Jo atminimui skirtas vakaras įvyko ir Biržų II vidurinėje mokykloje.

PRANCŪZŲ KOMPOZITORIŲ vargonų muzikos rečitalį paveikslų galerija paverstoj Vilniaus katedroj surengė iš Zagrebo atvykęs jugoslavas vargonininkas ir kompozitorius A. Klobučaras. Tai buvo jau antrasis šio vargonininko gastrolinis koncertas Vilniuje. Recenzentas Gediminas Kviklys tikisi, kad A. Klobučaras sekantį kartą vilniečiams surengs savo kūrinių koncertą.

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

JANE — ANNETTE ST., 7 kambariai, mūrinis, 4 kambariai pirmam augšte. Dvi modernios virtuvės, 2 prausyklos. Garažas su šoniniu privažiavimu, didelis kiemas. Įmokėti apie $15.000.

RONCESVALLES - GEOFFREY ST., arti krautuvių ir gero susisiekimo, 7 kambariai per du augštus, geras mūras, 2 virtuvės, alyva šildomas. Dvigubas garažas, geras privažiavimas. Įmokėti $10.000. Namas be skolų.

BLOOR — INDIAN GROVE, atskiras, mūrinis, 7 kambariai, didelė moderni virtuvė, alyva - vandeniu šildomas, arti Bloor požeminio susisiekimo ir krautuvių. Namas be skolų. Įmokėti apie $15.000.

HIGH PARK BLVD. — RONCESVALLES, puikus 8 kambarių mūrinis namas, 2 ekstra kambariai rūsyje su atskira prausykla. Dvi virtuvės, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. vieta dviem garažam. Namas be skolų. Įmokėti $20.000.

ANNETTE — KEELE ST., komercinis 14 kambarių pastatas — 3 butai su atskirais įėjimais. Tinka gydytojui, dantų gydytojui ar panašiam profesijonalui. Prašoma kaina $59.000. Vieta 6 automobiliams.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRŠ 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:

Pirmad. .....10 - 3
Antrad. .....10 - 3
Trečiad. uždaryta
Ketvirtad. 10-7
Penktad. 10-8
Šeštad. .....9 - 12
Sekmad. ....9.30 - 1

MOKA:

už terminius indėlius —

dvejų metų.....8½%
vienerių metų 8%
už taupomąsias (savings) s-tas 7%
už depozitų-čekių sąskaitas.. 6¼%

DUODA PASKOLAS:

asmenines iki $10.000.....8%
asmenines — naujas 8½%
nekiln. turto iki $50.000.....8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki $2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaidas. Priimame mokėjimus už nekiln. turtą, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Mūsų tikslas—ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių.

Skambinti — J. GUDAS

863 BLOOR St. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Saugesniam žiemos sezono važiavimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

BEST ELECTRIC

NUO LOŠNOS IKI DANGORAIŽIO! VERSLO BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS ĮRENGIMAI, PRIEŽIŪRA IR KITI DARBAI

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas

Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

Evangelikų dešimtmečio sukaktis

Toronto Evangelikų Liuteronų Išganytojo parapija ir Moterų Draugija gruodžio 9 d. paminėjo savo veiklos dešimtmetį. Nors evangelikai Toronte gyvuoja nuo 1949 m., tačiau jų veikla reiškėsi keliuose vienetuose, kurie vis keitėsi. Bene pastoviausias vienetas yra dabartinė parapija, vadovaujama kun. klebono A. Žilinsko. Ji savo dešimtmečio iškilmes pradėjo pamaldomis 3 v.p.p., kurias laikė kun. A. Žilinskas, dalyvaujant senjorui kun. A. Trakiui ir kun. dr. Otto Reble, rytinės Kanados sinodo prezidentui. Šventovė buvo pilnutėlė dalyvių, kurių skaičių padidino ir kelios dešimtys svečių bei viešnių iš Čikagos. "Tėviškės" par. choras atliko porą giesmių.

Akademinė šventės dalis įvyko L. Namuose, kurių didžioji salė buvo irgi pilna. Iškilmę pradėjo Moterų Dr-jos pirm. G. Povilaitienė, pakviesdama programos pranešėją I. Meiklejohn. Kun. A. Trakiui sukalbėjus invokaciją, parapijos veiklos apžvalgą padarė tarybos pirm. inž. G. Šernas, Moterų Dr-jos — M. Dambarienė (jų pranešimų santraukos bus išspausdintos "TŽ" vėliau).

Šią parapiją sukakties proga sveikino: gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, sinodo prez. kun. dr. O. Reble, senj. kun. A. Trakis "Tėviškės" parapijos ir jos vienetų vardu, mons. V. Balčiūnas, KLB pirm. inž. E. Čuplinskas, kaimyninių liuteronų parapijų dvasininkai, kun. P. Ažubalis, kun. Aug. Simanavičius, OFM, KLB Toronto apyl. pirm. A. Puteris, KLK Moterų Dr-jos pirm. dr. O. Gustainienė, Pr. Enskaitis. Be to, gauti sveikinimai raštu iš kelių reformatų ir liuteronų dvasininkų JAV-se, iš Fr. Skėrio Vokietijoje, torontiškio "Gintaro" ir kt. Ta proga Išganytojo parapija kun. A. Žilinskui įteikė dovaną — elektrinę rašomąją mašinėlę, kiti — kitokias dovanas (paaiškėjo, kad ši sukaktis yra kartu ir kun. A. Žilinsko vedybų dešimtmetis).

Išganytojo parapijos dešimtmečio iškilmės nuotaiką labai pakėlė čikagiškis "Tėviškės" parapijos choras, atlikęs didžiai pasigėrėtiną meninę programą. Nors nebuvo pilnos sudėties, tačiau visi choro atliktieji dalykai skambėjo darniai, subtiliai, pagaunančiai. Koncertinės programos širdis buvo prof. Vl. Jakubėno kantata "De profundis". Ji buvo užprašyta Čikagoje ateitininkų kongreso proga, bet dalykai taip susiklostė, kad viešumon kelią rado žymiai vėliau — buvo atlikta "Dainavos" ir "Tėviškės" chorų su orkestru Čikagoje autoriaus 50 metų kūrybinio darbo sukakties proga. Torontiečiai išgirdo šią kantatą, atliekamą vieno "Tėviškės" choro, akompanuojamo p a t i e s autoriaus Vl. Jakubėno. Nelengvas tai kūrinys, dvelkiąs religine gelme, tačiau choras jį perdavė sklandžiai ir įtikimai. Choro dirigentas J. Lampsatis preciziškai valdė chorą, jausdamas kūrinio dvasią ir jo reikalavimus. Sklandžiai plaukė ir kiti kūriniai: J. Siniaus "Nakties tyloje", G. Verdi "Ištremtųjų giesmė", N. Ramsey "Araono palaiminimas". Be to, moterų oktetas atliko Vydūno "Laumių dainą", A. Bražinsko "Lieptą", o duetas (p. Variakojienė ir A. Buntinaitė) atliko vieną kūrinį. Solo padainavo A. Buntinaitė — J. Gruodžio "Rūtą". Torontiškis solistas H. Rožaitis padainavo porą dalykų. Visiem akompanavo Vl. Jakubėnas. Iškilmės dalyviai dar būtų norėję ilgiau klausytis "Tėviškės" choro giesmių, tačiau jų laikas nebeleido ilginti programos. Apdovanoti gėlėmis, programos atlikėjai paliko sceną. Pagaliau padėkos žodį tarė kun. A. Žilinskas. Po jo sukalbėtos stalo maldos visi vaišinosi parapijos moterų paruoštomis gėrybėmis.

Neprisidėjo prie šventės nuotaikos tiktai LN drabužinė. Joje buvo didelė spūstis, o tarnyba lėta. Panašiai būna ir kituose parengimuose. Reikėtų tą dalyką pertvarkyti. **Bvs.**

LĖŠOS KULTŪRINEI VEIKLAI

Žinomoji p r a m o n ė s bendrovė "Carling O'Keefe Ltd." įsteigė kultūrinį fondą "The Carling Community Arts Foundation", kurio pagrindinis tikslas — remti daugiakultūrę kanadiečių veiklą. Tam reikalui bendrovė jau paskyrė nemažą sumą pinigų. Pradžiai numatytas ketvirtis milijono dolerių įvairiai kultūrinei veiklai remti. Paskelbtose taisyklėse sakoma, kad Fondas teiks piniginę paramą etnokultūrinėm grupėm šiose srityse: dramos, šokių, muzikos, rankdarbių, meninės aprangos, valgių gaminime, chorų, muzikos, koncertų ir pan. Taigi, užsimota gana plačiai, nors išskiriami iš teiksimos paramos pastatai, suvažiavimai, konferencijos. Norima apsiriboti kultūrinės veiklos rėmimu, duodant lėšų organizacinėms išlaidoms (operational costs). Lėšos prašančioms grupėms bus skiriamos atsiklausus atitinkamos tautybės centrinių organizacijų vadovybių. Prašymų blankai gaunami šiuo adresu: The Carling Community Arts Foundation, 79 St. Clair Avenue East, Toronto, Ont. M4T 1M6. Užpildyti prašymai siunčiami tuo pačiu adresu. Čia reikia pastebėti, kad minėtasis Fondas nėra linkęs finansuoti etnokultūrinių grupių kelionių į užsienius arba atsikvietimo Kanadon panašių grupių.

Įteiktus Fondui prašymus svarstys speciali komisija, kuri jau paskirta. Jon pakviestos šios ponios: Janina Kaknevičienė, "TŽ" administratorė; Elva Juba, Winnipego miesto burmistro ukrainiečio Stephen Juba žmona; Isa Scotti, italų kilmės teisėja, dirbanti pilietybės teisme; Marie McCormick, baigusi Toronto un-te gamtos ir verslo mokslus, nuolatinė Carling O'Keefe tarnautoja. Ji bus minėto Fondo reikalų vedėja.

Taigi, atsirado dar vienas šaltinis, remiąs daugiakultūrę veiklą. Lietuviai turėtų į tai atkreipti dėmesį ir nedelsdami pasinaudoti nauja galimybe, juoba, kad lėšų svarstymo komisijoj yra mūsų tautietė, gerai pažįstanti tautinių grupių kultūrinę veiklą.

TORONTO ONT

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais, linkėdami savo artimiesiems bei bičiuliams linksmų švenčių ir laimingų naujų metų, paaukojo "TŽ": $20: Adelė Šimkevičienė ($20 paaukojo ir Toronto N. Pr. seserims), S. V. Liuimos; $16.50: Elena Aukštakalnienė; $15: R. J. Pleiniai iš Hamiltono, Marija ir Antanas Basalykai; $12: I. A. Gurevičiai, Irena ir Petras Čiurliai, Benius ir Vera Cvirkos iš Simcoe, Ont.; $11.50: Elena ir Kazys Gudinskai iš Hamiltono; $10: Stefanija ir Aleksas Kalūzos, A. ir S. Pranckūnai, Genovaitė ir Augustinas Senkai, Jadvyga Barzdaitienė, Birutė ir Kazys Kareckai, Barbora Latauskienė, Anelė ir Tomas Žiliai, Ona ir Jurgis Dementavičiai, Ona ir Leonas Rimkevičiai, Monika ir Jonas Žėkai, Marta ir Jonas Jakaičiai iš Londono, Ont., B. ir J. Maziliauskai, A. ir V. Poškaičiai iš Holland Centre, Ont., Morta ir Bronius Norkai; $5: A. Paulius iš Hamiltono, dr. K. J. Liutkus su žmona, S. Jokubilius iš Delhi, Ont., Onutė ir Vytautas Marcinkevičiai.

"TŽ" nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Jų kalėdinius ir naujametinius sveikinimus "TŽ" redakcija perduos bendru rėminiu sveikinimu kalėdiniame numeryje.

Inž. A. Ketvirtis, firmos FENCO inžinerijos vadovas ir vyr. elektros inžinierius, pakeltas į firmos direktoriaus pareigas. Jam papildomai pavestas naujai įsteigtas aplinkos matomumo departamentas, kuris spręs problemas, surištas su šviesų užteršimu miestuose, psichologine vairuotojų reakcija, matomumo aplinkos kontrole prekybos bei pramonės srityje, šviesos reikšme maisto gamyboje ryšium su biocheminiais procesais ir t.t. Inž. A. Ketvirtis apšvietimo klausimais atstovauja tarptautinėse konferencijose visai Kanadai. Neseniai tokioje konferencijoje Budapešte jis padarė platų pranešimą. Netrukus, firmos siunčiamas, vyks į Angliją.

V. Kralikauskienė po operacijos sveiksta Šv. Juozapo ligoninėje.

Savo atsiminimus, apimančius 1910-1973 m. laikotarpį, yra parašęs inž. P. Lelis. Jie išeis atskira knyga "Lietuvos keliu" š. m. pabaigoje. Jos kaina — $6. Užsisakyti galima pas autorių.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju už man suruoštą pobūvį-staigmeną naujagimio laukiant ir už dovanas. Ypatinga padėka rengėjoms: A. Stungurienei ir I. Pečiulienei. Ačiū O. Stungurienei už atskirą dovaną. Esu dėkinga visoms dalyvėms: p.p. A. Apanavičienei, J. Bacevičienei, G. Bacevičienei, G. Baliūnienei, L. Baltrušaitienei, A. Brajienei, A. Cirušienei, Diksonienei, O. Derliūnienei, A. Dobilienei, O. Dirmantienei, O. Deimantavičienei, Z. Dilkienei. M. Genčiuvienei, N. Grigutytei, O. Kiršinienei, A. Kružikienei, A. Kuncaitienei, D. Mačienei, O. Mašalienei, M. Nevarauskienei, J. Pečiulienei, B. Prakapienei, M. Pargauskienei, A. Pajaujienei, Br. Paškauskienei, L. Radzevičienei, L. Tomaszewicz, S. Tomaszewicz, H. Ulbikienei, S. Valatkienei, G. Vaitkienei, O. Vilkienei, I. Žiurinskienei, A. Zakevičienei.

Lieku jums dėkinga —

I. Matušaitienė

Ateitininkų žinios

Tėvų susirinkimas — gruodžio 16, sekmadienį, po 10 v. Mišių ateitininkų kambaryje. Susirinkimas bus neilgas. Visi ateitininkų tėvai kviečiami dalyvauti. Šiuo metu ateitininkų tėvų komitetui vadovauja Z. Girdauskas. Tėvų komiteto reikšmė jaunimo veiklai yra ypatingai didelė, nes tėvų komitetas paremia ne tiktai finansiškai, bet ir patarimais bei darbais. Susirinkime gausiai dalyvaukime.

Į "Dainavos" ideologinius kursus iš Toronto kuopos gali vykti 11 vyr. moksleivių. Informacijų teirautis pas kuopos globėją R. Girdauskaitę arba pirmininkę Liną Vaitiekūnaitę.

Jaunimo rekolekcijos atidėtos vėlesniam laikui. Planuojama jas rengti King City sausio pabaigoje.

Atsiminkime, kad Kalėdos yra Kristaus gimimo šventė, o ne tik dovanų pirkimo sezonas.

Skautų veikla

• Jaun. skaučių ir vilkiukų visų draugovių bendra kalėdinė sueiga — šį šeštadienį, gruodžio 15 d., 1 v.p.p., L. Namuose. Dalyvaujam uniformuoti.

• Šį sekmadienį, gruodžio 16 d., 12 v. skautų būkle šaukiamas visuotinis Romuvos narių susirinkimas. Romuvos reikalai turi rūpėti ne vien valdybai ar komitetui, bet visiems, kurie ja naudojasi. Dalyvaukime gausiai susirinkime ir susipažinkime su Romuvos reikalais. Ši viena gražiausių stovyklaviečių yra visų nuosavybė ir nuo visų aktyvaus dalyvavimo priklauso Romuvos ateitis.

• "Šatrijos" tunto organizuojamos skautiškos Kūčios — gruodžio 23 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo salėje. Iš anksto kviečiami skautininkai-kės, akademikai-kės, sk. vyčiai ir vyr. skautės, visi "Rambyno" tunto vadovai ir skautai, Romuvos valdybos bei komiteto nariai ir tuntų tėvų komitetas.

• Kasmet "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų tėvų k-to rengiamame bazare yra nemaža grupė rėmėjų, kurie, pirkdami didesnius kiekius laimikiams traukti bilietų, paaukoja skautų veiklai stambesnes sumas. Pažymėtini čia rėmėjai V. ir J. Pusvaškiai, jų dukra Danutė ir J. St. Denis. Didelis ačiū. **Č. S.**

VYČIO ŽINIOS

Berniukai (16) CYO lygos pirmenybėse pralaimėjo Aušrai 32:39. Vytiečiai lygioje kovoje užbaigė pirmą puslaikį 18:18, tik antrame puslaikyje prarado kelis taškus. Žaidė: Ignatavičius 2, Žalnieriūnas 14, Kaknevičius 2, Petrusevičius 6, Tamašauskas 4, Bumelis 2, Diagepol 2. Komandai sėkmingai vadovauja V. Didžbalis.

Krepšininkai B-C lygos pirmenybėse pralaimėjo estams 79:111 (45:56). Nors pralaimėjimas aiškus, tačiau kaikuo buvo galima pasidžiaugti. V. Didžbalis per šias rungtynes įmetė 25 krepšius ir iš jo galima tikėtis rimtos paramos vyrų komandai. Žaidė: Klimas, Nacevičius, Akelaitis, J. Didžbalis, Saplys, Lorencas.

Inž. A. Rudis Sąjungos suvažiavime Čikagoje pasiūlė, kad prie tinklininkių išvykos į P. Ameriką būtų prijungtos ir stalo tenisininkės Nešukaitytės. Susirinkimas tam pritarė.

Jaunieji stalo tenisininkai L. Namuose pradėjo klubo komandines pirmenybes. Dalyvauja 6 mišrios komandos.

Glorija Nešukaitytė poroje su A. Plučaite P. Ontario stalo teniso pirmenybėse moterų klasėje laimėjo I v. Tai vertingas laimėjimas jaunoms stalo tenisininkėms. Tose pačiose pirmenybėse F. Nešukaitytė mišriame dvejete laimėjo II v.

Vincas Didžbalis neseniai žaidė Toronto miesto mokyklų rinktinėje su priemiesčių rinktine. Jis pasižymėjo kaip vienas geresnių žaidėjų. Vytiečiai džiaugiasi sulaukę daug žadančio žaidėjo. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Jaunių komanda, žaisdama CYO lygos rungtynėse, pasiekė trečią šio sezono laimėjimą, nugalėdama Vyčio penketuką 39:32. Žaidė: L. Rautinš 17, V. Stončius 11, R. Kaknevičius 8, T. Sudonis 3, J. Gutauskas, T. Kairys.

SĖKMINGAI PRAĖJUS Aušros rengtam šokių vakarui, norime padėkoti gausiam talkininkų būriui, rėmėjų būreliui už loterijai laimikius ir plačiajai lietuvių visuomenei už gausų dalyvavimą.

Aušros klubo vadovybė nuoširdžiai dėkoja Kanados Lietuvių Fondui už paaukotą šimtinę. Ačiū!

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. WA 2-7981, 261-0537

ČESNAKAS — geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraują valantis vaistas — padeda jam laisviau tekėti, apsaugoja nuo nešvarumų, nuo puvimo bakterijų bei jas sunaikina. "ADAMS GARLIC PEARLES" turi savyje reikalingos česnako alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per ištisus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydomąja bei stiprinamąja galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šiandien nusipirk "ADAMS GARLIC PEARLES" dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnako kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

BLOOR — RUNNYMEDE, 10 kambarių atskiras šiurkščių plytų namas; 4 kambariai pirmame augšte; vandeniu-alyva šildomas; geras įvažiavimas, erdvus sklypas. Arti požeminio. Prašoma kaina **$65,900.** Galima greitai užimti.

SWANSEA, $10.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, garažas su šoniniu įvažiavimu. Prašoma $45.000. Arti Bloor gatvės.

BLOOR — ALHAMBRA, 3 butų atskiras mūrinis namas su atskirais įėjimais, 3 prausyklos, 3 virtuvės, vandeniu - alyva šildomas, 2 atskiri sklypai, dvigubas garažas, apie $25.000 įmokėti ir viena atvira skola; visai netoli Lietuvių Namų.

JANE — BLOOR, 12 kambarių, 3 miegamųjų, dvibutis (duplex), 4 užbaigti kambariai rūsyje, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, arti Bloor; galima greitai užimti. Apie $20,000 įmokėti.

Al. GARBENIS Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS Namų tel. LE 5-1584

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA
6% už depozitus	
7¼% už taupymo s-tas	8% už asm. paskolas
8% už 1 m. term. dep.	
8½% už 2 m. term. dep.	8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $5.000 ir **mortgičius** iki 75% įkainoto turto. **Visų narių gyvybė** apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonas **532-8723** • Toronto, Ontario, M6P 1A6

Westway, Mississauga ir Kingsway rajone.

• **Pirkėjams sąžiningas patarnavimas.** •

R. Stasiulis **Tel. 249-7691** Namų — 241-5181

Turiu didelį pasirinkimą modernių namų

FOR SALE UNITED TRUST REALTOR

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario **Tel. 533-5454** **Lietuviams daroma NUOLAIDA**

A. J. MORKIS Realtor

• **Sąžiningas patarnavimas.** • **Parūpiname mortgičius**

perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.

• A. BLIŪDŽIUS • W. MORKIS • **Telefonai 534-8459; 233-5996**

1082 Bloor St. W., Toronto 4, Ontario

CLEAR-VISION

— TV — HI — FI —

Taisomi ir parduodami paprasti ir spalvoti televizijos priimtuvai. Prieinamos kainos.

Tel. 532-7733 *1613 DUNDAS Street West*

DIDŽIAUSIOS IR GRAŽIAUSIOS EUROPIETIŠKOS MĖSOS IR SKANĖSTŲ KRAUTUVĖS KANADOJE

SPECIALŪS GAMINIAI KAS SAVAITĘ

tip-top MEATS DELICATESSEN

1727 BLOOR STREET WEST (PRIEŠ KEELE POŽEMINIO STOTĮ)

YORKDALE SHOPPING CENTRE • FAIRVIEW MALL

(SHEPPARD AVE. / DON VALLEY PARKWAY)

ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS (QUEEN ELIZABETH ir 27 kelias)

HURON - SQUARE - SHOPPING CENTRE (Cooksville, 10 ir 5 kelias)

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI IŠ BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės ***A. JENSEN & SON LIMITED***

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

ŠYPSENOS

Tautinė forma

Agitatoriai Lietuvoje visada kala į galvą žmonėms, jog sovietiškasis gyvenimas yra tautinis savo forma, socialistinis savo turiniu.

Pilietis stovi prie krautuvės vitrinos, žiūri į kumpių, dešrų bei kitokių maisto produktų iš medžio išdrožtas ir nuspalvotas imitacijas ir panosėj bamba:

— Tautinė forma, socialistinis turinys . . .

Kas dirba . . .

R. Kisielius eiliuoja:

Tas neklysta, kas nedirba,
o kas dirba, tą sudirba.
Nors iš to maža nauda,
bet mada lieka mada.

Jeigu vienas kilt pradėjo,
tai kiti tuoj duoda vėjo.
Ir to vėjo siautime —
jį sumaišo su žeme.

STUDENTAI ŠOKO...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

elgesio normų iškritęs. Nebuvo ko piktintis ir viena kita basomis pražygiuojančia iš kambario į kambarį pora ar pavieniais studijozais.

Supraskime: atėmę socialinio bendravimo ir pramoginį motyvą, kažin ar sutrauktume juos į vien tik "sausas" paskaitas, diskusijas ir trafaretinius posėdžius. Viskam yra laikas ir vieta, na, ir balansuota dieta. Išlaikius tinkamą proporciją, galima turėti ir darbingą nuotaiką, ir žaismui reikalingą atmosferą.

Buvo išrinkta nauja valdyba. Sekantis suvažiavimas numatytas Kanadoje—Toronte. Jaunieji skirstėsi patenkinti. Nebuvo pasipiktinę ir vyresnieji.

• Nepraleisk viso laiko mylėdamas tik priešus, šiek tiek skirk laiko ir draugams (kažkas pasakė).

SKAITYTOJAI PASISAKO

ARCHYVO LAIŠKAS

Valstybinis Kanados archyvas neseniai įsteigė skyrių "National Ethnic Archives" ir skatina visas tautines grupes siųsti jam savo dokumentaciją, rodančią jų įnašą Kanados gyvenimui. Archyvo direktorius W. I. Smith atsiuntė "TŽ" laišką, kuriame rašo:

"Daugiakultūriškumo įtaka ir reikšmė bus labai menka, jei mes neišsaugosim savo vaikams ir vaikaičiams šio gausaus lobio dokumentacijos. Savo tapatybę kaip asmenys ir kaip bendruomenės mes galime apibūdinti tiktai tuo, ką nuveikėm, t.y. istoriniais terminais. Dėlto svarbu kiekvienam, kad praeities ir dabarties (greitai tampa praeitimi) dokumentai būtų visam laikui išsaugoti. Pavyzdžiui, archyvas saugos pilną rinkinį juostelių, kuriosna buvo įrašyti daugiakultūrės konferencijos seminarai ir bendrosios sesijos darbai, bet jūsų bendruomenės veiklos dokumentacija yra dar svarbesnė ir dėlto turi būti išsaugota."

BRAZINSKŲ BYLA

Nuoširdžiai dėkojame už reguliarų mylimo "TŽ" laikraščio siuntinėjimą, kurio beveik kiekvienas naujas nr. mus pasiekia kas pirmadienį. Linkime Jūsų laikraščiui ir visiems Kanadoje esantiems tautiečiams visokeriopos sėkmės ir naujų laimėjimų Lietuvos laisvės kovoje.

Šiandieną (1973 m. lapkričio 13 d.) įvyko dvyliktoji mūsų nesibaigiančio teismo sesija, kurios metu mes iškėlėme Lietuvos bei Turkijos valstybines vėliavas ir stambų užrašą "LIETUVA". Rusų pusę atstovaujantis advokatas net pažaliavo iš pykčio ir ėmė baisiausiai ant visos salės rėkti, reikalaudamas, kad Lietuvos vėliava ir užrašas "LIETUVA" būtų tučtuojau nuimti. Teismas tą reikalavimą nenoriai išpildė. Tačiau tas dramatiškas susirėmimas rado platų atgarsį turkų spaudoje, jį aprašė ir paskelbė teismo sesijoje dalyvavę atstovai - korespondentai net dviejų oficialių turkų žinių agentūrų A. A. ir THA bei aštuonių didžiųjų dienraščių. Tik gaila, kad šito istorinio teismo sesijose nesimato laisvojo pasaulio lietuvių atstovų.

Dėl neužbaigtų vertimų ir ginklų tyrimų teismas atidėjo tolimesnį bylos svarstymą vėlesnei datai — 1973 m. gruodžio mėn. 25 d.

Keista, kad "TŽ" ir kituose lietuvių laikraščiuose buvo mažai nušviesti svarbūs ir reikšmingi įvykiai Turkijos valstybiniame gyvenime, būtent, š.m. spalio 14 d. įvykusieji visuotiniai rinkimai į Turkijos parlamentą, kuriuose daugiausia atstovų gavo radikalioji Respublikos Liaudies Partija. Kitas minėtinas įvykis — 50-metis Turkijos respublikos, kurios įkūrimą 1923 m. spalio 29 d. paskelbė didysis turkų tautos vadas, pirmasis prezidentas maršalas Mustafa Kemal Ataturk.

Lietuvos valstybės ir lietuvių tautos tragedijos šaknys glūdi tame, kad mes anais lemtingais 1914-24 metais neturėjome savo Ataturko, kuris būtų ryžtingai sutriuškinęs agresorius ir suvienijęs visas tautos istorines žemes. Vardan tos Lietuvos!. . .

Lietuvos Laisvės Kovotojai —
Pranas Brazinskas
Algirdas Brazinskas

1973. XI. 13.

PENSININKŲ NAMAI

Toronte įrengti Lietuvių Namai, statomi Anapilio pastatai — salė ir klebonija. Bręsta reikalas statyti pensininkų arba senelių namus. Jų skaičius sparčiai didėja. Jie yra reikalingi globos. Vieni jų yra turtingi, kiti nepasiturintys. Vajaus atveju pasiturintieji galėtų prisidėti stambesnėmis sumomis. Reikėtų įsteigti senelių namams statyti fondą. Jo pagalbos dėka galėtų greitai išdygti senelių namai, kaip išdygo klebonija Anapilyje. Šv. Jono Kr. par. klebonas nekartą yra sakęs, kad Anapilyje yra žemės sklypas, skirtas senelių namams. Tai jau gera pradžia. Belieka pastatyti namus, kurių labai reikia. **J. R.**

PARDUODAME LIETUVIŠKUS
sūrius, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE Co.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

ATLIEKU GRINDŲ
atnaujinimo (sanding) poliravimo ir blizginimo darbus Toronte.
ALFONSAS SODONIS
Telefonas LE6-2805

ĮSIDĖMĖTINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoj ir Europoj "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaiko **plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis,** padeda atgauti **natūralią plaukų spalvą.** JIB vartodami nebūsite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygoj. JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių $6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba
J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

lionies L. B. Pearsono liberalų vyriausybės 1964 m. iškovota klevo lapo vėliava gerokai suskaldė parlamento narius ir kanadiečius, kurių eilėse netrūko britiškosios vėliavos garbintojų. Minint Kanados atradimą, turimi galvoje jon atvykę europiečiai, nors iš tikrųjų Kanadą jau prieš kelis tūkstančius metų buvo atradę indėnai ir eskimai. Daugiausia balsų susilaukia Kanados Vėliavos Diena, kurią siūloma švęsti kasmet pirmąjį pirmadienį po vasario 15 d., nes oficialiai ji buvo pirmą kartą iškelta 1965 m. vasario 15 d.

Darbo jėgos ir imigracijos ministerija išsiuntinėjo specialų pranešimą etninei spaudai apie įvykdytą nelegalių imigrantų įteisinimą. Iki nustatytos datos užsiregistravo 31.947 turistų teisėmis atvažiavę asmenys, kurių 31.055 gavo legalaus imigranto teises. Šis skaičius gali būti šiek tiek sumažintas, kai bus atliktas sveikatos ir asmenybės patikrinimas. Ministerija pabrėžia, kad imigranto teisių negaus kriminaliniai nusikaltėliai, jeigu jie neįrodys rehabilitacijos. Užsiregistravusieji asmenys su savo šeimų nariais Kanadoje ir užsienyje legalizuojamų imigrantų skaičių padidino iki 49.831. Darbo jėgos ir imigracijos ministeris R. Andras taipgi paskelbė, kad Kanada atidaro duris marksistams ir komunistams pabėgėliams iš Čilės. Jiems netgi bus suteikta $650 pašalpa įsikurti Kanadoje. Šiuos ateivius pasirinks Kanados imigracijos pareigūnai Čilėje, Panamoje, Hondure ir Argentinoje. Oficialiai skelbiama, kad Kanadon nebus įsileisti į terorizmo veiksmus linkusieji nusižudžiusio prezidento S. Allende šalininkai. Pabėgėlių iš Čilės Kanadon jau atvyko 20, vizas yra gavę 50, vizų prašo 125.

Kanadoje vieši kontraversinis sovietų poetas Jevgenijus Jevtušenka, pasižymėjęs Stalino laikus ir kartais net kompartijos režimą kritikavusiais eilėraščiais. Pastaruoju metu jo posmuose pastebimas gerokas sušvelnėjimas, kurio dėka jam buvo leista išvyka į užsienį. J. Jevtušenka jau lankėsi Vankuveryje ir Toronte. Savo eilėraščius jis skaitė Yorko ir Toronto universitetuose. Į kelionės planus yra įtraukta Otava, Montrealis ir apsilankymas Kanados šiaurėje, kurį J. Jevtušenką labai domina, nes jis yra gimęs ir augęs Sibire. Paklaustas, kaip jam patinka kanadiečiai, J. Jevtušenka teigė, kad jie savo nuoširdumu jam primena sibiriečius.

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

PENSILVANIJOS SKAIDRĖS

Mūsų su kun. Alg. Keziu ir būreliu studentų per dvejus metus lankyta (iš dalies ir "TŽ" aprašyta) Pensilvanijos Lietuva pasidarė tokia populiari, kad spalvotų skaidrių, dainų, giesmių bei žodžio seansą apie tenykščias lietuvių parapijas bei kolonijas tenka vežioti ir į kitus miestus. Tokį seansą gruodžio 1 d. Klevelande surengė Jaunimo Žygis už Tikėjimo Laisvę. Apie šį gyvą sambūrį ir jo efektyvią veiklą reikia atskiro straipsnio. Noriu tik paminėti, kad Jaunimo Žygis, kuriam vadovauja inž. Romas Bublys, jungia ateitininkus, skautus, neolituanus, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą, taigi visas gyvąsias šių dienų jaunimo organizacijas. Dviem atvejais jų surengtos demonstracijos Klevelando miesto centre, jų paruoštos puikios studijinės anketos, pilni lietuviškų parapijų sąrašai, jų daroma įtaka į lietuviškų parapijų klebonus bei parapiečius dėl lietuviškų Mišių bei lietuvių kalbos bažnyčiose kelia pasigėrėjimą.

VISIEMS BUVO ĮDOMU

Jaunimo Žygio sąjūdis, pasikvietęs mus su kun. A. Keziu parodyti šių dienų Pensilvanijos Lietuvą, sutraukė nuostabiai daug žmonių. Naujųjų Lietuvių Namų gražioji salė su išrikiuotais apvaliais stalais buvo pilnutėlė jaunimo ir vyresniųjų veidų. Jų tarpe matėsi PLB garbės pirm. St. Barzdukas, naujųjų Lietuvių Namų statytojas bei pirm. J. Stempužis su žmona sol. A. Stempužiene, būrelis seselių vienuolių ir daugybė kitų veidų. Apie patį seansą, kuriame prabėgo net 23 tenykščių parapijų spalvoti vaizdai, palydimi aiškinimų bei vietoje darytų įrašų magnetofono juostoje, tegu rašo kiti. Aš, vadovaveęs tam seansui, mačiau su kokiu domesiu publika jį sekė, vis prašydama ne trumpinti, bet ilginti, nes, esą, įdomu. O PLB garbės pirm. St. Barzdukas po seanso pareiškė, kad V Kanados ir JAV lietuvių tautinių šokių šventė turėtų įvykti senojoje angliakasių sukurtoje Pensilvanijos Lietuvoje.

ŽURN. ALGIS RUKŠĖNAS

Kadangi kun. Alg. Kezys dėl metinės Jaunimo Centro vakarienės tą vakarą negalėjo dalyvauti Klevelande (buvo atvežtos jo skaidrės ir magnetofono juostoje įkalbėti žodžiai), tai man seansui vadovauti, šalia rengėjų, padėjo žurn. Algis Rukšėnas, knygos "Day of Shame" autorius. Iš "TŽ" sužinojau, kad jis greitu laiku atvyks į Torontą, kur bus supažindinimas su jo knyga. Pirmą kartą Klevelande susipažinęs su tuo jaunu žurnalistu, pamačiau, koks jis nuoširdus žmogus ir puikus bei susipratęs lietuvis. Prieš tai turėjęs gerą savo profesijos darbą UPI žinių agentūroje, atsisakė, kad galėtų atsidėti medžiagos rinkimui apie Simą Kudirką. Darbas buvo ilgas ir sunkus, bet jį padarė. Knyga, vienos iš žinomų amerikiečių leidyklų išleista, susilaukė tokio populiarumo, kad pirmoji laida išsisėmė ir dabar atspausdinta antra. Alg. Rukšėnas atskleidė ir savo naujus planus. Jau anksčiau, dar prieš knygos "Day of Shame" rašymą, buvo pradėjęs ruošti veikalą apie Lietuvos rezistenciją nacių ir bolševikų okupacijoje. Buvo paruošęs 200 psl. Dabar pasiryžęs tą veikalą pertaisyti, gerokai papildyti skyrius apie pokario Lietuvos laisvės kovotojų kovas su rusais ir jį pasiūlyti tai pačiai leidyklai, kuri išleido jo knygą apie Simą Kudirką. Būtų tikrai įdomu, jei apie šį naują užmojį Alg. Rukšėną plačiau paklausinėtų Toronto lietuviai, susirinkę į jo knygos vakaronę. Veikalas rašomas anglų kalba.

PUOSNŪS LIETUVIŲ NAMAI

Klevelando lietuviai gali didžiuotis: čiurlionio ansambliu, "Grandinėle", būriu puikių lietuvių menininkų, R. Babicko vadovaujamu oktetu, J. Stempužio vedama "Tėvynės garsų" radijo programa, sol. A. Stempužienės žvaigžde ir t.t. Jų kolonijų puošia dvi lietuviškos parapijos su lit. mokyklomis, kurias lanko 200 mokinių. Čia visų mielai skaitoma nuosaiki savo linija "Dirva". Praėjusią vasarą išaugo modernūs Lietuvių Namai, kurių vertė siekia netoli pusės milijono dolerių. Nors namų išsilaikymo šaltinis yra baras su puošniu šalia esančiu svečių kambariu, bet taip pat yra daugybė vietos kultūrinei bei jaunimo veiklai. Antrojo augšto salė su puikiu vestibiuliu bei minkštais baldais atrodo tokia miela bei sava. Namus puošia neseniai Klevelande mirusio JAV lietuvio dail. Vaikšnoro kūriniai, jauno architekto Stempužio architektūriniai puošmenys. Nors namų atsiradimas sudavė stiproką smūgį senajai Šv. Jurgio liet. parapijai, bet pirmasis $1000 auką naujų namų statybai įteikė ne kas kitas, o Šv. Jurgio par. klebonas kun. Ivanauskas. Ir š. m. gruodžio 1 d. naujųjų Namų svečių priėmimo kambaryje pirm. J. Stempužio suruoštas priėmimas svečiams iš Čikagos, dalyvauajnt visai eilei kultūrininkų bei vietos LB pirm. J. Malskiui, buvo toks įdomus bei šiltas, ilgai atmintinas.

PRELATO AUKA ŽURNALISTAMS

Ankstesnėse skiltyse buvo užsiminta, kad LŽS cv ruošiasi išleisti žurnalistikos vadovėlį, redaguojamą kun. dr. J. Prunskio. Šiomis dienomis ilgametis Shenandoah, Pensilvanijoje, Šv. Jurgio liet. parapijos klebonas — emeritas prel. J. Karalius vadovėliui išleisti atsiuntė $1,000 asmeninę auką. Žinant, kad antrojoje XIX amž. pusėje tame pat Shenandoah pasirodė pirmasis lietuvių kalba spausdintas leidinys šiame krašte, prel. J. Karaliaus auka darosi dar prasmingesnė. Jis yra pirmas žmogus, LŽS užmojams paremti davęs tokią stambią auką.

Balio Maskeliūno
DRAUDOS ĮSTAIGA
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUNA NARYS
Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

Lietuviška maisto gaminių krautuvė
PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO
• Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami •
• Pirmos rūšies A. 1 šviežia mėsa • Lietuviški sūriai •
• Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežį ir kepti paršiukai •
• Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena •
• Importuoti maisto gaminiai •
Taip pat priimame užsakymus ("Catering") vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.
• —— *UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU* —— •
• ——— *NEMOKAMAS PRISTATYMAS* ——— •

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR
• *10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose* •
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus
VYT. V. GIRDAUSKAS
Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • Namų: 279-5988

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)
persikėlė į naujas patalpas. Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.
• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.
Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 **Savininkai A. ir S. KALŪZA**

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo apartai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Visų rūšių automobilių išorės (hody) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.
Tel WA 1-3225 arba WA 4-1001

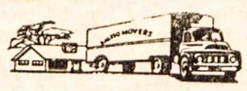

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4 - 1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave., **telefonas 536-5936**
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Simon's TELEVISION
2385 DUNDAS Street W.
Telefonas 532-8772
(trečia krautuvė nuo Dundas-Bloor požeminio traukinio stoties)
Arti Lietuvių Namų
ADMIRAL televizijos priimtuvai yra gaminti Toronte. Vieneriems metams pilna fabriko garantija. Dalys ir taisymas.
Pilnas asmeninis finansavimas ilgesnio laiko išsimokėjimui. 10% palūkanų.

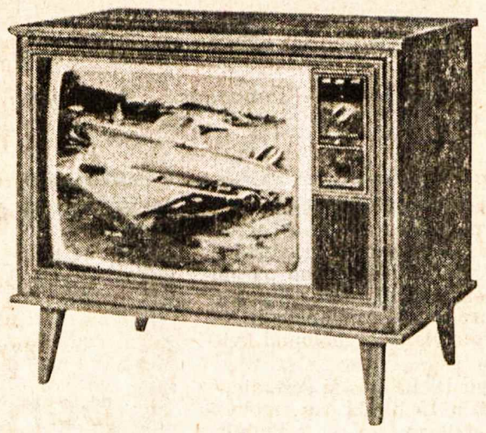

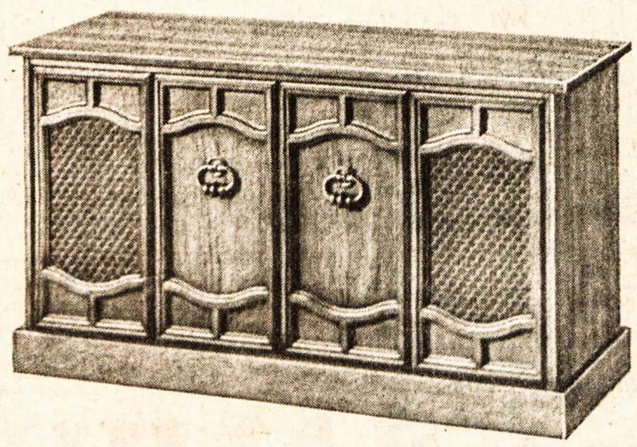

★ Perkantiems jaunuoliams išsimokėjimui užtenka tėvo parašo.
★ Dėl išsimokėjimo sąlygų nebus sunkumų — susitarsime broliškai.
★ Prieš pirkdami pas svetimtaučius, užeikite ar paskambinkite man ir įsitikinsite, kad pas mane gausite pigiau.

DARBO VALANDOS — nuo 11 v. r. iki 11 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. iki 6 v.v.
Savininkas – **Vytas Siminkevičius**

V. Bačėnas *All Seasons Travel*, B.D.
2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

Frank Barauskas Ltd.
REALTOR
3828 Bloor Street West,
Islington, Ontario
231-6226 — 231-2661
Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.
Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Toronte.

INSURANCE W. G. Dresher Insurance ir Frank Barauskas Insurance Agency Ltd.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. ——— (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921 - 3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS
S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. LE 1 - 4251.
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

MEDUS – reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534 - 0563

OKULISTĖS
Br. BUKOWSKA-BEJNAR, R.O.
WIKTORIA BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2 - 5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

INSURANCE
Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. parapijos ir Anapilio žinios

— Anapilio sodyboje, S. Kėkštui vadovaujant, vykdomi klebonijos statymo darbai. Salės pastatas yra užbaigtas ir salė pradedama nuomoti. Statybai aukojo $200 (900): dr. A. D. Barkauskai; $150: L. Česėkienė; po $100: J. Zulonas, Pr. Juodienė (300) ir J. B. Mažeikos.

— Vietoje kalėdinių sveikinimų Anapilio statybai aukojo po $10: V. F. Skrinskai ir I. S. Girdzijauskai.

— Anapilio sodyboje sekmadienių 11 v. pamaldų giedojimui vadovaus sol. V. Verikaitis. Maži vaikučiai pamaldų metu yra globojami Anapilio moterų būrelio atskiroje patalpoje.

— Kalėdinės plotkelės gaunamos par. salėje sekmadienį po pamaldų, taip pat ir Anapilyje.

— N. Metų sutikimui Anapilio sodybos salė susilaukė didelio susidomėjimo: daug tautiečių iš Toronto, Oakvillės, Bramptono ir kitų vietovių yra užsakę vietas.

— Šį pavasarį parapijos vaikams bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas.

— Lietuvių kapinėse palaidotas a. a. Jonas Austinskas. Velionies sergančiai žmonai gili užuojauta.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 8.30 v. r., už kun. Petrą Totoraitį; sekmadienį: 10 v.r. už a.a. J. Štreitą, 11 v. už a.a. kun. P. Totoraitį; Anapilyje 11 v.r. už a.a. Emiliją Labanauskienę.

— Gruodžio 16, sekmadienį, 3 v. p.p., Staynerio ir Wasagos rajone gyvenantiems lietuviams įvyks prieškalėdinės pamaldos p. Račiūno namuose.

Kraitvakarį ruošia Anapilio Sodybos Moterų Būrelis ir Šv. Jono Kr. katalikių moterų skyrius Anapilio salėje sausio 27 d., 5 v.p.p. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Metinė šventė. Šv. Jono Kr. par. katalikių moterų draugija gruodžio 9 d. atšventė N. Pr. Marijos ir savo metinę šventę. 10 v.r. narės organizuotai su vėliavom, pasipuošusios tautiniais rūbais, dalyvavo šv. Mišiose. Po 11 v. šv. Mišių parapijos salėje įvyko šeimyninio pobūdžio agapė, kuri pradėta malda. Skyriaus pirm. R. Sirutienė nuoširdžiai padėkojo svečiam, narėm ir jų šeimom už gausų atsilankymą. Svečių tarpe buvo p.p. Mažeikos iš Mississaugos, inž. H. Lapas su ponia, KLB pirm. inž. E. Čuplinskas su šeima ir kt. Po to sekė įdomi kun dr. Pr. Gaidos paskaita apie moters paskirtį ir jos vis didėjantį įsijungimą į bažnytinį gyvenimą. Vėliau Stepono Kairio kanklių ansamblio narės — Snaigė Valiūnaitė, Liuda Rusinaitė, Raminta Jankaitytė ir Violeta Pilipavičiūtė atliko kelis lietuviškos muzikos dalykėlius. Po meninės dalies svečiai buvo pavaišinti skaniais valgiais. **Dalyvė**

"Varpo" choras dėkoja KLB krašto valdybai, "Paramai" ir Prisikėlimo parapijai, paaukojusiems po $100 choro veiklai. Šios aukos parodo choro įvertinimą. Be pašalinės finansinės paramos šis vienetas negalėtų išsilaikyti. Chorui egzistuoti reikalinga nemaža suma pinigų. Daugiausia lėšų sutelkiama rengiant koncertus. Choras ruošiasi savo tradiciniam pavasario koncertui, vadovaujant muz. J. Govėdui. Koncertas numatomas gegužės 26 d. **Valdyba**

Prisikėlimo parapijos žinios

— Reiškiame nuoširdžią užuojautą Felicijai Skrinskienei, Lietuvoje mirus jos mamytei.

— Mišios šį šeštadienį: 8.30 v. — už Ridikų šeimos mirusius, užpr. B. M. Rickevičių; 9 v. — už Viktorą Užupį, užpr. V. A. Lukų; sekmadienį, 8 v. — už Aleksandrą Nikolajevą, užpr. H. Nikolajevienės; 9 v. — už Edvardą Stankaitį, užpr. Z. J. Stravinskų; 10 v. — už Petronelę Dovydaitienę, užpr. G. O. Melninkų; 11.15 v. — už Emiliją Vingelienę, užpr. J. A. Vaškevičių; 12.30 v. — už Pažerūnų šeimos mirusius, užpr. A. Č. Pažerūnų.

— Choro repeticija — šį ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Sekantis religinis kursas suaugusiems bus gruodžio 19, trečiadienį, 7.30 v.v., parapijos Parodų salėje. Tema "Naujas žvilgsnis į malonės sampratą".

— Tradicinis Kalėdų muzikos koncertas prieš Bernelių Mišias bus gruodžio 24 d., 11 v.v. Programą atliks solistai — J. Sriubiškienė ir R. Strimaitis, jauni instrumentalistai: Ž. Šilininkaitė, K. Strimaitytė, V. Šilininkas, N. Batroks. Per Bernelių Mišias giedos parapijos choras ir solistai.

— Ruošiasi santuokai Jūratė M. Batūraitė ir Vilius Lemkis.

— Šventojo Rašto Naująjį Testamentą, kurio vertimas yra atliktas Lietuvoje, galima gauti parapijos spaudos kioske. Tai gera dovana Kalėdoms.

Lietuvių Namų žinios

— Kūčių vakarienės programoje numatyta istoriko P. Štuopio paskaita, kalėdinės giesmės, įgrotos pokario Lietuvoje, pusvalandžio filmas apie M. K. Čiurlionio tapybą.

— Šeštadienį, gruodžio 15 d., 16 v., "Paramos" patalpose įvyks atidarymo iškilmės. 13-15 v. renkasi "Rambyno" skautai. 17 v. LN seklyčioje — "Varpo" pobūvis.

— Sekmadienį, gruodžio 16 d., nuo 12 iki 14 v. "Gintaro" orkestro pratybos; 17-21 v. viršutinėj salėj "Gintaro" fotografavimasis ir tautiniai šokiai; 18-21 v. "Atžalyno" tautinių šokių pratybos.

— Lėšų telkimo vajaus komitetas praneša, kad praėjusią savaitę LN paskolos lakštų pirko: Kazys Daunys už $5000 ir Augustinas Langas už $1000.

— LN nario įnašus sumokėjo po $100: Ažubalis Jonas, Stasiulis Ignas, Jokubėnienė Marija, Pranckūnas Sigitas, Rudokas Alfonsas (iš Tillsonburgo), Kerulis Vaclovas, Bušinskas Jonas, Starodomskis Robertas, Starodomskis Jonas, Šukevičius K., Balsys Leonardas, Astrauskienė Marija, Saplys Linas, Ateitininkų Tėvų Komitetas, Kerulis Bronė, Genčius Vytautas; po $75: dr. Sungaila Juozas, Miliauskas Edmundas, Valatka Stasė, Mastis Valteris, Renkauskas Jolanda, Matulevičius Vytautas; po $50: Kairys Antanas, Aušrotas Vytautas, Ožalas Kazys, Rinkevičius Jonas; po $25: Butėnienė Konstancija; po $10 Gataveckas Anelė. — Jaunų narių praėjusią savaitę į LN įstojo: Ažubalis Linas, Ažubalis Jonas, Jaskavičius Benito, Gačionis Vilija, Gačionis Eglė. Visi jie įmokėjo po $1 įstojamojo mokesčio. — Per neapsižiūrėjimą buvo nepaskelbta š.m. gegužės mėn. šie nariai: Jadvyga Rukšienė, įmokėjusi $100, Roma Dūda, įmokėjęs $25, Nida, Renata ir Robertas Dūdos, įmokėję po $1 įstojamojo mokesčio. Už neapsižiūrėjimą vajaus komitetas atsiprašo. **Valdyba**

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos Toronto skyrius įsteigtas š. m. gruodžio 5 d. L. Namuose įvyko steigiamasis spaudos bendradarbių susirinkimas, kuriame išrinkta valdyba: J. Karka, L. Švėgždaitė, J. Vaičeliūnas. Revizijos komisija: S. Šarkutė, Pr. Bastys, S. Pranckūnas. Iki šiol įsirašė 23 nariai. LŽS centro valdyba yra Čikagoje.

Antrojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Š. Amerikos atstovų suvažiavimą rengia PLJS Ryšių Centras Klevelande š.m. gruodžio 28-31 d.d. Dalyvauti gali ir neatstovai. Norintieji turėti rezervuotas nakvynes turi kreiptis iš anksto: PLJS Ryšių Centras, 2433 W. Margarette Park, Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. 312-787-3300. Platesnė informacija — "TŽ" 49 nr., 8 psl.

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos Kalėdų eglutė įvyks šį sekmadienį, gruodžio 16 d., 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje. Mokiniai atliks įdomią programą. Atsilankys ir Kalėdų senelis. Visi maloniai kviečiami.

Tėvų Diena bus šį šeštadienį, gruodžio 15 d., 11 v.r., mokyklos patalpose. **Vedėjas**

"Paramos" Kredito Kooperatyvo valdyba kviečia savo narius ir visuomenę aplankyti naujas "Paramos" patalpas, gruodžio 15, šeštadienį. Patalpų apžiūrėjimas ir vaišės bus tarp 6 ir 8 v. v. 1573 Bloor St. West, Toronto.

"Day of Shame" knygos supažindinimo vakaras, kurį rengia Toronto akademikų draugija gruodžio 16 d., atidedamas vėlesnei datai sausio mėnesį.

Kredito kooperatyvas "Parama" praneša, kad gruodžio 24 d. veiks nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; gruodžio 25 ir 26 d.d. uždaryta; gruodžio 31 d. — nuo 9 v.r. iki 3 v.p.p.; sausio 1 d. — uždaryta.

Gen. kons. dr. J. Žmuidzinas pirmą Kalėdų dieną, tarp 22.05 ir 22.30 val. CJBC — 860 radijo banga Toronte (Canadian Broadcasting Corporation) pasveikins ontariečius prancūzų kalba ir lietuvius — lietuvių kalba.

L. Namų Moterų Būrelio narių susirinkimas įvyko gruodžio 2 d. Aptarti Kūčių ir N. Metų baliaus rengimo klausimai. Sekantis visuotinis būrelio susirinkimas bus 1974 m. sausio 13 d., 4 v.p.p. Tada bus išrinkta nauja būrelio valdyba.

Naujų metų išvakarėse, gruodžio 31 d. TTC autobusai, tramvajai ir poželiniai traukiniai vežios visus keleivius nemokamai nuo 8 v.v. iki 4 v. ryto. Tai bus McGuinness Distillers Ltd. dovana torontiečiams, kainuosianti $35.000.

VIENINTELĖ KANADOS VALDŽIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydomieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. **B. NAUJALIS, R.M. N.Pt. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.**

SEPTYNIŲ KAMBARIŲ atskiras mūrinis namas ramiame Westono rajone. 52 pėdų pločio sklypas. Namas reikalingas gero remonto. Tai yra palikiminis pardavimas, ir giminės nori gauti visą sumą grynais. Smulkesnių informacijų teirautis: St. Dargis, tel. 248-9196 arba 536-3451, Joint Realty Ltd., Realtor.

HIGH PARKO RAJONE III augšte prieinama kaina išnuomojamas dviejų kambarių ir virtuvės su patogumais bei vėsintuvu butas. Pageidaujami pensininkai ar vyresnio amžiaus vedusių pora. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 762-8072.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTO medžio darbus, statau naujus namus, parūpinu mortgičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūsių, kiemų ir perkraustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

PARDUODU kopūstus po 25 ct. už galvą. Skambinti tel. 231-9135.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 767-4737.

UTOPIA
natūralaus maisto krautuvė
1558 Bloor Street West
(PRIEŠ LIETUVIŲ NAMUS)
Toronto 9, Ont. Tel. 537-3862
Lietuviški sūriai, medus, įvairių rūšių riešutai ir duona, vitaminai, natūrali kosmetika ir t.t.

BARONESSA
Beauty Salon
Savininkė Alė Kerberienė
2265 BLOOR St. W.,
kampas Bloor - Durie - gatvių
Telefonas 762-4252
Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Prieinamos kainos.

Vyrų kvintetas "BALTIJA"
IŠ VOKIETIJOS ATVYKSTA Į TORONTĄ SU NAUJU REPERTUARU! JO
koncertas
įvyks **gruodžio 22, šeštadienį, 7 val. vakaro,** BROCKTON High School auditorijoje (BLOOR-BROCKTON)
- PROGRAMOJE taip pat dalyvaus ir tautinių šokių grupė **"ATŽALYNAS"**, parengta Romos Sapijonienės
- **Bilietai** gaunami iš anksto Prisikėlimo parapijos kioske.
- **Kaina** suaugusiem — $3, studentam ir pensininkam — $2.

Rengia "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų tėvų komitetas

Iškilmingas naujų-1974 metų
SUTIKIMAS

įvyks Anapilio sodyboje,
2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONTARIO,
gruodžio 31 d. nuo 8 v. v. iki 2 v. ryto
★ Gros "AMIGOS" orkestras, apsirengęs gražiomis uniformomis
★ Šilta vakarienė ★ Šampanas
★ Įvairus bufetas ★ Kepuraitės
★ Stalai rezervuojami iš anksto
★ Įėjimas — $12.50 asmeniui
BILIETAI GAUNAMI:
Šv. Jono Kr. parapijoj ir Anapilyje sekmadieniais po pamaldų; "TŽ" administracijoje; Parkside Meat Market krautuvėje, 335 Roncesvalles Ave.; pas radijo programos vedėją J. R. Simanavičių tel. 534-1274
Specialus autobusas nuo požeminio (Islington) į Anapilio salę važiuos 7.30 v.v., iš salės į požeminį — 1 valandą ryto.
RENGĖJAI: Anapilio taryba, Šv. Jono Kr. parapija ir radijo programa "Tėvynės Prisiminimai"

Toronto Lietuvių Namai
ruošia TRADICINĮ
NAUJŲ METŲ
sutikimą
Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West.

- Maloniai kviečiame visus atsilankyti — jaunimą ir senimą
- Pradžia — 8 valandą vakaro, pabaiga — 2 valandą nakties
- Bilietų kaina — $12.50 asmeniui. Studentams ir pensininkams — $10. Bilietai gaunami Lietuvių Namuose tel. 533-9030, pas platintojus ir L. Namų valdybos narius
- Gros visų mėgstamas "Kubana" orkestras
- Vakarienė — šampanas • Veiks įvairus bufetas

L. Namų valdyba

Adomo Galdiko
(1893 - 1971)
ŽYMIOJO LIETUVIŲ DAILININKO,
parodos atidarymas
įvyks Prisikėlimo Parodų salėje,
gruodžio 15, šeštadienį, 4 v.p.p.
Lankymo laikas: šeštadienį — nuo 4 v.p.p. iki 8 v.v., sekmadienį — nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.
Visus maloniai kviečiame dalyvauti.
Rengėjos — N. P. M. seserys

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubas kviečia visus studentus ir akademikus į antrą savo metinį
KALĖDINĮ **BALIŲ**
gruodžio 21, penktadienį, 8 v. vakaro,
LIETUVIŲ NAMŲ APATINĖJE SALĖJE
★ Įėjimas — $1.75, nariams — $1.00
★ Gros estų jaunimo grupė
★ Alus ir kiti gėrimai

VITALITY • NATŪRALAUS MAISTO • KRAUTUVĖ
3288 LAKESHORE Blvd. West (5 blokai į vakarus nuo Kipling Ave.) • Long Branch Plaza • Tel. 259-8364
Importuoti šveicariški natūralūs vitaminai ir kosmetika, lietuviški sūriai, medus, riešutai, organinė duona ir t.t. R. STATULEVIČIUS

MONTREAL QUE

MONTREALIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS
Kalėdų eglutė
gruodžio 16, sekmadienį,
3 valandą po pietų,
Šv. Kazimiero parapijos salėje

★ Mokiniai vaidins "KALĖDOS MIŠKE". ★ Kalėdų senelis apdovanos visus. ★ Kviečiami visi vaikučiai.
Įėjimas — suaugusių auka. **Tėvų komitetas ir mokytojai**

Šv. Kazimiero par. žinios

— Gruodžio 2 d. įvyko metinis parapijiečių susirinkimas. Dalyvavo apie 100 asmenų (su jaunimu), kurių 86 turėjo teisę balsuoti. Išrinkti 3 nauji par. komiteto nariai: p. Čečkauskienė, J. Skučas, Kl. Strausas. Pasisakyta prieš aukotojų sąrašų siuntinėjimą. Ateityje kiekvienų metų pradžioje bus skelbiamos spaudoje 10-15 stambiausių aukotojų pavardės. Nutarta rinkti aukas ir sutuoktuvių Mišių metu. Susirinkimas baigtas priešpečiais, paruoštais par. komiteto narių žmonų.

— Prieš porą mėnesių parapijos taryba išsiuntinėjo visiem parapijiečiam laiškus, prašydama suvežti svetainėn nebevartojamus drabužius ir kitokius daiktus. Lapkričio 30 d. taryba surengė tų daiktų išpardavimą, kurin atsilankė daug prancūzų. Pelnas — $1000 perduotas parapijai. Jos klebonas ir komitetas dėkoja už tokį sėkmingą darbą.

— K. J. Petruliai atostogauja Floridoje ir siunčia linkėjimus savo bičiuliams.

— 1973 m. finansinė parapijos padėtis bus liesesnė, nes neturėjome nei Margučių vakarienės (tik Velykų pusryčius), nei stambaus aukotojo su $1000 kaip pernai. Visdėlto ir šie metai buvo geri: sumokėję pastatų draudą (trejiem metam) apie $1800, asfaltavimo išlaidas — apie $650, įvairius remonto darbus, galėsime sumokėti dar ir $5000 skolos. Tuo būdu liks tik $30.000 skolos. Neturėtume skubėti jos išmokėti, nes palūkanos vyskupijai tėra iš 5,5%. Turėtume laikyti keliolika tūkstančių atsargai banke, nes po 10-15 metų parapija nebus tokia pajėgi. **K. A.**

Simfoninis Montrealio orkestras, kurio koncertus lanko ir dalis lietuvių, paskelbė sustabdąs savo veiklą dėl finansinių sunkumų. Deficitas pasiekęs $470.000. Miestas sulaikęs $160.000 metinę paramą.

Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė bus Šv. Kazimiero parapijos salėje. Tėvų komitetas ir mokytojai kviečia visus mokyklinio amžiaus vaikus, kad ir lietuviškos mokyklos nelankančius, eglutėje dalyvauti. Apie 50 mokinių vaidins "Kalėdos miške". Čia ir kalėdiniai paprociai, ir dainos, ir šokiai. Aišku, Kalėdų senelis apdovanos visus vaikučius, kurie Kalėdų eglutėje dalyvaus. Turės kuo pasidžiaugti ir suaugę, matydami didoką priaugančių lietuviukų būrį. Tai bus graži proga įvertinti jaunosios kartos darbą, mokytojų pastangas, ypač tai lietuviškos bendruomenės daliai, kuri gyvena Šv. Kazimiero parapijos ribose. **P. Adamonis**

TORONTO, ONT.

"The Canadian Architect" žurnalas 1973 m. lapkričio numeryje išspausdino straipsnį "Baroque in Vilnius", kurio autorius yra archit. dr. A. Kulpa-Kulpavičius. Straipsnis iliustruotas 13 nuotraukų (N. Kulpavičienės) ir užima 3 puslapius. Tarp nuotraukų yra ir Šv. Kazimiero šventovė, kuri sovietų paversta ateistiniu muzėjumi. Atrodo, šis faktas derėjo paminėti tekste arba paraše po nuotrauka. Taip pat iš lietuvio autoriaus straipsnio tektų laukti, kad pavardės žymūnų, kaip Radvilos, Pacai, būtų rašomos lietuviška, o ne lenkiška forma. Gera ypač tai, kad bandoma įeiti kanadiškon spaudon su lietuviškom temom.

Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga 1973 m., be jau skelbtų aukų religinei šalpai Londono, Ont., Šiluvos Marijos parapija paaukojo $100, jos katalikių moterų skyrius — $25, klebonas kun. B. Pacevičius — $25. Tikinčiosios Lietuvos Dieną kasmet rengia K.L. Katalikų Centras pirmąjį kovo sekmadienį.

Juozas Eimis Ramas (Ramanauskas), baigęs Toronto universitete ekonominius mokslus ir aktyviai dalyvavęs lietuvių studentų veikloje, jau dveji metai dirba draudos bendrovėje "Canadian Premier Life Insurance Co.", suite 714-2 Carlton St., Toronto, Ont., Tel. 363-1468. Nuo sekančio „TŽ" nr. bus spausdinamas jo skelbimas.

Prano Barausko ir Vlado Drešerio draudos agentūros susijungė į vieną vienetą. Tai padaryta geresniam klientų aptarnavimui. Visos operacijos tęsiamos iš Barausko pastato, 3828 Bloor St. W., Islington, Ont. Telefonai lieka tie patys: 231-2661 ir 233-3334. Kadangi Pr. Barauskas labiau specializuojasi nuosavybių pardavime, draudos skyrių tvarko daugeliui pažįstamas ir draudos srityje seniai besidarbuojantis Vladas Drešeris.

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	9.0%
Taupomąsias s-tas	6.5%	Nekiln. turto	9.0%
Term. ind. 1 m.	7.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 m.	8.0%	Investaciones	nuo 9.5% iki 12%
Term. ind. 3 m.	8.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.